

Jaarverslag 2022

Vastgesteld door CvB: 27-06-2023

Inhoud

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	5
1.1 Profiel	5
1.2 Organisatie	6
2. Verantwoording van het beleid	11
2.1 Onderwijs & kwaliteit	11
2.2 Medewerkers & professionalisering	17
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken	20
2.4 Financieel beleid	22
2.5 Continuïteitsparagraaf	23
3. Balans en Staat van baten en lasten 2022	26
3.1 Balans	26
3.2 Staat van baten en lasten	29
4. Verantwoording van de meerjarige financiën	33
4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	33
4.2 Staat van baten en lasten en balans in meerjarig perspectief	35
4.3 Financiële positie	39
5. Verslag intern toezicht	43
Bijlage 1: Belangrijkste risico's	49

Voorwoord

Na de vorming van Ozeo op 1 augustus 2021 was 2022 het eerste jaar waarin we zowel een volledig schooljaar afsloten als ook een volledige planning- en controlcyclus. Bestuurlijk overheerst grote tevredenheid. Het is gelukt om in de nieuwe organisatie de focus te houden op waar die hoort te liggen: goed onderwijs op onze scholen aan al die leerlingen die allemaal hun specifieke aandacht nodig hebben en verdienen.

We zijn dan ook blij met wat de onderwijsinspectie daarover heeft gezegd bij hun vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek in het voorjaar van 2022. Als bestuur hebben we, net als een van de scholen, nog wel huiswerk van de inspectie gekregen. Dit lichten we in dit verslag toe.

Het is mooi om te zien hoe snel in dat eerste jaar de term "[wij zijn Ozeo](#)" inhoud heeft gekregen, zowel voor medewerkers als voor onze partners. We zijn daarmee nog niet klaar: er is brede tevredenheid over de stap dat we overgegaan zijn naar één schoolbestuur voor specialistisch onderwijs in Zeeland.

In een samenvatting over 2022 kunnen de termen corona en krapte op de arbeidsmarkt niet ontbreken. In het voorjaar van 2022 zaten we nog volop in lockdowns. Bij het begin van het schooljaar 22/23 was corona in de publieke opinie al wat uit beeld. Maar op onze scholen zagen we duidelijk terug dat twee jaar corona zijn tol heeft geëist van onze medewerkers. Door de krapte op de arbeidsmarkt was het helaas niet mogelijk om extra medewerkers aan te trekken. De geschetste situatie resulteerde in een verzuimpercentage dat steeg naar gemiddeld 8,12% over 2022. Dit zorgde voor een verhoging van de werkdruk van de andere medewerkers. Helaas moesten we regelmatig ouders/verzorgers op een laat moment laten weten dat hun kind de volgende dag niet naar school kon komen. Als bestuur zijn we van mening dat scholen alleen klassen hebben thuisgelaten als er echt geen andere oplossing was. Een andere oplossing was soms ook dat les werd gegeven door medewerkers die niet formeel bevoegd waren (maar wel bekwaam!). Liever dat dan kinderen thuis. We zijn trots op al die bevlogen en betrokken medewerkers die dit mogelijk maakten! Terugdringen van het verzuim naar een meer acceptabel niveau is voor 2023 een belangrijke, maar ook moeilijke opdracht.

Tot slot: wij concluderen dat de structuur van de nieuwe organisatie staat. We hebben de doelen gerealiseerd die we onszelf in het fusietraject hebben meegegeven. Voor de komende jaren zal het kunnen bereiken van onze nieuwe doelen ook afhankelijk zijn van in hoeverre we het ziekteverzuim voldoende terug kunnen brengen en we in staat zijn voldoende geschikte medewerkers te werven.

Heeft u na het lezen van ons jaarverslag vragen of suggesties? Neemt u dan vooral [contact](#) met ons op. Wij gaan graag met u in gesprek.

Frank van Esch & Theo Hut
College van bestuur Ozeo

Leeswijzer

Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van Ozeo. In dit verslag legt het bestuur verantwoording af over de resultaten en ontwikkelingen in het kalenderjaar 2022. Dit bestuursverslag volgt het format van de PO-Raad.

Hoofdstuk 1 start met een korte beschrijving van de organisatie. Vervolgens leggen we in hoofdstuk 2 per deelterrein verantwoording af over de resultaten in 2022 ten opzichte van de doelstellingen in het jaarplan. Hoofdstuk 3 en 4 geven op hoofdlijnen een toelichting op de financiële resultaten ten opzichte van de begroting en de continuïteitsparagraaf bevat ook een samenvatting van de meerjarenbegroting. Het bestuursverslag sluit af met het verslag van de raad van toezicht. Aansluitend is de jaarrekening integraal toegevoegd.

1. Het schoolbestuur

Ozeo is op 1 augustus 2021 ontstaan door het samengaan van twee stichtingen voor specialistisch onderwijs in Zeeland: Stichting Respont en Stichting De Korre. Als Ozeo kunnen we nog meer betekenen voor kinderen en jongeren met een specifieke onderwijsvraag in onze scholen en daarbuiten.

Ozeo heeft zeventien scholen verdeeld over drie regio's: Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen en de Bevelanden/Tholen. Ozeo kent drie onderwijssectoren en heeft vier scholen voor speciaal basisonderwijs, tien scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en drie scholen voor praktijkonderwijs.

Ozeo heeft een collegiaal, tweehoofdig college van bestuur met één voorzitter en één lid.

1.1 Profiel

Missie, visie en kernactiviteiten

Wij zijn Ozeo: een organisatie voor specialistisch onderwijs in Zeeland. Wij zijn er voor alle kinderen en jongeren uit Zeeland en omgeving met specifieke onderwijs- of ondersteuningsvragen. Door bij te dragen aan de ontwikkeling van deze kinderen en jongeren vergroten wij hun kansen op een positief toekomstperspectief. Zodoende werken we mee aan een samenleving waarin iedereen kan participeren. Dit doen wij niet alleen. Samen met onze partners werken we aan inclusief onderwijs door een dekkend onderwijs- en ondersteuningsaanbod te realiseren in Zeeland. In deze samenwerking zijn wij de specialist op het gebied van leren en gedrag. Onze expertise is vanzelfsprekend beschikbaar voor leerlingen en medewerkers van andere scholen in Zeeland.

Wij streven naar gelukkige leerlingen, die optimaal zelfredzaam en zelfbewust zijn. De mogelijkheden van onze leerlingen staan voorop. Leerlingen hun talenten laten ontdekken en ze helpen deze te ontwikkelen, daar gaat het om! Bij ons staat niet alleen het leren van schoolse vaardigheden centraal, maar vooral ook het "leren (voor het) leven". We doen er alles aan om voor iedere leerling een passende plek te vinden in het vervolgonderwijs, in werk of in dagbesteding. En in de samenleving! In dit alles trekken wij graag samen op met de ouders/verzorgers en met de maatschappelijke partners in ons netwerk. Wij zien hen als educatieve partners.

Vakmanschap en expertise van onze medewerkers vormen onze kracht. Ozeo zorgt goed voor haar medewerkers. We hebben volop aandacht voor hun ontwikkeling en hun welbevinden. We stimuleren onze professionals continu, luisteren goed naar hen en bieden ze veel vrijheid. Dat doen we omdat we vertrouwen hebben in de goede bedoelingen, in het vakmanschap en de betrokkenheid van iedereen.

Strategisch beleidsplan

In 2023 wordt het Ozeo koersplan 2024-2027 ontwikkeld. Tot 2024 vormen [het koersplan van Respont](#) en [het strategisch beleidsplan van De Korre](#) samen de basis voor de koers van Ozeo, aangevuld met het beleidskader "Bruggen bouwen en kansen bieden" dat is vastgesteld in het fusieproces.

Perspectief 2025, doorkijk naar 2030

Ozeo werkt in 2023 aan een nieuw koersplan 2024-2027. Samen met de schoolplannen die eveneens in 2023 ontwikkeld worden, is daarmee de koers voor organisatie als geheel uitgezet.

De strategische doelen voor Ozeo worden in het proces op weg naar een nieuw koersplan steeds meer duidelijk. Bijdragen aan inclusief onderwijs, verzorgen van goed onderwijs en zicht op de kwaliteit ervan, voldoende én duurzaam inzetbare medewerkers en werken aan een professionele organisatiecultuur zijn de speerpunten voor de komende jaren. Onder inclusief onderwijs verstaan wij onderwijs dat ervoor zorgt dat iedereen meedoet, dat iedereen onderwijs kan volgen in een context waarin hij/zij optimaal kan leren en zich ontwikkelen. Dat we niemand uitsluiten.

Ozeo kan de speerpunten 'inclusief onderwijs' en 'voldoende medewerkers' niet alléén realiseren. Daarvoor hebben we onze netwerkpartners, waaronder de zorgpartners, nodig. Samenwerken met hen gericht op de realisatie van de doelen, is voor Ozeo dan ook noodzaak. Van ons als bestuur vraagt dit om strategisch handelen. Handelen gericht op verbinden, komen tot een gedeelde ambitie en realiseren van een Zeeuwse aanpak.

Toegankelijkheid & toelating

Onze scholen hebben de denominatie algemeen bijzonder. We gaan uit van de gelijkwaardigheid van levensbeschouwelijke en maatschappelijke overtuigingen en stromingen. Onze scholen zijn algemeen toegankelijk. Dit betekent dat onze scholen openstaan voor iedereen.

Voor het toelaten en plaatsen van een kind op een van onze scholen voor specialistisch onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig die afgegeven worden door de samenwerkingsverbanden passend onderwijs.

1.2 Organisatie

Contactgegevens

De contactgegevens van Ozeo zijn:

Ozeo
Kleverskerkseweg 49,
4338 PB Middelburg
Telefoon: 0118-745011
E-mail: info@ozeo.nl
Website: www.ozeo.nl
Bestuursnummer 40876

Bestuur en nevenfuncties

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

De heer F.J.M. (Frank) van Esch, voorzitter college van bestuur

Uit hoofde van de functie van bestuurder bij Ozeo heeft de heer Van Esch de volgende onbezoldigde nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur samenwerkingsverband PPO Zeeuws-Vlaanderen
- Lid bestuur en penningmeester samenwerkingsverband VO Zeeuws-Vlaanderen

- Lid bestuur en penningmeester Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland (CPOZ)
- Lid bestuur Sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO)

De heer T.J. (Theo) Hut, lid college van bestuur

Uit hoofde van de functie van bestuurder bij Ozeo heeft de heer Hut de volgende onbezoldigde nevenfuncties:

- Lid bestuur en vicevoorzitter samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW)
- Lid bestuur Kind op 1
- Lid ALV Coöperatie Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio (SPVO)
- Lid bestuur en penningmeester Stichting Ondersteuning Scholen en Ouders

Scholen

In onderstaand overzicht staan de scholen van Ozeo, geordend op schoolsoort:

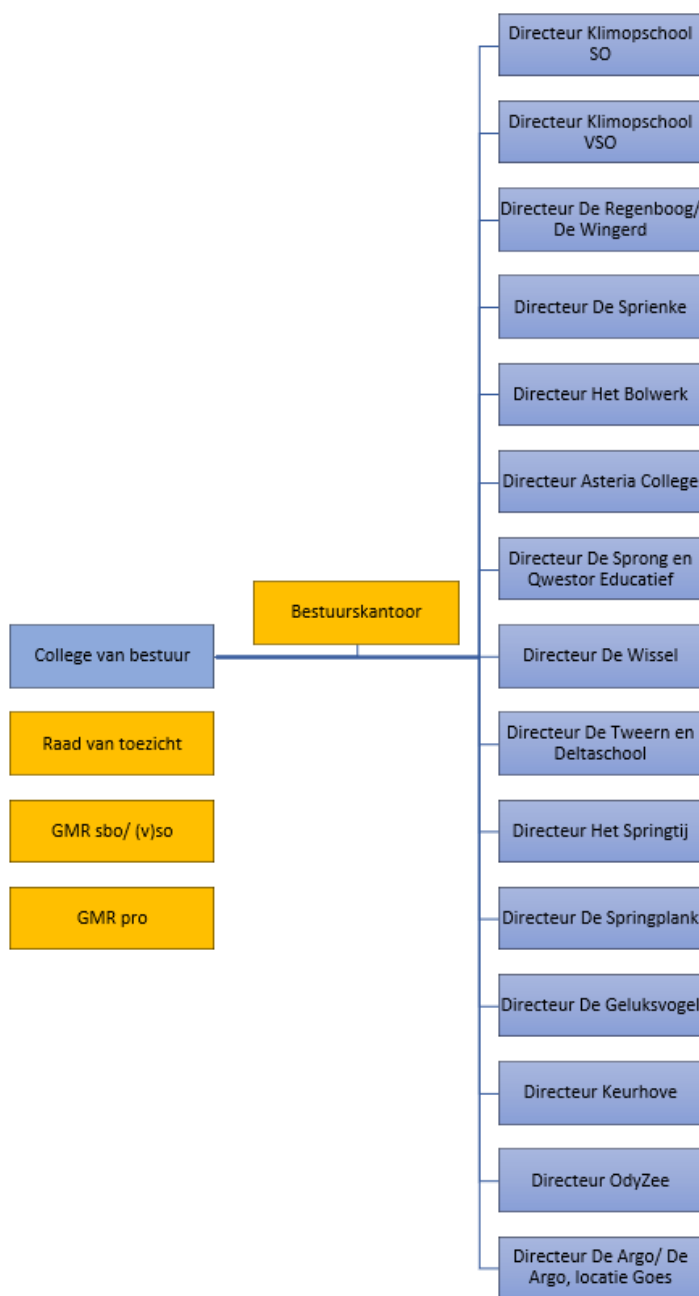
Brinnr.	Schoolnaam	School-soort	Adres	Postcode/Plaats	Website
14OJ	De Tweern	sbo	Evertsenstraat 100	4461 XS Goes	www.detweern.nl
16OU	Het Springtij	sbo	Grevelingenstraat 8	4335 XG Middelburg	www.hetspringtij.nl
00MY	De Springplank	sbo	Jacob Catsstraat 9	4532 BX Terneuzen	www.sbo-despringplank.nl
00NY	De Geluksvogel	sbo	Abraham Beeckmanlaan 18	4691 JZ Tholen	www.degeluksvogel.nl
26HF	De Wissel	pro	Bergweg 8	4461 NB Goes	www.prodewissel.nl
01HQ	Het Bolwerk	pro	Teresstraat 2/A	4336 LM Middelburg	www.probolwerk.nl
26LL	De Sprong	pro	Evertsenlaan 84A *	4535 AD Terneuzen	www.praktijkschooldesprong.nl
26 LL/01			Schubertthof 31	4536 AL Terneuzen	
04EY/00	Asteria College	vso	Korczakstraat 1	4335 ER Middelburg	www.asteriacollege.nl
04EY/08	De Argo	vso	Evertsenlaan 84 *	4535 AD Terneuzen	www.deargo.nl
04EY/14	Locatie Lodewijk College		Oude Vaart 1	4537 CD Terneuzen	
04EY/16	Locatie Reynaertcollege		Zoutestraat 61/A	4561 XA Hulst	
04EY/17	Locatie Lodewijk College		Zeldenrustlaan 2	4535 GZ Terneuzen	
04EY/09	OdyZee College	(v)so	Oostmolenweg 81 *	4481 PM Kloetinge	www.odyzee.nl
04EY/15	OdyZee locatie Bergweg		Bergweg 4	4461 NB Goes	
04EY/11	OdyZee locatie Middelburg		Generaal Eisenhowerlaan 25	4333 GN Middelburg	
04EY/10	De Argo, locatie Goes	vso	Industriestraat 3	4462 EZ Goes	www.deargogoes.nl
04EY/12	SO Keurhove	so	Merwedestraat 2	4336 GN Middelburg	www.keurhove.nl
04EY/13	De Geluksvogel SO	so	Abraham Beeckmanlaan 18	4691 JZ Tholen	www.degeluksvogel.nl
00OJ	Klimopschool	so vso	Grevelingenstraat 10 Korczakstraat 1	Middelburg	www.klimopschool.nl
05HS	De Regenboog/ De Wingerd	(v)so	Madame Curiestraat 25	4532 LJ Terneuzen	www.deregenboog-dewingerd.nl
			Leeuwenlaan 19	4532 AC Terneuzen	
14PR	Deltaschool	so	Evertsenstraat 100	4461 XS Goes	www.dedeltaschool.nl
02CK	De Sprienke	(v)so	Vivaldipad 1	4462 JA Goes	www.desprienke.nl

Organisatiestructuur

Het college van bestuur geeft leiding aan vijftien directeuren en de medewerkers van het bestuurskantoor. Het bestuur en de scholen worden ondersteund door het bestuurskantoor, waaraan ook Qwestor Educatief verbonden is. Qwestor Educatief ondersteunt en organiseert in- en externe professionalisering.

Het toezicht is georganiseerd in twee gemeenschappelijke medezeggenschapsraden en een raad van toezicht.

Het organogram ziet er op 31-12-2022 als volgt uit:

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

Ozeo heeft twee gemeenschappelijke medezeggenschapsraden: één voor sbo/(v)so - CAO PO en één voor pro - CAO VO. Iedere school heeft een medezeggenschapsraad/deelraad.

In het verslagjaar is gewerkt aan een nieuwe structuur van de medezeggenschap van Ozeo voor de sbo- en (v)so-scholen. Waar voorheen alle scholen middels een personeelslid en een ouderlid vertegenwoordigd waren in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, wordt nu gewerkt met contactpersonen die het contact houden met meerdere scholen. Op deze manier is een compactere gemeenschappelijke medezeggenschapsraad gerealiseerd.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraden trekken samen op en vergaderen gezamenlijk.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Ozeo is betrokken in/werkt samen met de volgende samenwerkingsverbanden passend onderwijs:

Samenwerkingsverband waarin Ozeo betrokken is:	Adres
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Walcheren/ Oosterschelde (Kind op 1)	Postbus 307 4460 AS Goes
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen (PPOZV)	Postbus 331 4530 AH Terneuzen
Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW)	Griffioenstraat 38, 4334 BK Middelburg
Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio (SPVO Oosterschelderegio)	Stationspark 25 4462 DZ Goes
Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen (PVOZ)	Postbus 331 4530 AH, Terneuzen
Samenwerkingsverband waarmee Ozeo samenwerkt:	Adres
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs: Berséba Reformatorisch Passend Onderwijs - Regio Zeeland	Elstarstraat 1a 4421 DV Kapelle
Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs	Plesmanstraat 72 3903 KE Veenendaal

Daarnaast is Ozeo betrokken in de volgende overige partnerschappen:

Organisatie	Omschrijving
Partnerschap Juvent, Ozeo	Samenwerking onderwijs en jeugdhulp
Partnerschap OdyZee kliniek (Emergis en Ozeo)	Samenwerking tav onderwijs voor kinderen/jongeren die zijn opgenomen in de kliniek van Emergis
Partnerschap Asteria College (Juvent-Ozeo)	Samenwerking onderwijs en jeugdhulp
Partnerschap peuter-kleuterplusgroep Ozeo - Aan-Z	Samenwerking onderwijs en jeugdhulp
Partnerschap Ozeo Juvent De Marel	Samenwerking onderwijs en jeugdhulp
Partnerschap Opleidingsschool Zuidwest (Primair onderwijs Zeeland, HZ en Scalda)	Samenwerking gericht op opleiding leerkrachten (HZ) en kindprofessionals (Scalda)
Partnerschap De Sprienke en Het Reigerbos, Revant medisch specialistische revalidatie	Samenwerking gericht op de leerlingen van de school waarvoor deze revalidatie noodzakelijk is
Partnerschap De Sprienke/ OdyZee en Pontes Goese Lyceum, locatie Bergweg	Samenwerking Sprienke/Ponte is gericht op leerlingen die uitstromen in profiel vervolgonderwijs. Samenwerking OdyZee/Pontes is gericht op volgen van een beroepsgericht profiel voor de leerlingen die vmbo-examen doen.
Partnerschap De Sprienke en Gors	Persoonlijke verzorging van leerlingen via zorgassistenten
Partnerschap Deltaschool/De Tweern en Gors	Gericht op toeleiding van jonge kinderen naar onderwijs
Partnerschap Klimopschool en Lentekind	Gericht op toeleiding van jonge kinderen naar onderwijs
Partnerschap De Regenboog-De Wingerd en Tragel	Gericht op toeleiding van jonge kinderen naar onderwijs
De Argo, locatie Goes en Nehalennia	Gericht op behalen beroepsgericht profiel.
Partnerschap Werken op Walcheren (WOW): met Orionis, Stichting Zeeuws Maatwerk en Juvent	Gericht op realisatie van leerwerkplekken en op life-coaching voor schoolverlaters.
Regionale Aanpak Personeelstekort (RAP)	Samenwerking in de volledige Zeeuwse onderwijskolom (po t/m ho) gericht op terugdringen van het personeelstekort in het onderwijs (Lesgeven in Zeeland)

Ook wordt er veel samengewerkt met allerlei bedrijven in het kader van stages van leerlingen.

Interne en externe dialoog/verantwoording

Het afleggen van verantwoording is onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem van Ozeo. De managementrapportages en -gesprekken maken deel uit van de interne verantwoording. De interne dialoog wordt vormgegeven door de diverse overleggremia, (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden, leerlingenraden, etc. De externe dialoog en verantwoording wordt ingericht door het jaarverslag van de stichting, het koersplan, gesprekken in diverse regionale gremia, de websites van de stichting en van de scholen, schoolplannen, schoolgidsen, oudergesprekken, etc. In het interne document "Kwaliteitsbeleid Ozeo" zijn de belanghebbenden met de belangen en wijze van het voeren van de dialoog op Ozeo-niveau in kaart gebracht.

Klachtenbehandeling

Ozeo kent een klachtenregeling. Elke school heeft een contactpersoon klachtenregeling. Het bestuur heeft daarnaast twee externe vertrouwenspersonen aangesteld. Ozeo is aangesloten bij de klachtencommissie van Onderwijsgeschillen. Elke school maakt de interne en externe mogelijkheden om een klacht in te dienen kenbaar middels de schoolgids en website. De klachtenregeling is eveneens gepubliceerd op de website van Ozeo [Klachtenregeling - Ozeo](#).

In 2022 zijn er door de vertrouwenspersonen zes klachten in behandeling genomen die speelden op vijf locaties. De klachten zijn intern opgelost. Er zijn in het verslagjaar geen klachten ingediend bij de landelijke klachtencommissie.

Naam	Aantal	Melding betreft:
De Sprong	1	Ongewenst gedrag leerling(en)
OdyZee	1	Functioneren medewerker
De Argo	1	Onderwijs/zorg
	1	Anders
Het Springtij	1	Schoolzaken
De Geluksvogel	1	Schoolzaken
Totaal	6	

Het bestuur nam twee klachten in behandeling. Eén klacht betrof ontevredenheid over een sollicitatieprocedure en de andere klacht betrof ontevredenheid van ouders over het onderwijsaanbod voor hun kind. Beide klachten zijn afgehandeld.

De contactpersonen namen in het verslagjaar samen 19 klachten in behandeling.

Voor klachten aangaande functiewaardering kent Ozeo een interne bezwarencommissie. Het reglement is op het intranet voor alle medewerkers te raadplegen.

Juridische structuur

De rechtspersoon is een stichting met de naam "Ozeo". De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41115349. Aan de stichting zijn geen nadere partijen verbonden.

Governance

Ozeo heeft in het kader van de wet 'Goed Onderwijs, goed bestuur' de functiescheiding van het bestuur en intern toezicht geregeld middels het 'raad van toezicht-model' (organieke scheiding). Het toezicht wordt uitgeoefend door een raad van toezicht. Tegenspraak is daarnaast georganiseerd door de twee medezeggenschapsraden.

Code goed bestuur

Ozeo heeft zich verbonden aan de [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#). De code vormt, naast onze leidende principes, de basis voor ons handelen. In het verslagjaar is niet afgeweken van de code.

ANBI

Ozeo is een algemeen nut beogende instelling (ANBI). Het RSIN/fiscaal nummer van deze ANBI is 805353045.

2. Verantwoording van het beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. De doelen uit de strategisch beleidsplannen van beide rechtsvoorgangers van voor de fusie en de doelen uit het fusiedocument "Bruggen bouwen, Kansen bieden" vormden in 2022 de basis voor het jaarplan. Dit jaar was dit nog een veelheid aan doelen op de diverse beleidsterreinen. Deze doelen worden in dit hoofdstuk afzonderlijk toegelicht. In 2023 is het jaarplan al verder ingedikt naar 11 doelen op 4 hoofdthema's. Deze zullen te zijner tijd ook de leidraad vormen voor de verantwoording over 2023. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat over de continuïteitsparagraaf.

Zwaluwstaarten was het thema van 2022: bouwen aan Ozeo door te verbinden. Het bleek niet altijd mogelijk om werkwijzen eenvoudigweg samen te voegen. Vaak was het noodzakelijk om nieuw beleid en nieuwe werkwijzen te ontwikkelen. Het bouwen aan een nieuwe organisatie is mede daardoor een intensief proces en vraagt de nodige tijd. Maar de resultaten van onze inspanningen worden zichtbaar en worden zowel intern als extern herkend.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Ozeo heeft in 2022 als basis voor kwaliteitszorg de systematiek genomen van een van de rechtsvoorgangers. Om systematisch de goede dingen nog beter te doen, wordt regelmatig onderzocht met instrumenten als managementrapportages en interne audits, of aan de vooraf gestelde normen/doelen wordt voldaan. De inspectiecriteria vormen daarbij de basis. In het voorjaar van 2022 heeft de Inspectie van het Onderwijs in het kader van het regulier vierjaarlijks onderzoek Ozeo en een deel van haar scholen bezocht. Over de conclusies daarvan wordt verderop in dit hoofdstuk gerapporteerd. De daarbij gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in de al geplande ontwikkeling van een nieuw kwaliteitskader waarmee in de tweede helft van 2022 is gestart en dat in het voorjaar van 2023 wordt afgerond.

Planning en control op stichtings- en schoolniveau

Ozeo beschrijft haar ambities in het koersplan (vier jaar). Op basis daarvan en rekening houdend met nieuwe in- en externe ontwikkelingen en gegevens uit de kwaliteitsonderzoeken, wordt een jaarplan gemaakt. Hierin worden doelen en de daarbij behorende activiteiten gepland. Ook scholen maken in lijn van het Ozeo jaarplan en het eigen schoolplan een jaarplan. De jaarplannen (inclusief ontwikkel-/scholingsplan) worden door het bestuur en de directeur in onderling overleg vastgesteld.

Door middel van managementrapportages en -gesprekken en agendering in vergaderingen wordt de voortgang van jaarplannen van Ozeo en van de scholen gemonitord. Driemaal per jaar heeft het bestuur met de directie van elke school een managementrapportagegesprek (marap-gesprek) waarin voortgang van het jaarplan, verzuim, ontwikkelingen op personeelsgebied, exploitatie versus begroting en actuele ontwikkelingen worden besproken. Het bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht en de GMR's; de directeuren aan het bestuur. Aan het eind van het jaar vindt er een evaluatie en rapportage plaats van realisatie versus plannen. Deze evaluatie is vervolgens onderdeel van de input voor de nieuwe jaarplannen.

Organisatiebrede onderwijsdoelen

Mede als reactie op de bevindingen van de inspectie in het voorjaar heeft Ozeo in 2022 organisatiebrede onderwijsdoelstellingen geformuleerd, daar een normering aan gekoppeld en afspraken gemaakt over de rapportage daarover. Dit zorgt er mede voor dat het bestuur een beter zicht heeft op de kwaliteit van het onderwijs. De bespreking van de resultaten heeft geleid tot vervolgacties, waarmee dit onderdeel is geworden van een doorlopende plan-do-check-act-cyclus. De doelstellingen worden opgenomen in het nieuwe koersplan en worden doorvertaald naar de plannen op schoolniveau.

Bestuurlijk toetsingskader

Het bestuur heeft een bestuurlijk toetsingskader opgesteld waarin richtinggevende uitspraken over inhoudelijke beleidsterreinen zijn vastgelegd. Deze uitspraken zijn gekoppeld aan het koersplan. In het toetsingskader staan doelstellingen beschreven m.b.t. de primaire en secundaire processen, die zo

goed mogelijk zijn geoperationaliseerd en zoveel mogelijk zijn gekwantificeerd. Het bestuurlijk toetsingskader maakt deel uit van de formats voor de managementrapportages.

Toezicht raad van toezicht, o.a. met toezichtkader

De statuten van Ozeo en het daaruit voortvloeiende reglement van de raad van toezicht beschrijven de taak en de werkwijze van de raad. De raad van toezicht heeft o.a. de volgende taken: goedkeuren van het strategisch beleid, de begroting en de jaarrekening, toezicht houden op naleving wettelijke verplichting en code goed bestuur, aanwijzen van een accountant die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan, toezicht houden op de algemene gang van zaken binnen Ozeo, vervullen van het werkgeverschap van het bestuur, sparringpartner van en geven van advies aan het bestuur. De raad van toezicht houdt integraal toezicht; dat wil zeggen op alle (beleids-) terreinen van de stichting. Ozeo heeft zich verbonden aan de Code Goed Bestuur PO en verantwoordt zich daarover in het jaarverslag.

De raad van toezicht van Ozeo maakt gebruik van een toezichtkader. Op een zestal thema's heeft de raad criteria opgesteld waarop zij toeziet: algemeen, doelstellingen Ozeo, borgen en ontwikkelingen onderwijskwaliteit, samenwerken en strategisch handelen, vormgeven van goed werkgeverschap en realiseren van gezonde financiën en bedrijfsvoering.

Schoolbezoeken bestuur en raad van toezicht

Alle scholen worden regelmatig bezocht door het bestuur. 2023 wordt gestart met een jaarlijks formeel schoolbezoek aan de hand van een afgesproken programma. Tijdens dit bezoek wordt er gesproken met MT-leden, personeelsleden en worden er klassen bezocht. Ook kunnen er optioneel gesprekken plaatsvinden met ouders en de DR/MR. De gesprekken met (een delegatie van) het personeel vinden (ook) plaats zonder aanwezigheid van de directie. Verslag van het formele schoolbezoek wordt gedaan via de rapportages voor de raad van toezicht. Ook de raad van toezicht bezoekt jaarlijks een aantal scholen.

Interne en externe dialoog/ verantwoording

Het afleggen van verantwoording is onderdeel van kwaliteitszorg. De managementrapportages en - gesprekken maken deel uit van de interne verantwoording. De interne dialoog wordt vormgegeven door diverse overlegorganen, (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden, leerlingenraden, etc. De externe dialoog en verantwoording wordt ingericht door het jaarverslag van de stichting, het koersplan, gesprekken in diverse regionale gremia, de websites van de stichting en van de scholen, schoolplannen, schoolgidsen, oudergesprekken, etc. In het kwaliteitsbeleid van Ozeo zijn de belanghebbenden met de belangen en wijze van het voeren van de dialoog op Ozeo-niveau in kaart gebracht.

Kwaliteitsonderzoeken Ozeo

Ozeo voert verschillende onderzoeken naar kwaliteit en tevredenheid uit. De zelfevaluatie en de collegiale audits op basis van de kwaliteitskaarten van Ozeo zijn belangrijke onderdelen van het kwaliteitssysteem van Ozeo. In de kwaliteitskaarten staan per standaard de items voor basiskwaliteit van de inspectie én de eigen kwaliteitseisen.

Daarnaast worden de volgende kwaliteitsonderzoeken en tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd:

- Leerlingtevredenheid
- Oudertevredenheid
- Monitor sociale veiligheid leerlingen
- Werkbelevingsonderzoek medewerkers
- Analyse opbrengsten school, onderwijsdoelen Ozeo en leskwaliteit

In de toekomst wil Ozeo ook standaarden beschrijven voor de secundaire beleidsterreinen en deze periodiek (laten) onderzoeken.

Doelen en resultaten onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg 2022

Zoals hiervoor al gemeld heeft Ozeo n.a.v. de fusie een start gemaakt met het ontwikkelen van een nieuw kwaliteitsbeleid. Dit is in 2023 afgerond. In 2022 is ook gewerkt aan het vernieuwen van onze kwaliteitskaarten.

Inspectie

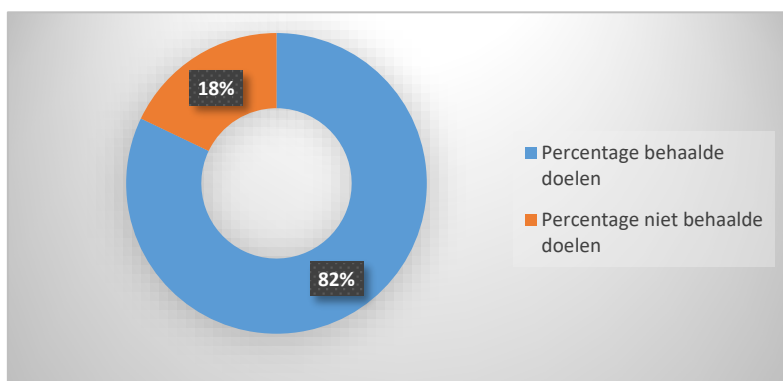
In 2022 heeft de inspectie een vierjaarlijks onderzoek (4JO) uitgevoerd. De bevindingen zijn vastgelegd in de rapportage die de inspectie heeft opgesteld. De inspectie concludeert met ons dat het onderwijs op onze scholen prima op orde is. Op stichtingsniveau hebben we een herstelopdracht. Daar hebben we onderstaande doelen op geformuleerd:

- I. Op stichtingsniveau duidelijke geformuleerde onderwijsdoelen die de basis vormen voor de leskwaliteit (inspectiekwaliteitskenmerk BKA1).
- II. Bestuurlijk zicht op de behaalde onderwijsresultaten en op de analyse daarvan gedefinieerde vervolgtacties (inspectiekwaliteitskenmerk BKA3).

Er is een verbeterplan geschreven. In het verbeterplan worden o.a. de volgende punten beschreven: kwaliteitsverbetering De Argo, locatie Goes; opstellen en evalueren van Ozeo-brede onderwijsdoelen; doorvoeren verbeteringen in jaarverslag en het in zicht krijgen van de leskwaliteit. De inspectie voert in juni 2023 een nieuw onderzoek uit.

Opbrengsten onderwijsdoelen Ozeo 2021-2022

1. De scholen behalen met de leerlingen de doelen voor de vakken taal en rekenen zoals die in de OPP's beschreven zijn. Norm: minimaal 80% van de gestelde doelen voor taal en rekenen worden behaald.

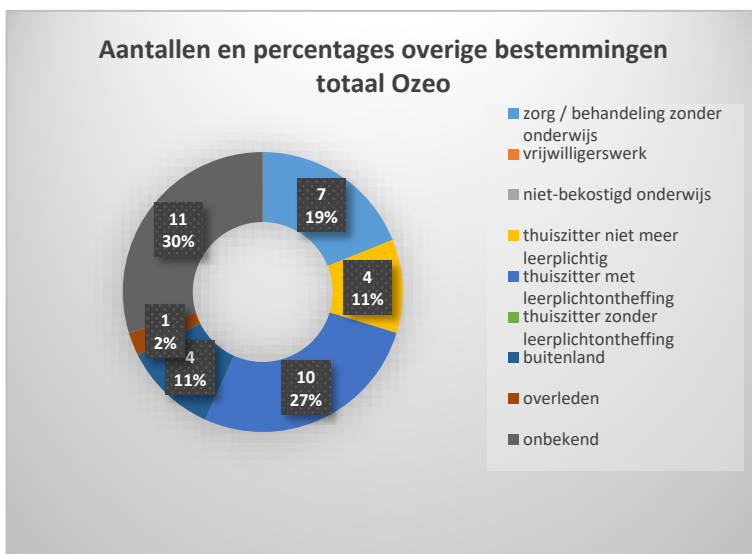

Ozeo behaalde in het schooljaar 2021-2022 met de leerlingen 82% van de gestelde doelen voor taal en rekenen zoals die in de OPP's beschreven zijn. Ozeo voldoet daarmee aan de opgestelde norm.

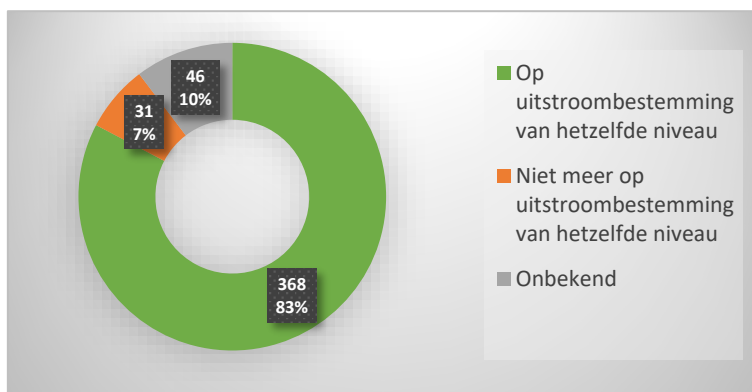
2. Alle leerlingen hebben bij het verlaten van de school een plek in het vervolgonderwijs, op de arbeidsmarkt of in dagbesteding. Norm: 100% van de heeft bij het schoolverlaten een vervolgplek.

Ozeo streeft ernaar dat alle leerlingen die onze scholen verlaten een plek hebben in het vervolgonderwijs, op de arbeidsmarkt of in dagbesteding.

Voor de leerlingen die in het schooljaar 2021-2022 zijn uitgestroomd is dat bij 92% van de leerlingen gelukt. 8% betreft leerlingen een "overige bestemming". Ruim een kwart van de gevallen betreft thuiszitters met een leerplichtontheffing. In de figuur wordt duidelijk welke "overige bestemmingen" er zijn.

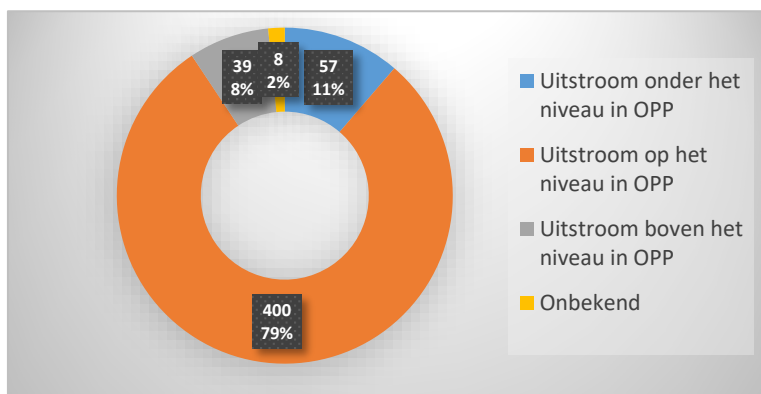
3. De leerlingen bevinden zich twee jaar na schoolverlaten op een uitstroombestemming van hetzelfde niveau. Norm: minimaal 80% van de leerlingen zit in het tweede jaar na schoolverlaten op een uitstroombestemming van hetzelfde niveau.

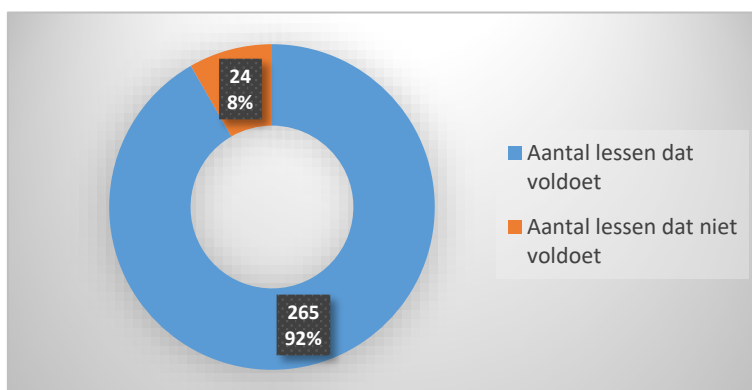
Van de leerlingen die in schooljaar 2020-2021 zijn uitgestroomd bevindt 83% zich twee jaar na schoolverlaten op een uitstroombestemming van hetzelfde niveau. Daarmee is voldaan aan de gestelde norm.

4. De leerlingen behalen de uitstroombestemming zoals geformuleerd in het OPP. Norm: minimaal 80% van de leerlingen behaalt aan het eind van de schoolperiode de uitstroombestemming zoals geformuleerd in het OPP.

Ozeo behaalde in het schooljaar 2021-2022 in 79% van de gevallen het uitstroomperspectief zoals dat was opgesteld in het OPP. Dit is één procentpunt onder de norm. In 8% van de gevallen werd er een hoger perspectief behaald dan eerder geformuleerd.

Leskwaliteit: De lessen in de school voldoen aan de daarvoor door de school gestelde kenmerken/eisen

In het schooljaar 2022-2023 zijn 289 lessen geobserveerd. 265 lessen (92%) voldeed aan de daaraan gestelde eisen.

Overige ontwikkelingen 2022

In het verslagjaar zijn er ontwikkelingen geweest die een grote impact hadden op ons onderwijs en de kwaliteit ervan. De coronapandemie had grote gevolgen en bracht risico's met zich mee voor het onderwijs, de (sociaal-emotionele, cognitieve en maatschappelijke) ontwikkeling en het welzijn van

onze leerlingen. Leerlingen lijken complexer gedrag te vertonen en ook geweldsincidenten komen op onze scholen vaker voor. De (jeugd)zorg kent grote tekorten en wachtlijsten, waardoor onze leerlingen soms niet of niet op tijd geholpen kunnen worden. Tot slot is het ook voor onze scholen steeds moeilijker om vacatures tijdelijk te vervullen. De medewerkers stonden tijdens de coronapandemie onder druk, en het personeelstekort heeft dit versterkt. Het verzuim is hoog. Dit alles brengt uitdagingen met zich mee om de kwaliteit van het onderwijs te borgen.

Toekomstige ontwikkelingen

Nederland heeft zich in internationale verdragen gecommitteerd aan een inclusieve samenleving. Uiteraard raakt dit ook het onderwijs. In het kader van de evaluatie passend onderwijs is 'inclusiever onderwijs' benoemd als stip aan de horizon. De diversiteit in onze samenleving vraagt in toenemende mate om (h)erkenning en waardering van leerlingen met verschillende mogelijkheden, talenten en vaardigheden en om de benutting van die talenten. Deze trend zal in de toekomst gevolgen hebben voor het specialistisch onderwijs van Ozeo. Ozeo neemt daar een actieve rol in (zie ook pagina 6).

Basisvaardigheden zijn ook een speerpunt. Om goed te kunnen functioneren in hun onderwijsloopbaan en in de Nederlandse samenleving hebben leerlingen basisvaardigheden nodig op het gebied van Nederlandse taal, rekenen/wiskunde en burgerschap. Dit vraagt de nodige aandacht binnen Ozeo. Landelijk onderzoek laat zien de onderwijsprestaties onder druk staan.

Kwaliteitszorg staat centraal in het toezicht van de inspectie. Ozeo richt zich de komende jaar op het doorontwikkelen van het kwaliteitsbeleid en kwaliteitsinstrumenten. Er lijkt zich in de toekomst een verschuiving voor te gaan doen van het toezicht op de besturen naar (weer) meer toezicht op de scholen.

Eén van de maatschappelijke opgaven betreft het bieden van gelijke kansen en een passend aanbod aan alle leerlingen. Ozeo maakt werk van het (verder) invullen van de blinde vlekken in het onderwijsaanbod. De doelstelling van het project 'Dekkend Netwerk' is om te voldoen aan de vragen die we krijgen vanuit de samenwerkingsverbanden passend onderwijs: een dekkend netwerk van voorzieningen om voor doelgroepen in de extra ondersteuning, in po/vo en (v)so, passend onderwijs en passende ondersteuning te arrangeren. Binnen Ozeo zijn er acht blinde vlekken binnen het aanbod geformuleerd. Voor het schooljaar 2022-2023 zijn de volgende doelen gekozen om concreet mee aan de slag te gaan:

- 1) Diplomagericht onderwijs, op meer plekken in Zeeland voor leerlingen met externaliserend gedrag (vmbo-b t/m vwo + pre-mbo), zodat ze ook optimaal zijn voorbereid op hun vervolg in onderwijs. Wij bieden dit soort concepten nu al aan bij De Argo/ De Argo, locatie Goes.
- 2) Uitbreiding van het onderwijszorgarrangement (OZA)-/ onderwijsjeugdzorgarrangement (OJA)-aanbod (één kind, één plan) en het verbeteren van de samenwerking.
- 3) (V)SO Opvang/ Time-out/ Herstart/ Observatie-voorziening met schoolse en praktijkvakken/ activiteiten waar leerlingen, die thuiszitter worden of dreigen te worden, binnen twee weken kortdurend (gedurende twaalf weken) geplaatst kunnen worden, en vervolgens weer terug- of doorstromen naar een school.

Onderwijs aan nieuwkomers

Ozeo verzorgt slechts in een enkel geval onderwijs aan nieuwkomers omdat dit in Zeeland vooral door het reguliere onderwijs in gezamenlijkheid wordt georganiseerd. Nieuwkomers komen alleen in aanmerking voor onderwijs bij Ozeo met een toelaatbaarheidsverklaring. Ozeo heeft via de samenwerkingsverbanden en bestuurlijke overleggen haar hulp aangeboden bij specifieke ondersteuningsvragen van nieuwkomers. Daar is in 2022 tweemaal een beroep op gedaan.

Internationalisering

Ozeo kent geen beleid op het gebied van internationalisering.

Onderzoek

Ozeo voert geen (wetenschappelijk) onderzoek. Wel neemt Ozeo deel in het vo-lectoraat "Motiverende leeromgevingen" dat is verbonden aan het Kenniscentrum Talentontwikkeling van Hogeschool Rotterdam, gestart op 1 januari 2022. Het bijzondere van dit lectoraat is dat het wordt geïnitieerd door vijf vo-/vso-schoolbesturen in Zeeland. Daarnaast participeert Ozeo in een

onderzoek dat in het verslagjaar door de Provincie Zeeland is gestart op het gebied van criminele uitbuiting onder jongeren in de middelbare schoolleeftijd.

Collegiale audits

In het verslagjaar zijn er collegiale audits uitgevoerd op Het Springtij, De Springplank en het Asteria College. De resultaten lieten zien dat de kwaliteit van de scholen op orde is, al zijn er vanzelfsprekend verbeterpunten gesignaleerd.

De audit op De Argo, locatie Goes in september was bedoeld als o-meting naar aanleiding van de bevindingen van de onderwijsinspectie. De algemene conclusie was dat er op de school hard gewerkt wordt aan de zaken die beschreven staan in het verbeterplan. Met de adviezen en aanbevelingen is de school aan de slag (gegaan).

Audit KSO

De Korre was aangesloten bij de Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs (KSO). CIO is de organisatie die in het kader daarvan de audits uitvoerde. Het certificaat is geldig tot februari 2023. In oktober 2022 hebben wij CIO definitief laten weten dat wij gaan stoppen met de KSO-certificering. Wel willen we externe auditing onderdeel maken van het nieuwe Ozeo integrale kwaliteitskader.

Passend onderwijs

Alle middelen die Ozeo ontvangt vanuit de lumpsum kennen een oorsprong in een TLV van een individuele leerling. Ozeo zet die middelen in ten behoeve van een dekkend onderwijsaanbod in Zeeland, aanvullend op het regulier onderwijs. Het ondersteuningsaanbod van onze scholen is opgenomen in de schoolondersteuningsprofielen (SOP) van de scholen. Deze worden door de scholen regelmatig geëvalueerd en getoetst aan de praktijk. Evaluatie en toetsing kunnen leiden tot aanpassing van het SOP.

Nationaal Programma Onderwijs

In het kader van het NPO hebben de scholen een schoolscan gemaakt. Hierbij zijn de volgende stappen doorlopen:

- Het MT heeft de ontwikkeldomeinen benoemd.
- Door de teams zijn plannen gemaakt.
- Het proces en de inhoud zijn besproken in de teams.
- De MR is nauw betrokken geweest en is in de tussentijd meerdere keren geïnformeerd over zowel het proces als de inhoud.

Vanuit de menukaart zijn er interventies gekozen op gebied van:

- A. Meer onderwijs om leerlingen/groepen kennis en vaardigheden bij te spijkeren.
- B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren.
- C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen.
- D. Ontwikkeling van executief functies van leerlingen.
- E. Inzet van personeel en ondersteuning.
- F. Faciliteiten en randvoorwaarden.

De gestelde doelen zijn op locatieniveau geëvalueerd. Het doel van deze evaluatie is tweeledig: enerzijds ter verantwoording van de ingezette middelen anderzijds als "check" in de PDCA-cyclus. Op basis van de evaluatie worden de huidige plannen bijgesteld dan wel nieuwe plannen opgesteld. Vanzelfsprekend indien nodig met voorafgaan onderzoek en in samenspraak met de MR.

In onderstaande tabel een overzicht van de beschikbare middelen op stichtingsniveau voor 2022.

Onderwerp	Periode	Bedrag periode	Budget 2022
OCW : vergoeding NPO	2021-2022	€ 2.260.830	€ 1.376.897
OCW : vergoeding NPO	2022-2023	€ 2.506.440	€ 1.019.759
Bijzondere bekostiging leerlingen met een risico onderwijsachterstand NPO	2021-2022	€ 342.288	€ 313.259
\$WV NPO zware ondersteuning pro en vso	2021-2022		€ 136.294
totaal			€ 2.846.209

In onderstaande tabel een overzicht van de ingezette middelen Ozeo.

Onderwerp	Personeel	Externen	Opleidingen	Materieel	Investeringen	NPO reserve	Totaal
Ozeo	€ 423.022	€ 312.975	€ 58.979	€ 140.620	€ 61.207	€ 1.849.403	€ 2.846.206

Van het budget 2021 is 11% van de middelen ingezet voor extern personeel.

De NPO-investeringen 2021 en 2022 zijn aangemerkt als NPO-uitgaven. Ultimo 2022 zijn de NPO-investeringen 2021 en 2022 als reguliere investeringen bestempeld. De in 2021 gevormde bestemmingsreserve is vrijgevalen. Vanaf 2023 worden de NPO- middelen niet meer ingezet voor NPO-investeringen. Voor de scholen is er daardoor een beter inzicht in de exploitatie en er wordt voorkomen dat er nog x-aantal jaar een bestemmingsreserve afschrijvingslasten NPO in de boeken staat.

Het deel aan niet ingezette middelen over 2022 is toegevoegd aan de bestemmingsreserves NPO en zal worden besteed in de jaren 2023 t/m 2025.

Sociale veiligheid

Ozeo vindt sociale veiligheid een erg belangrijk thema. Ozeo kent een veiligheidsbeleid dat is vastgesteld met instemming van de GMR's. Bij het veiligheidsbeleid hoort een groot aantal protocollen. Het veiligheidsbeleid wordt in de volgende beleidsperiode geëvalueerd en bijgesteld.

Jaarlijks nemen scholen van Ozeo conform de wettelijke voorschriften de sociale veiligheidsmonitor af. De resultaten van de sociale veiligheidsmonitor worden op schoolniveau geanalyseerd en er wordt via de managementrapportages verantwoording afgelegd over de uitkomsten richting het bestuur.

Ozeo kent aandachtsfunctionarissen, anti-pestcoördinatoren en contact-/vertrouwenspersonen. Voor deze functionarissen wordt jaarlijks een scholingsdag(deel) georganiseerd. Er is een vastgestelde klachtenregeling en een klokkenluidersregeling.

De gegevens van de meldingen/klachten die bij de contact- en vertrouwenspersonen binnenkomen worden jaarlijks geanalyseerd. In het algemeen kan gezegd worden dat Ozeo weinig formele meldingen/klachten krijgt en dat vertrouwens- en contactpersonen relatief weinig worden benaderd (zie 'klachtbehandeling', blz. 11). Analyse van klachten leidt in sommige gevallen tot bijstelling van beleid en procedures.

Begin 2023 is in het kader van het nieuwe koersplan 2024-2027 input opgehaald bij een brede groep van belanghebbenden. Vanuit ouders is aangegeven behoefte te hebben aan het versterken van het partnerschap van ouders en school. Een betere samenwerking zal bijdragen in de sociale veiligheid van leerlingen zowel thuis als op school. Dit zal onderdeel zijn van de vier speerpunten die de basis vormen van het nieuwe koersplan.

Datalekken en beveiligingsincidenten

In 2022 heeft Ozeo te maken gehad met zes datalekken, waarvan er geen gemeld hoefden te worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Er was sprake van twee beveiligingsincidenten. Naar aanleiding van deze meldingen zijn er maatregelen genomen door procedures aan te passen en door medewerkers te informeren en bewust te maken van de gevolgen van een datalek en/of beveiligingsincident.

2.2 Medewerkers & professionalisering

Doelen en resultaten

Voorafgaand aan de fusie zijn op basis van het beleidskader 'bruggen bouwen en kansen bieden' de hoofdlijnen van het HRM beleid vastgesteld. De in dit kader genoemde ambities realiseren we door ons te richten op de HRM-thema's:

- Werkgeverschap
- Werving en behoud

- Talentontwikkeling
- Duurzame inzetbaarheid

Werkgeverschap

Voortvloeiend uit de fusie heeft de nadruk gelegen op harmonisatie van beleid en regelingen, alsmede doorontwikkeling en digitalisering van administratieve processen. De wijzigingen die voortvloeien uit de nieuwe cao's voor po, vo en bestuurders zijn geïmplementeerd. Er is geïnvesteerd in ontwikkeling van kennis en vaardigheden van leidinggevend door o.a. het aanbieden van kennissessies arbeidsrecht en intervisiebijeenkomsten verzuimbegeleiding.

Werving en behoud

In 2021 leek het personeelstekort nog mee te vallen, maar in 2022 was het invullen van vacatures lastig. Daarnaast bleef - naast veel COVID-19 gerelateerd verzuim - ook in 2022 het langdurig verzuim hoog.

Om naamsbekendheid en bekendheid met het specialistisch onderwijs te genereren, zijn diverse activiteiten ondernomen. Er is een stagecarrousel georganiseerd voor HZ-Pabo-studenten en we hebben deelgenomen aan banenmarkten, ook i.s.m. Lesgeven in Zeeland. Daarnaast is ingezet op de ontwikkeling van promotiemateriaal, zoals de [Ozeo-video](#).

Tevens is samenwerking gezocht met andere onderwijsorganisaties in Zeeland. Op de thema's arbeidsmarkt, duurzame inzetbaarheid en op het thema talentontwikkeling gebeurde dit met Opleidingsschool Zuidwest en andere opleidingsaanbieders.

Het aantal pabo-stagiairs van de Opleidingsschool Zuidwest in onze scholen neemt gestaag toe. Dat is een hele mooie ontwikkeling, Aandachtspunt blijft nog steeds wel dat de bekendheid van onze scholen bij de studenten te klein is. Daarnaast hebben we een groot aantal mbo-stagiairs. Sinds 2022 krijgen naast de hbo-stagiairs ook de mbo-stagiairs een stagevergoeding en daarmee is Ozeo een van de voorlopers in Zeeland. LIO'ers krijgen een aanstelling conform cao.

In de bezetting van het directieteam is een aantal wijzigingen opgetreden, Drie directeuren hebben Ozeo verlaten Twee vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en een heeft een positie elders aanvaard. Het is gelukt alle directievacatures tijdig te vervullen. De wervings- en selectieprocedure directeuren is herzien, maar de belangrijke rol van teams en medezeggenschap is onveranderd gebleven.

In totaal heeft Ozeo in 2022 86 vacatures gepubliceerd. Hiervan hebben we twee vacatures voor de functie van leerkracht niet op kunnen vullen. In algemene zin geldt dat er voldoende aanbod is van onderwijsassistenten en zij-instromers. Vacatures voor leerkrachten en gedragswetenschapper kunnen steeds moeilijker worden ingevuld en staan langer open. Er liepen reeds 7 trajecten voor zij-instromers, maar er zijn in 2022 ook 7 nieuwe zij-instromers gestart.

Het in 2021 ingezette introductiebeleid is doorontwikkeld. Nieuwe medewerkers geven aan dat ze zeer hartelijk zijn ontvangen in de nieuwe teams en goed worden begeleid bij hun start. Onderdeel daarvan is ook een persoonlijke kennismaking met het bestuurskantoor en het bestuur.

Talentontwikkeling

Voor wat betreft het thema talentontwikkeling is het actieplan 'Opleiding & Ontwikkeling vanuit bovenmatig eigen vermogen' vastgesteld en een externe projectleider aangetrokken. Vanuit de werkgroep O&O is de uitvoering van het actieplan ter hand genomen.

Door Qwestor Educatief werden in 2022 24 trainingen verzorgd op het gebied van professionalisering en duurzame inzetbaarheid. In totaal waren er 353 deelnemers aan de trainingen, waarvan 270 medewerkers van Ozeo. De overige deelnemers waren van andere organisaties.

Duurzame inzetbaarheid

De verzuimdossiers zijn met behulp van adviseurs van het vervangingsfonds/ participatiefonds (vfpf) tegen het licht gehouden met het oog op de werkgeversverplichtingen vanuit het wettelijk kader. De uitkomsten daarvan zijn gedeeld met de leidinggevend en hebben geleid tot bijstelling van het proces en de afspraken met de arbodienstverlener over de verzuimbegeleiding. Dit wordt verder vervolgd in 2023.

Project Plan-V dat gericht was op verbetering van het curatieve verzuimproces en preventie van verzuim is afgerond. De uitkomsten worden verwerkt in het beleid duurzame inzetbaarheid dat in 2023 verder gestalte krijgt.

De instrumenten en activiteiten op het gebied van duurzame inzetbaarheid zijn verder uitgebreid en er is een aanvang gemaakt met een jaarprogramma en -kalender gericht op bewustwording en activeren van medewerkers.

In samenwerking met de andere schoolbesturen in Zeeland heeft Ozeo via RAP/ netwerk P&O het initiatief genomen voor een gezamenlijk gesubsidieerd (via ZonMw) trainings-/ coachingstraject gericht op duurzame inzetbaarheid voor medewerkers.

Toekomstige ontwikkelingen

De arbeidsmarktproblematiek neemt verder toe; het wordt steeds lastiger om bevoegde docenten te werven. De minister heeft aangekondigd de bevoegdheidsregeling voor pro en vso te willen verruimen. Deze wordt naar verwachting in 2023 verder uitgewerkt.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

De modernisering van het participatiefonds per 1 augustus 2022 heeft tot gevolg dat bij werkloosheid 50% van de kosten voor rekening van de werkgever komt (po). Alleen in specifieke situaties is een vergoeding van 90% mogelijk. Binnen Ozeo is geanticipeerd op de modernisering en arbeidsrechtelijke wijzigingen door het organiseren van meerdere kennissessies arbeidsrecht voor directeurs.

Uitkeringen na ontslag

Ozeo streeft ernaar om medewerkers duurzaam inzetbaar te houden en volop ruimte te geven voor talentontwikkeling, zodat medewerkers goed toegerust zijn en blijven voor hun werk. Indien door medewerker en/of leidinggevende knelpunten ervaren worden m.b.t. functioneren wordt passende begeleiding ingezet en maatwerk geboden, afgestemd op de specifieke situatie. In overleg met desbetreffende medewerker en leidinggevende wordt gestreefd naar een passende oplossing. Indien dit onverhoopt niet slaagt, dan worden de wettelijke (ontslag) procedures gevolgd. De wettelijke transitievergoeding die bij ontslag bij ziekte wordt uitgekeerd, wordt teruggevorderd bij het UWV (zie ook toelichting bij financieel resultaat 2022).

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Directeurs van de scholen en medewerkers van het bestuurskantoor volgen tweemaal per jaar een centrale studiedag. Een aantal medewerkers volgt de opleiding tot schoolleider. De bestaande schoolleiders volgen permanente educatie ten behoeve van de herregistratie van schoolleiders. Voor nieuwe medewerkers zijn twee bijeenkomsten georganiseerd en nieuwe medewerkers worden volgens een inwerkplan ingewerkt in hun functie. Daarnaast wordt bovenscholers de intervisie van de gedragsdeskundigen georganiseerd.

Strategisch personeelsbeleid

Voorafgaand aan de fusie zijn op basis van het beleidskader 'bruggen bouwen en kansen bieden' de hoofdlijnen van het HRM-beleid vastgesteld. De daarvan afgeleide doelen en activiteiten zijn opgenomen in het jaarplan. Daarover wordt periodiek verantwoording afgelegd aan de raad van toezicht.

In het periodiek overleg van HRM met individuele directeurs is op basis van kengetallen de desbetreffende school/afdeling tegen het licht gehouden m.b.t. personeelssamenstelling en verzuim om zodoende zicht te krijgen op de huidige en toekomstige uitdagingen m.b.t. strategisch beleid en kwantitatieve en kwalitatieve personeelsplanning.

Aanpak werkdruk VO

De vo-scholen hebben dit jaar werkdrukkiddelen ontvangen welke binnen de school op verschillende manieren besteed kunnen worden om de werkdruk te verlagen, passend bij de eigen opgaven van de school, het team en het individu.

In totaal heeft Ozeo 135.000 euro werkdrukmiddelen VO ontvangen, als volgt onderverdeeld per school.

Werkdrukmiddelen VO	Periode	Bedrag periode
Bolwerk	2022-2023	€ 57.629,00
De Sprong	2022-2023	€ 36.380,00
De Wissel	2022-2023	€ 40.566,00
Totaal	2022-2023	€ 134.575,00

Van de werkdrukmiddelen die de school ontvangt wordt 50% via de collectieve aanpak uitgegeven. Scholen kunnen samen met de werknemers bepalen wat goede maatregelen zijn om de werkdruk te verminderen.

Naast de collectieve maatregelen tegen werkdruk krijgen individuele werknemers meer uren binnen de jaartaak om op individuele basis besluiten te maken die aansluiten bij de specifieke behoeften. Dit wordt gedaan door het individueel keuzebudget te verhogen naar 90 uur. De leraar heeft jaarlijks het recht om het keuzebudget naar eigen inzicht te gebruiken voor aanpassing van de werkzaamheden, door vermindering van de lestaak dan wel vermindering van de overige taken. Bij een merendeel van de medewerkers van Ozeo vallend onder de CAO VO is na inventarisatie de verhoging van 40 uur naar rato van omvang wtf in december 2022 uitbetaald. Daarna zijn nog 23 extra uren toegekend. Deze uren worden eveneens na inventarisatie naar rato van omvang wtf in 2023 uitgekeerd. Het collectieve deel van de werkdrukmiddelen is nog niet besteed in 2022.

Gezien het moment van bekend worden en overboeking van de middelen is het lastig dan wel onmogelijk om conform bovengenoemde werkwijze tot een besteding te komen van de collectieve werkdrukmiddelen voor het schooljaar 2022/2023 in 2022. Daarom is € 67.000 toegevoegd aan de nieuw gevormde bestemmingsreserve werkdrukmiddelen VO 2022/2023. Voor de collectieve besteding in 2022/2023 treden de betreffende vo-scholen met de PMR in overleg over de besteding van de middelen. Dat betekent een besteding met als doel werkdrukverlichting en met een actieve betrokkenheid van de werknemers. Evaluatie van de besteding van de werkdrukmiddelen zal in 2023 plaatsvinden.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Doelen en resultaten huisvesting

Eind 2021 is door een externe dienstverlener een schouw van alle schoolgebouwen uitgevoerd en voor Ozeo een nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Met dit plan is de hoogte van de voorziening onderhoud onderbouwd met per gebouw een meerjarig onderhoudsplan. Tevens is door de dienstverlener per schoolgebouw een jaarplan onderhoud 2022 opgesteld.

Voor 2022 was 875.000 euro begroot voor groot onderhoud. Daarvan is 177.000 euro feitelijk gerealiseerd (inclusief 80.000 euro duurzaamheidsmaatregelen welke als groot onderhoud worden gezien). De realisatie valt fors lager uit omdat er vertraging was in de besluitvorming van het jaarplan onderhoud, de duurzaamheidsactiviteiten en de huisvestingsprojecten uit het BPEV (bovenmatig publiek eigen vermogen). Daarnaast worden waar mogelijk opdrachten gecombineerd uitgevoerd omdat dit meer aannemers aantrekt en er zodoende ook gunstige prijzen kunnen worden bedongen. De drukte in de bouwwereld zorgt tevens voor vertraging in de uitvoering van de diverse projecten. De niet gerealiseerde werkzaamheden zijn wel grotendeels voorbereid en aanbesteed in 2022 maar worden in 2023 uitgevoerd tegelijk met het jaarplan 2023 uit het meerjarenonderhoudsplan.

Voor 2022 is 275.366 euro aan duurzaamheidsmaatregelen en 411.183 euro aan activiteiten voor aantrekkelijke leer- en werkomgevingen uit het BPEV begroot. Daarvan is 100.000 euro aan activiteiten BPEV gerealiseerd. Ruim 80.000 euro aan gerealiseerde duurzaamheidsmaatregelen zijn verschoven naar groot onderhoud. Het grootste deel van de niet uitgevoerde werkzaamheden betreft De Springplank in Terneuzen. De werkzaamheden daar zijn zo veelomvattend dat die alleen in een drietal opeenvolgende schoolvakanties in 2023 kunnen worden uitgevoerd. Voor de andere werkzaamheden in dit kader geldt hetzelfde als voor het groot onderhoud in 2022.

In augustus 2022 zijn we in gesprek gegaan met de gemeente Middelburg over de verkeersveiligheid bij het integraal kindcentrum Het Schor, waarin onze scholen Keurhove (so), Klimopschool (so) en Het Springtij (sbo) zijn gevestigd.

Net als in het voorgaande jaar is het in 2022 niet gelukt om tot overeenstemming te komen met de gemeente Vlissingen met betrekking tot de overdracht van het juridische eigendom van de voormalige nevenlocatie in Vlissingen van Het Springtij.

In 2022 is een aanvraag onderwijshuisvesting bij gemeente Goes ingediend en door gemeente Goes goedgekeurd voor de GOI!-klas. Dit is een nauwe samenwerking van De Sprienke met het Goese Lyceum op de Bergweg voor vso-leerlingen met het uitstroomprofiel vervolgonderwijs. In het gebouw van het Goese Lyceum worden daarom in 2023 diverse aanpassingen gerealiseerd.

Doelen en resultaten facilitair

Omdat het grootste deel van de leasecontracten van de kopieerapparaten op de scholen en het bestuurskantoor in de komende jaren gaat aflopen c.q. reeds afgelopen was, is in 2022 een aanbesteding opgestart en afgerond. Een werkgroep vanuit bestuurskantoor en directies heeft samen met een externe dienstverlener de Europese aanbesteding voorbereid en uitgevoerd. Er werd daarmee een financiële besparing gerealiseerd die fors hoger was dan we vooraf hadden verwacht, terwijl de nieuwe machines de uitgebreide functionaliteit hebben die door scholen wordt gewenst. Vanaf 2023 zullen de kopieermachines gefaseerd vervangen worden.

Met de huidige ICT-dienstverlener zijn er nieuwe werkafspraken gemaakt en is het contract meerjarig verlengd met een kostenreductie tot gevolg. Gezien de contractinhoud en het contractbedrag kon dit worden gedaan bij de huidige dienstverlener zonder dat er een Europese aanbesteding noodzakelijk was. Bij een iets hoger dienstverleningsniveau bleek het mogelijk de prijzen met 20% te verlagen, mede door de verbeteringen in de ICT-infrastructuur op de scholen.

Toekomstige ontwikkelingen

Gedurende 2023 wordt een strategisch huisvestingsbeleid Ozeo opgesteld. Hierin zal de visie van Ozeo met betrekking tot huisvesting van de schoollocaties, de toekomstige ontwikkelingen van de leerlingaantallen en de integrale huisvestingsplannen van de diverse gemeenten worden betrokken.

Bij OdyZee is er al een aantal jaren sprake van ruimtegebrek. Dit wordt deels opgelost door gebruik te maken van lokalen bij een vo-school van schoolbestuur Ostrea in Goes. Naar een structurele oplossing wordt nog gezocht.

Ook voor De Argo, locatie Goes wordt in verband met de verwachte groei van het aantal leerlingen gezocht naar een oplossing van het voorziene ruimtegebrek.

Voor het vso Atalant zijn er plannen voor een onderwijszorgarrangement (OZA). Hiervoor wordt naar een geschikte locatie gezocht.

Per 1 juli 2023 wordt de energiebesparingsplicht aangepast. Dit betekent dat Ozeo verplicht is energiebesparende maatregelen uit te voeren die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Ozeo is verplicht voor 1 december 2023 hierover te rapporteren aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

De planvorming voor de duurzaamheidsmaatregelen van de gebouwen is afgerond in 2021. De uitvoering van deze maatregelen is gekoppeld aan de uitvoering van de plannen die voor de schoolgebouwen zijn ontwikkeld in het kader van de beleidsagenda bovenmatig publiek eigen vermogen (BPEV) en het jaarplan onderhoud Ozeo 2023/MJOP. De voorgestelde duurzaamheidsmaatregelen hebben in 2022 vertraging opgelopen en zullen grotendeels in 2023 worden uitgevoerd worden en gefinancierd vanuit de programmabegroting. Onderzocht zal worden welke gebouwen geschikt zijn voor het aanbrengen van zonnepanelen. Duurzaamheid wordt een onderdeel van het strategische huisvestingsplan Ozeo, zodat dit onderwerp richting toekomst geborgd wordt.

2.4 Financieel beleid

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het financieel beleid van Ozeo.

Het financiële beleid van de stichting is erop gericht de continuïteit van het onderwijs te waarborgen en te voorzien in een goed geoutilleerde organisatie middels optimale allocatie van middelen.

Doelen en resultaten

Gedurende 2022 is er slag gemaakt in de verdere digitalisering van de processen bank, factuur en kas. In 2023 zal verdere optimalisatie plaatsvinden. O.a. de mogelijkheden om bank en pas in te voeren worden nader onderzocht.

Verder zijn er in 2022 diverse KPI-dashboards ontwikkeld. Voor de zomer is besloten om een begrotingstool in te richten voor het opstellen van de begroting 2023. Deze tool kan ook gebruikt worden om rapportages op te stellen. Het gebruik van deze tool was zeer succesvol in het begrotingsproces en heeft het eigenaarschap van directies voor hun begroting sterk vergroot. De bestaande dashboards worden in 2023 verder (door)ontwikkeld, waar mogelijk met rapportages uit deze nieuwe begrotingstool. Vanaf de zomer 2022 is een verbeterplan processen financiën en HRM opgesteld. Dit heeft geleid tot een werkagenda om te komen tot een maandelijkse "softclose", waarbij er op schoollocatie en centraal niveau sneller inzicht is op de maandelijkse realisatie.

In samenspraak tussen Financiën en HRM zijn er spelregels ontwikkeld over hoe om te gaan met ziektevervangings, nadat Ozeo per 01-08-2021 is overgegaan op het Eigen Risicodragerschap (ERD) bij de po-scholen. Dit heeft geleid tot solidariteitsspelregels die ook zijn verwerkt in de begroting 2023. Het verbeterprogramma processen loopt door in 2023.

Opstellen meerjarenbegroting/ toekomstige ontwikkelingen

Jaarlijks wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Deze meerjarenbegroting wordt per jaar geactualiseerd, zodat deze aansluit op de begroting en deze begroting in één lijn kan worden gebracht met het meerjarenformatiebeleid. De meerjarenbegroting dient gezien te worden als richtinggevend. Hierin worden de leerlingaantallen voor de langere termijn in beeld gebracht en geprognoseerd. De afspraken met de samenwerkingsverbanden en actuele ontwikkelingen (denk bijvoorbeeld vereenvoudiging bekostiging) worden doorgerekend. In deze fase van 'ontwikkelingen in passend onderwijs' is het van belang alle aandacht te richten op meerjarenbegroting en formatiebeleid. De meerjarenbegroting en de verantwoording ervan is opgenomen in paragraaf 2.5: de continuïteitsparagraaf.

Om een oordeel te kunnen geven over de mate van continuïteit van de organisatie, wordt gewerkt met kengetallen; indicatoren en streefwaarden waarmee de continuïteit en de doelmatige inzet van middelen kan worden getoetst.

Investeringsbeleid

Het beleid omtrent waarderen, activeren en afschrijven staat beschreven in het financieel handboek van Ozeo. In dit handboek is een overzicht opgenomen waarbij per activaklasse de afschrijvingstermijn wordt benoemd. Bevoegdheden liggen vast in het aanbestedingsreglement. Het investeringskader wordt per begrotingsjaar vastgesteld door het CvB.

Treasury

Ozeo hanteert een treasurystatuut dat voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Overeenkomstig het treasurystatuut heeft Ozeo een zeer terughoudend treasurybeleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen bij de Rabobank. De tegoeden op de spaarrekeningen zijn direct opeisbaar. Door de aanhoudende lage c.q. negatieve rente was er op de spaarrekeningen van Ozeo in 2022 geen sprake meer van rentebaten, maar financiële lasten. Begin 2023 zien we een lichte stijging van de rente; we verwachten echter voor dat jaar geen substantiële rentebaten op de spaarrekeningen. In eerdere jaren zijn door een van de rechtsvoorgangers obligaties aangeschaft. Deze voldoen aan de wettelijke regelingen m.b.t. beleggen door schoolbesturen en het eigen treasurystatuut. Verderop worden deze in de financiële rapportage toegelicht. In 2022 zijn geen nieuwe obligaties aangeschaft.

Jaarlijks wordt de verwachte ontwikkeling van de kasstroom in de prognosebalans bij de jaar- en meerjarenbegroting inzichtelijk gemaakt, waarbij naast het effect van de ontwikkeling van het

resultaat ook de effecten van begrote investeringen in materiële vaste activa, uitgaven ten laste van voorzieningen en ontwikkelingen in vorderingen en schulden in beeld worden gebracht.

Op basis van de werkagenda van de afdeling Financiën vindt de maandelijkse controle en bewaking van de uitstaande liquide middelen en debiteurenpositie plaats. De interne verantwoording over treasury-activiteiten vindt plaats door het CvB door middel van de periodieke managementrapportages. Externe verantwoording vindt plaats door middel van het bestuursverslag. Op basis van de rapportages aan de raad van toezicht wordt aan de toezichthouder gerapporteerd.

Ozeo heeft in 2022 geen leningen aangetrokken of derivatenovereenkomsten afgesloten.

Allocatie van middelen

In onze besturingsfilosofie is de schoolleider integraal verantwoordelijk voor de school: inrichting van het onderwijs, resultaten van het onderwijs, inzet van personele formatie en de besteding van de financiële middelen. Om het onderwijs te realiseren werkt Ozeo daarom met de volgende bekostigingssystematiek en allocatieafspraken: alle geldstromen komen terecht op de schoolbegroting c.q. exploitatierekeningen. De kosten die gezamenlijk door scholen worden gedragen staan op een aparte begroting en exploitatierekening Gemeenschappelijk. Deze kosten worden via een afdrachtspercentage verdeeld over de scholen waarbij de hoogte van de baten vanuit OCW als verdeelsleutel worden gebruikt. De kosten die betrekking hebben op het bestuur en het bestuurskantoor worden geregistreerd op de begroting Staf. In 2022 zijn deze begrotingen herzien en opgeschoond. Voor 2023 zijn de afdrachtspercentages 2,63% voor de begroting Gemeenschappelijk en 3,15% voor de begroting Staf. In 2022 is ook een aparte programmabegroting geïntroduceerd waarop alle incidentele uitgaven en kosten van innovatieprojecten worden geregistreerd. Door het vaststellen van de begroting wordt bij de scholen het budget vastgesteld voor het betreffende kalenderjaar. Soms gaat dit gepaard met een taakstelling en een specifiek plan om deze taakstelling ook daadwerkelijk te behalen.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Het speciaal onderwijs kent een regeling die afwijkt van de systematiek die in het regulier onderwijs wordt gebruikt. In plaats daarvan kennen we de oude systematiek van de CUMI-regeling (culturele minderheden). In 2022 is voor totaal 138 leerlingen deze regeling toegekend.

2.5 Continuïteitsparagraaf

In de continuïteitsparagraaf geeft het bestuur aan in hoeverre er ontwikkelingen zijn die de continuïteit van de organisatie bedreigen. Op twee manieren laten we zien dat die bedreigingen er in de ogen van het bestuur niet zijn. Allereerst is dat de meerjarenbegroting zoals deze in paragraaf 4.1 wordt beschreven. Daarin laten we zien dat de ontwikkeling van de organisatie financieel stabiel is. In belangrijke mate komt dat omdat we een vrijwel gelijkblijvend leerlingaantal verwachten en doordat de tekorten die we begroten veroorzaakt worden door bewuste uitgaven die een incidenteel karakter hebben. De tweede manier waarop we de continuïteit onderbouwen is via de opbrengsten van ons intern risicobeheersingsmodel. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Intern risicobeheersingssysteem

Het risicobeheersingssysteem van Ozeo kent een aantal elementen:

- 1) Financiële planning en control-cyclus (P&C)
Ozeo kent een strak georganiseerde planning en control-cyclus met een kadernota, begroting, meerjarenbegroting en diverse tussentijdse rapportages. In het eerste jaar na de fusie is deze verder doorontwikkeld zodat volgens een vast schema en standaard formats verloopt.
- 2) Managementrapportagesystematiek
Driemaal per jaar heeft elke schooldirecteur met het bestuur een managementrapportagegesprek (marap, zie ook paragraaf 2.1 "onderwijs en kwaliteitszorg"). Naast de formats die directies voorafgaand invullen en toesturen worden ook actuele ontwikkelingen besproken. Daarmee zijn de gesprekken mede een bron voor het ontdekken van mogelijke risico's.
- 3) Toezichtkader raad van toezicht
Op basis van de missie en visie van Ozeo en het fusiedocument "Bruggen bouwen, Kansen bieden" heeft de raad van toezicht in samenwerking met het bestuur en onder begeleiding van een externe procesbegeleider een eigen Ozeo toezichtkader ontwikkeld. Onderdeel van dit kader

is een rapportagestructuur waarin het bestuur periodiek verantwoording aflegt over elke van de onderdelen. Dit stelt de raad van toezicht in staat goed toezicht te houden en zich daarmee een goed beeld van mogelijke risico's te vormen. De raad kent een drietal commissies (audit, onderwijs & kwaliteit/HRM, remuneratie) die bijeenkomen voorafgaand aan elke RvT-vergadering en/of als de P&C-cyclus daarom vraagt.

- 4) Auditsystematiek scholen
Periodiek worden interne audits op scholen uitgevoerd door daartoe opgeleide medewerkers van andere scholen. Er is daarvoor een apart toetsingskader ontwikkeld dat gebruik maakt van de kwaliteitskaarten zoals de scholen ze ook kennen. Van een dergelijke audit wordt een uitgebreide schriftelijke rapportage gemaakt die besproken wordt in een afsluitend gesprek waarbij ook het bestuur aanwezig is.
- 5) Samenwerkingscultuur
Naast allerlei formele structuren, processen en formats is in onze ogen de samenwerkingscultuur binnen de organisatie erg bepalend om tijdig mogelijke risico's in beeld te krijgen. Daarvoor is door de hele organisatie heen een hoge mate van veiligheid nodig om te zorgen dat mensen wat ze willen zeggen ook kunnen zeggen. Daarin zijn nog steeds stappen te zetten maar in zijn algemeenheid zijn we tevreden over de basis die er is. Informele schoolbezoeken door het bestuur zijn daarin belangrijk, maar ook de contacten tussen scholen onderling en tussen scholen en het bestuurskantoor. Er zijn de nodige stappen gezet om dat verder te bevorderen: een trainingsruimte op het bestuurskantoor, opzetten van netwerken voor AVG/IBP en voor ICT, verdelen van scholen onder beide HRM-beleidsadviseurs, die daardoor heel nauw contact met de scholen hebben, netwerk van gedragswetenschappers, studiedagen met alle directies etc. Transparantie en openheid zijn daarin cruciaal. Een voorbeeld daarvan is dat we met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad veel meer delen dan alleen de zaken waarop zij advies- of instemmingsrecht hebben.
- 6) Inrichting administratieve organisatie
Ozeo heeft de financiële en personele administratie uitbesteed aan een administratiekantoor. Dit kantoor heeft daarmee heel veel zicht op alles wat er zich op dat vlak afspeelt. Omdat dit kantoor voor veel schoolbesturen werkt kunnen zij aangeven waar andere besturen verschillen of overeenkomen en daarmee ons helpen aan een goed integraal beeld over onze mogelijke risico's.
- 7) Berekening benodigde risicobuffer
Een risico, hetzij vooraf bekend, hetzij vooraf niet voorzien, kan altijd resulteren in een feitelijk probleem. Om de financiële risico's daarvan op te vangen of om voldoende tijd te hebben beheersingsmaatregelen te treffen is het belangrijk voldoende financiële risicobuffers te hebben. Het ministerie hanteert daartoe een zogenaamde signaleringswaarde. Ten tijde van de fusie heeft Ozeo een eigen berekening uit laten voeren op de benodigde financiële risicobuffer. Uit deze analyse kwamen als grootste risico's naar voren: fluctuaties in het leerlingaantal, financiële risico's bij beëindiging arbeidsrelaties, instabiliteit in bekostiging, onvolledige compensatie inflatie, kosten ziekteverzuim en hogere kosten vanuit schaarste op de arbeidsmarkt. Na een inschatting van kans op optreden en financieel gevolg is via een rekensystematiek bepaald welke hoogte van het eigen vermogen nodig is om deze risico's voldoende financieel op te kunnen vangen. Dat resulteerde in 2021 in een gewenst eigen vermogen dat circa 1 miljoen hoger zou moeten zijn dan via de door de overheid gehanteerde signaleringswaarde voor het normatief eigen vermogen (zie bijlage 1). In 2022 zijn er geen verdere acties tot nadere detaillering of actualisering op dit vlak genomen.

De resultaten van bovenstaande in 2022 waren op hoofdlijnen als volgt:

- In 2021 waren we verrast over hoe het functioneren van één school (Acreon) niet overeenkwam met het beeld dat we als bestuur hadden. Op basis daarvan hebben we, naast de bestaande instrumenten, in 2022 besloten jaarlijks bij elke school een formeel schoolbezoek te plannen waarbij het bestuur via een vaststaand schema met meerdere mensen op de school spreekt. In 2023 gaan we hier mee starten.
- In 2022 zijn we met een duidelijke kadernota gaan werken voor de (meerjaren)begroting. Deze geeft duidelijkheid hoe scholen middelen in kunnen zetten in latere jaren. Maar ook bevat het afspraken hoe om wordt gegaan met scholen die een structureel tekort hebben. Met die scholen zijn we in 2022 gestart om te kijken hoe deze scholen naar een financieel evenwicht kunnen

komen: ligt het aan een tekort aan baten, aan keuzes uit het verleden die nu niet meer passend zijn of zijn er andere oorzaken? Door naar een structureel evenwicht te werken óf naar een structurele compensatie verkleinen we onze financiële risico's.

- Uit werkgroepen die we gevormd hebben rondom AVG en IBP bleek dat we onze risico's verder kunnen beperken door toevoeging van een additioneel systeem voor beveiligd mailen en het invoeren van tweefactor-authenticatie (2fa) voor inloggen in onze ICT-omgeving. In 2022 zijn deze voorbereid en getest en in het voorjaar van 2023 voor alle medewerkers ingevoerd.
- In de afgelopen jaren zagen we pas in een laat stadium dat er een financieel overschot was ontstaan. Dat maakte dat zowel scholen als bestuur soms besluiten namen iets niet te doen terwijl de middelen er wel voor waren. Er is in 2022 daarom samen met het administratiekantoor een "soft-close" werkmethode ontwikkeld. Aan het begin van een nieuwe maand wordt alle beschikbare financiële informatie vanuit scholen, bestuurskantoor en administratiekantoor bij elkaar gebracht: staan alle boekingen er goed in, moeten er kosten anders verdeeld worden, moet er compensatie voor vervanging vergoed worden, is er nieuw financiële info vanuit OCW of samenwerkingsverbanden, etc. Deze worden vervolgens verwerkt en wordt er een dashboard gegenereerd voor elke schooldirecteur en andere budgethouders. Op die manier kan er snel geanticipeerd worden.
- Een van de grootse risico's die de continuïteit van ons onderwijs bedreigt, is het personeelstekort. In 2022 zijn we daarom doorgegaan op de lijn die in 2021 is ingezet met het aannemen van zij-instromers en het vergroten van onze bekendheid. Ook proberen we eigen onderwijsassistenten op te leiden tot leerkracht of leraarondersteuner. We zien dat een aantal van hen de capaciteiten heeft om zich zo verder te ontwikkelen, maar ook merken we dat er minder krapte op de arbeidsmarkt is. Personeelstekort is een van de 11 onderdelen van het jaarplan 2023 en een van de vier speerpunten van het nieuwe koersplan 2024-2027.

Bovenstaande laat zien dat Ozeo op verschillende manieren probeert om zicht te krijgen en te houden op de risico's die haar continuïteit mogelijk bedreigen. We gaan dit in 2023 en verder jaren versterken door deze verschillende aspecten te formaliseren in het nieuwe integrale kwaliteitskader.

3. Balans en Staat van baten en lasten 2022

3.1 Balans

Onderstaand is de balans van de stichting per ultimo 2022 opgenomen (x EUR 1). Op basis van onderstaande gegevens is een korte analyse opgesteld en zijn de relevante kengetallen berekend en toegelicht in de paragraaf 4.3.

Kalenderjaar	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Activa		
Materiele vaste activa	5.735.826,00	6.009.563,00
Financiële vaste activa	3.592.852,00	3.857.399,00
Vorderingen	822.847,00	2.690.480,00
Liquide middelen	16.463.764,00	12.054.336,00
Totaal activa	26.615.289,00	24.611.778,00
Passiva		
Eigen vermogen	16.227.257,00	16.098.424,00
Algemene reserve	9.988.869,00	8.047.943,00
Mobiliteit personeel Qwestor	-	103.880,00
Bouw Middelburg Asteria en Keurhove/Springtij	-	618.808,00
Innovatiefonds	-	32.716,00
Duurzame gebouwen	-	414.581,00
IBP/AVG	-	-
VSO Uitstroom	-	-
Nulmeting	-	-
NPO	2.577.808,00	710.925,00
NPO MVA		167.303,00
NPO PRO SWV		17.480,00
BPEV Opleiden en Ontwikkeling	-	1.616.813,00
Programma begroting	3.593.289,00	1.267.973,00
BPEV Huisvesting		1.300.000,00
Bekostigingssystematiek PO		1.800.000,00
Werkdrukmiddelen VO	67.288,00	
Voorzieningen	4.794.458,00	3.461.919,00
Langlopende schulden	89.360,00	107.932,00
Kortlopende schulden	5.504.215,00	4.943.503,00
Totaal passiva	26.615.289,00	24.611.778,00

Toelichting op de belangrijkste verschuivingen in de balans:

Het balans totaal is in 2022 toegenomen met 2.004.000 euro. Aan de activazijde van de balans is deze toename terug te vinden in de toename van liquide middelen 4.409.000 euro. De vorderingen zijn afgenomen met 1.868.000 euro.

- Vaste activa: Jaarlijks wordt er een investeringskader beschikbaar gesteld. Via de uitvraag bij de begroting van de locaties wordt geïnventariseerd en bepaald waar middelen voor worden ingezet. In onderstaande tabel is het begrote kader en de realisatie per activagroep opgenomen.

Activagroep	Begroting	Realisatie
Gebouwen en terreinen	167.250	120.217
Technische zaken	28.600	22.614
Vervoermiddelen	135.000	-
Meubilair	298.250	383.148
ICT	277.990	420.561
OLP en apparatuur	166.700	154.142
Overige MVA		-
Totaal	1.073.790	1.100.682

De investeringen lagen in 2022 lager dan in de voorgaande jaren omdat er toen sprake was van verbouwtrajecten voor de so- en vso-locaties in Middelburg. De investeringen in vervoermiddelen zijn niet doorgegaan omdat er op één school via een externe partij een bijdrage is gegeven voor de aanschaf van een bus en er op een andere school is gekozen voor leasing (zie de buiten de balans blijvende verplichtingen in de jaarrekening 2022). In het investeringskader is voor meubilair rekening gehouden met investeringen voor de locaties Grevelingenstraat, daarnaast hebben ook de locaties De Springplank, OdyZee en De Sprienke in meubilair geïnvesteerd. De realisatie ligt hierdoor hoger dan de begroting. Voor het ICT-kader zijn de uitgaven in veel gevallen hoger dan begroot; er waren op een aantal scholen meer investeringen nodig in ICT dan vooraf is ingeschat, maar ook vanwege nieuwe ICT-afspraken met de medegebruiker in het gebouw van De Wissel.

- Financiële vaste activa: Het onder de financiële vaste activa opgenomen bedrag heeft betrekking op de beleggingen en de bankgarantie voor de huur van het bestuurskantoor in Middelburg.

In onderstaande tabel is een detailoverzicht van de beleggingen opgenomen. De beleggingsportefeuille bestaat uit obligaties. Deze voldoen aan de wettelijke regeling "Beleggen en belenen" en het treasurystatuut van Ozeo. Uit het overzicht blijkt de omvang van de beleggingsportefeuille, de aanschafdatum, de looptijd en de rente van de obligaties. De aanschaf van de beleggingen is in de administratie opgenomen tegen de reële waarde (aanschafwaarde). In de jaarrekening 2022 is als waarderingsgrondslag van de beleggingen de geamortiseerde kostprijs gehanteerd. De toekomstige kasstromen (couponrente en aflossing) zijn contant gemaakt tegen de marktrente op het moment dat de obligaties zijn aangeschaft. Uiteindelijk is aan het einde van de looptijd de waardering gelijk aan de nominale waarde. Deze berekening is bij Ozeo als volgt gemaakt: per obligatie is het verschil tussen de aanschafwaarde en de nominale waarde en resterende looptijd in kaart gebracht. Het verschil gedeeld door de resterende looptijd wordt jaarlijks afgeboekt onder de financiële vaste activa en verantwoord onder de financiële lasten. Daarnaast zijn ook de kosten onder de financiële lasten verantwoord. De ontvangen couponrentes zijn onder de financiële baten verantwoord.

Waardering effectenportefeuille OZEO 31-12-2022										
GRB	Omschrijving	ISIN	Nominaal	Koers	Aanschafwaarde	Meegekochte rente	Totaal aanschaf	Boekwaarde 31-12-2021	Afschrijving 2022 (Mutaties -)	Boekwaarde 31-12-2022
004000	1,375% Rabobank Nederland 2015-2027	XS1180130939	€ 300.000,00	104,750%	€ 314.250,00	€ 33,90	€ 314.283,90	€ 309.095,53	€ 1.784,88	€ 307.310,66
004001	1% ABN AMRO 2015/2025	XS1218821756	€ 300.000,00	101,620%	€ 304.860,00	€ 2.432,88	€ 307.292,88	€ 303.761,28	€ 1.214,93	€ 302.546,35
004002	2,375% Credit Agricole 2014/2024	XS1069521083	€ 300.000,00	109,080%	€ 327.240,00	€ 5.211,99	€ 332.451,99	€ 313.638,73	€ 6.490,40	€ 307.148,33
004003	1,25% BFCM 2017/2027	XS1617831026	€ 300.000,00	102,370%	€ 307.110,00	€ 2.753,42	€ 309.863,42	€ 306.314,48	€ 1.232,51	€ 305.081,97
004004	0,5% Dexia CL 2017/2025	XS1751347946	€ 300.000,00	100,550%	€ 301.650,00	€ 135,62	€ 301.785,62	€ 300.929,89	€ 297,47	€ 300.632,42
004005	4,5% ING Groep 2012/2022	XS0748187902	€ 250.000,00	112,980%	€ 282.450,00	€ 11.219,18	€ 293.669,18	€ 251.529,43	€ 251.529,43	€ -
004006	2,375% Ile de France 2014/2026	FR0011858323	€ 300.000,00	115,110%	€ 345.330,00	€ 6.285,62	€ 351.615,62	€ 330.844,22	€ 7.367,89	€ 323.476,33
004007	0,25% Nederland 2019/2029	NL0013332430	€ 300.000,00	100,650%	€ 301.950,00	€ 82,19	€ 302.032,19	€ 301.467,94	€ 203,11	€ 301.264,83
004008	0,5% Finnvera 2016/2026	XS1392927072	€ 300.000,00	102,300%	€ 306.900,00	€ 1.483,56	€ 308.383,56	€ 305.141,66	€ 1.183,29	€ 303.958,36
004009	1% Dexia CLF 2017/2027	XS1700578724	€ 200.000,00	103,950%	€ 207.900,00	€ 1.035,62	€ 208.935,62	€ 205.931,59	€ 1.116,57	€ 204.815,02
004011	Credit Agricole 2019/2028 0,01%	FR0013446598	€ 300.000,00	99,600%	€ 298.800,00	€ 11,23	€ 298.811,23	€ 299.098,96	€ -148,55	€ 299.247,51
004012	Nordea Bank 2020/2027 0,5%	XS2171874519	€ 300.000,00	102,550%	€ 307.650,00	€ 201,37	€ 307.851,37	€ 306.164,32	€ 1.121,62	€ 305.042,70
004013	0,625% BPCE 2020/2030	FR0013476207	€ 300.000,00	102,500%	€ 307.500,00	€ 431,51	€ 307.931,51	€ 307.280,67	€ 886,41	€ 306.394,26
			€ 3.750.000,00		€ 3.913.590,00		€ 3.944.908,09	€ 3.841.198,69	€ 274.279,95	€ 3.566.918,74

- Vlottende activa: De afname van de vlottende activa kan met name worden toegeschreven aan de afboeking van de vordering OCW. Hierdoor en door de verhouding tussen de dotaties en uitgaven aan de voorzieningen en lagere kortlopende schulden ontstaat een positief effect op de liquide middelen van circa 4.409.000 euro.
- Eigen vermogen: Het eigen vermogen is toegenomen met circa 129.000 euro. De opbouw van de bestemming van dit resultaat is als volgt:
 - toename algemene reserve circa 1.940.926 euro;
 - afname bestemmingsreserves circa -/- 1.812.000 euro.

Onder het eigen vermogen zijn de bestemmingsreserves herschikt. In de toelichting op het resultaat over 2022 onder de staat van baten en lasten worden de onderliggende effecten nader toegelicht. Voor een duiding van de omvang van het aanwezige vermogen wordt verwezen naar de paragraaf met de kengetallen en de risicoparagraaf.

- Voorzieningen: Het totaal aan voorzieningen is in 2022 toegenomen met circa 1.333.000 euro. De toename kan voor circa 1.102.000 euro worden toegeschreven aan de benodigde ophoging ultimo 2022 van de voorziening onderhoud. Voor het groot onderhoud was in 2022 een bedrag van 875.000 euro gereserveerd in de jaarbegroting. Hiervan is een bedrag van 177.000 euro onttrokken o.a. voor de kunststofkozijnen bij het Bolwerk en het dak bij De Tweern.

Omdat Ozeo vanaf 01-08-2021 volledig eigen risicodragers (ERD) is voor ziektevervanging voor het po is en er geen herverzekering meer plaatsvindt bij het Vervangingsfonds moeten de kosten op balansdatum voor personeelsleden die naar verwachting blijvend ziek blijven een voorziening worden opgenomen. De inschatting en reservering in relatie tot het lopende ziekteverzuim wordt jaarlijks gemaakt i.o.m. HRM. In 2022 is er voor 516.000 euro aan de voorziening langdurig zieke werknemer gedoteerd en 275.000 euro onttrokken.

In 2022 is een nieuwe voorziening frictie gevormd. Er is 150.000 euro gedoteerd voor een personele detachering waarvoor nog een beperkt aantal jaren minder wordt ontvangen dan de feitelijke personeelslasten.

- Kortlopende schulden: Onder de kortlopende schulden zijn de gebruikelijke ultimo posten opgenomen (bijvoorbeeld nog te betalen crediteuren, loonheffing e.d.). Daarnaast zijn er bedragen (vooruit) ontvangen in 2022 die (deels) in 2023 worden besteed. De omvang is in 2022 560.000 euro hoger dan in voorgaande jaar.

3.2 Staat van baten en lasten

Onderstaand is de enkelvoudige staat van baten en lasten van de stichting opgenomen (x EUR 1). Op basis van deze gegevens is een korte analyse gemaakt.

Kalenderjaar	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	45.764.886	40.530.200	41.565.798
3.2 Overige overheidsbijdragen	295.110	171.000	413.140
3.5 Overige baten	1.891.443	894.400	1.764.420
Totaal	47.951.438	41.595.600	43.743.359
Lasten			
4.1 Personeelslasten	39.613.059	36.672.450	36.198.370
4.2 Afschrijvingen	1.357.218	1.204.400	902.884
4.3 Huisvestingslasten	3.097.603	3.394.682	2.747.490
4.4 Overige lasten	3.729.568	4.636.400	3.473.786
Totaal	47.797.448	45.907.932	43.322.530
Saldo baten en lasten	153.990	-4.312.332	420.829
Financiële baten en lasten	-25.158	-3.800	-75.870
Resultaat	128.832	-4.316.132	344.959

Over het kalenderjaar 2022 heeft Ozeo een positief resultaat behaald van afgerond 129.000 euro, waar een negatief exploitatieresultaat was begroot voor het kalenderjaar 2022 van -4.316.000 euro. Dit hogere gerealiseerde exploitatieresultaat wat leidt tot een positief verschil van circa 4.445.000 euro worden toegeschreven aan een aantal effecten:

- Er is sprake van een hogere bekostiging dan begroot: In de doorrekeningen van de begroting wordt voorzichtigheidshalve uitgegaan van de laatst bekende tarieven van OCW/DUO voor de bekostiging en wordt in het scenario geen indexering doorgevoerd voor verwachte prijsontwikkelingen. Bijvoorbeeld omdat het totaal aan indicatoren binnen de bekostiging voor het speciaal onderwijs het complexer maakt om een generieke prijsaanpassing door te rekenen. In 2022 is de bekostiging meerdere keren verruimd, waardoor in de bekostiging werd aangesloten op het hogere prijspeil van de loonkosten als gevolg van de nieuwe CAO PO en VO. Doordat deze aanpassing niet alleen doorwerkt in het budget voor lumpsum personeel, maar ook in de budgetten voor, personeels- en arbeidsmarktbeleid, fusiebekostiging, EMB en materiele bekostiging e.d. ontstaat een meeropbrengst ten opzichte van de begroting van circa 5.317.000 euro.
 - o Er is er in 2022 634.000 euro meer aan NPO-gelden ontvangen.
 - o Er is 141.000 euro subsidie studieverlof ontvangen/vrijgevallen; deze subsidie stond op de balans vanuit eerdere jaren, hier staan ook (eerder gemaakte) kosten tegenover.
 - o Nieuw is de in 2022 ontvangen subsidie strategisch personeelsbeleid van 219.000 euro, dit bedrag was niet begroot.
 - o Vanuit de samenwerkingsverbanden is ruim 147.000 euro meer ontvangen. De inzet personeel Samenwerkingsverband stond voor 481.000 euro begroot in deze categorie, in de realisatie is 488.000 euro opgenomen onder de categorie overige baten (zelfde categorie als realisatie 2021). De overige verschillen zijn te verklaren door o.a. 136.000 euro NPO en 136.000 euro i.v.m. tussentijdse groei van het leerlingaantal. Daarnaast is de bekostiging ook aangepast op de cao-verhogingen PO en VO en indexering van de materiële bekostiging.
- De overige overheidsbijdragen vallen hoger uit door o.a. de huurvergoeding aan OdyZee van 48.000 euro vanuit de gemeente welke niet was begroot, een ontvangen bedrag vergoeding gymzaal uit 2021 van 23.000 euro en een hogere gymzaalvergoeding dan er aanvankelijk was begroot.

- Tot slot is er sprake van 915.000 euro hogere overige baten dan begroot in 2022. Dit wordt onder ander veroorzaakt door (de grootste verschillen ten opzichte van de begroting worden toegelicht):
 - o De opbrengst medegebruik welke 135.000 euro hoger is dan begroot o.a. door een ontvangst uit 2021 bij De Wissel, de doorbelasting van De Tweern aan Deltaschool en meevallende opbrengsten van medegebruik in 2022 bij verschillende locaties.
 - o De detacheringsofbrengsten zijn 97.000 euro hoger dan begroot (staan ook kosten tegenover).
 - o De baten WLZ/zorggelden vallen 95.000 euro hoger uit dan vooraf begroot.
 - o Bij de overige baten Samenwerkingsverbanden staat de opbrengst van inzet personeel SWV in de begroting 2022 opgenomen onder de categorie rijksbijdragen waardoor het verschil tussen begroting en realisatie 2022 verklaard kan worden.
- Meeruitgaven lasten personeel: De salariskosten over 2022 liggen op totaal 3.290.000 hoger dan de begroting. Effecten van de salarisverhoging uit de cao waren deels doorgerekend (structureel in de schaalbedragen). De aanpassing in het cao-prijspeil zorgt ook voor een groot deel voor de toename van de kosten in 2022 vergeleken met 2021. De toename van de personele formatie in 2022 ten opzichte van 2021 is beperkt. Onderliggend zijn er wel verschillen en verschuivingen voor wat betreft de begroting en realisatie op budgetregelniveau, waarbij onderschrijdingen zijn ingezet om niet begrote vervangingskosten en regelingen met personeelsleden te kunnen bekostigen.
- Binnen het onderdeel overige personele lasten leidt inschatting van mogelijk langdurig zieke medewerkers en de voorziening frictie tot een noodzakelijke verhoging en dotatie aan de voorziening.
- Bij de overige personele lasten was de premieafdracht van 271.000 euro voor de verzuimverzekering VO ten onrechte begroot (zit in de inhouding en afdracht van de salarissen).
- Onder de uitkeringen is o.a. de terugontvangen transitievergoedingen opgenomen van circa 221.000 euro (staan ook personele lasten tegenover).
- Meeruitgaven afschrijvingen: Door onder andere de hogere uitgaven voor ICT vallen de afschrijvingslasten hoger uit dan begroot. Daarnaast heeft er een opschoning van de activa bij de scholen en centraal plaatsgevonden. Hierdoor is er sprake van een incidentele afboeking van 363.000 euro van activa.
- Huisvestingslasten: Omdat de meeste projecten groot onderhoud 2022 zijn doorgeschoven naar 2023 vallen de kosten van begeleiding van het onderhoud 73.000 euro lager uit. In verband met de gestegen prijzen in de bouwsector heeft er een extra dotatie voor prijsrisico plaatsgevonden. De onderhoudsdotatie is ook hoger uitgevallen dan begroot omdat de duurzaamheidsmaatregelen bij Het Bolwerk zijn opgenomen onder groot onderhoud, dit heeft eveneens geleid tot een extra dotatie. De overige duurzaamheidsmaatregelen zijn doorgeschoven naar 2023. De projecten vanuit het eigen vermogen zijn grotendeels doorgeschoven naar 2023; hierdoor vallen de kosten gebouwen 310.000 euro lager uit. De casus met betrekking tot de overdracht van het gebouw van voormalig Het Springtij Vlissingen naar de gemeente Vlissingen is nog onder handen, er is in het resultaat 2022 rekening gehouden met een nog te betalen bedrag om deze casus af te wikkelen. De overige huisvestingslasten liggen in de lijn met de begroting.
- Bij de overige instellingslasten is er in de categorie overige lasten sprake van diverse budgetten die niet zijn aangewend maar ook uitgaven die vooraf niet waren begroot. Per saldo is er sprake van een onderschrijding overige instellingslasten van 1.148.000 euro. De inzet van deskundigenadvies was 146.000 euro hoger dan begroot (o.a. de begeleidingskosten aanbesteding kopiëren en printen). Ook zit in de overige uitgaven de bijdrage aan het tekort van het samenwerkingsverband VO Zeeuws-Vlaanderen. Dit samenwerkingsverband heeft meer lasten dan baten terwijl het eigen vermogen 0 euro is. Het tekort wordt op basis van een onderlinge afspraak tussen Ozeo en VO Zeeuws-Vlaanderen door de schoolbesturen aangevuld. De innovatielasten en uitgaven opleiding en ontwikkeling vanuit het eigen vermogen bleven flink achter ten opzichte van de begroting. De inzet van NPO-gelden bleven eveneens flink achter bij de begroting; hier staan ook NPO-baten tegenover, het overschot aan NPO-middelen is gereserveerd voor de jaren 2023 t/m 2025. Doordat de NPO-investeringen als reguliere investeringen zijn bestempeld vallen de afschrijvingslasten onder de reguliere afschrijvingslasten en vallen de materiële NPO-lasten o.a. hierdoor lager uit, (zie ook de toelichting m.b.t. tot NPO

inzet 2022 bij hoofdstuk 2). Wat verder opvalt zijn de hogere kosten informatietechnologie, hier vallen o.a., de licentiekosten 108.000 euro hoger uit dan begroot en de ontwikkeling website valt 24.000 euro hoger dan begroot. In 2021 waren de kosten informatietechnologie hoger omdat er toen veel extra ICT-kosten waren vanwege de fusie. In de begroting is voor 2022 een bedrag opgenomen van 485.000 euro voor onvoorzien/ ontwikkelruimte/innovatie. In 2022 is slechts 17.000 euro hiervan ingezet.

4. Verantwoording van de meerjarige financiën

In dit hoofdstuk wordt de financiële staat van Ozeo verantwoord. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans, en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

4.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Jaarlijks wordt een jaar- en meerjarenbegroting opgesteld. Onderstaande opstelling met kengetallen is ontleend aan de jaarbegroting 2023 en meerjarenbegroting 2023-2025. Voor het laatste document zijn de gegevens ontleend aan het bestuursformatieplan 2023-2025. Door de koppeling tussen meerjarenbegroting en bestuursformatieplan willen wij een grote(re) mate van actualiteit in de gebruikte gegevens bewerkstelligen.

Als onderdeel van de invoering 'Vereenvoudiging bekostiging primair onderwijs' heeft vanaf 1 januari 2022 een aantal wijzigingen plaatsgevonden. De bekostiging wordt per kalenderjaar (in plaats van schooljaar) vastgesteld. De teldatum gaat naar 1 februari van het vorige kalenderjaar. Voorbeeld: het bedrag voor het kalenderjaar 2023 wordt vastgesteld met de teldatum op 1 februari 2022. Deze wijziging heeft een effect op de locatie in het sbo en het so/vso. Het praktijkonderwijs dat valt onder de vo-bekostiging wordt al bekostigd op kalenderjaar en wijzigt dus niet. De grondslag voor de bekostiging blijft 1 oktober (t-1).

De telling op 1 oktober blijft overigens nog wel relevant, bijvoorbeeld voor de wetsartikelen die toezien op de opheffing van een school of beëindiging van de bekostiging (het instandhoudingsbeleid). DUO zal daarom de 1 oktober telling blijven ophalen en publiceren. De 1 oktobertelling blijft eveneens relevant voor bijvoorbeeld gemeenten in het kader van de huisvestingsverordening.

Bij het opstellen van het bestuursformatieplan en de meerjarenbegroting 2023-2025 is een nieuwe begrotingstool ingezet. Voor de doorrekening van de Rijksbijdragen is door de directies een prognose doorgegeven op basis van de gegevens uit DUO met daarbij een verwachting voor het aantal leerlingen voor de navolgende jaren.

Het totaal leerlingaantal op Ozeo-niveau laat een doorgaande lichte groei zien. Een deel van de groei is te verklaren door de gewijzigde teldatum, die binnen het po verschoven is van 1 oktober naar 1 februari. Verder zijn op schoolniveau door de jaren heen fluctuaties zichtbaar. We zien wel verschillen tussen scholen en doelgroepen leerlingen maar per saldo verwachten we voor de komende 4 jaar een redelijk stabiel leerlingaantal en geen grote verschuivingen in de mix van de ondersteuningscategorieën. Een lichte daling en verandering van mix betekent een gemiddelde lagere ondersteuningsbekostiging. Bij het pro is sprake van een dalend leerlingaantal.

Door verbeteringen in de registratie is het aantal leerlingen waarvoor extra NNCA- bekostiging (niet-Nederlandse culturele afkomst, voorheen bekend als de cumi-regeling) is, beter in beeld. Deze extra bekostiging neemt daarom vanaf 2023 sterk toe.

Prognose leerling aantallen per school:

	2020	2021	2022	2023	2024
VO-Pro (teldatum 1 oktober)					
502 - Het Bolwerk - 01HQ	177	179	172	175	175
506 - De Wissel - 26HF	134	126	120	115	115
507 - De Sprong - 26LL	115	114	108	101	101
	426	419	400	391	391
SBO (vanaf 2022 1 feb; daarvoor 1 okt)					
500 - De Springplank - 00MY	118	116	122	115	115
501 - De Geluksvogel SBO - 00NY	46	52	55	45	45
503 - De Tweern - 14OJ	216	220	236	239	236
504 - Het Springtij (Middelburg) - 16OU	140	152	159	168	168
	520	540	572	567	564
(V)SO (vanaf 2022 1 feb; daarvoor 1 okt)					
403 - Deltaschool - 14PR	31	48	50	59	52
508 - Asteria College - 04EY00	41	38	40	42	48
400 - Klimopschool SO (G10) 00OJ	71	69	70	70	70
401 - De Regenboog SO (MC25) 05HS	118	128	131	144	136
406 - De Sprienke - 02CK00	206	197	199	199	199
514 - De Argo, VSO - 04EY08	125	133	130	130	130
515 - Odysee SO en VSO - 04EY09	347	326	335	335	335
516 - De Argo Goes - 04EY10	nvt	29	32	40	50
518 - Keurhove SO - 04EY12	61	61	68	78	78
519 - De Geluksvogel SO - 04EY13	14	11	14	14	14
410 - Klimopschool VSO (K1) 00OJ01	75	84	83	83	89
	1.089	1.124	1.152	1.194	1.201
Totaal	2.035	2.083	2.124	2.152	2.156
aantal NNCA		131	138	211	206
(niet-Nederlandse culturele achtergrond, voorheen cumi-leerlingen)					

In het bestuursformatieplan wordt onderscheid gemaakt tussen de functiecategorieën directie, onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel. Het aantal FTE is exclusief stagiaires.

KADERS MEERJARENBEGROTING					
Stichting OZEO					
	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
Fte DIR	30,45	32,10	28,61	28,46	29,21
Fte OP	257,06	258,41	256,60	258,40	256,42
Fte OOP	200,56	209,35	214,85	213,02	211,37
FTE totaal	488,07	499,86	500,06	499,88	497,00

De daling van de voorspelde formatie in de begroting 2025 heeft met name te maken met de tijdelijke middelen uit het NPO (Nationaal Programma Onderwijs). In de meerjarenbegroting is ervan uitgegaan dat de nog niet ingezette NPO-middelen aan het eind van 2024 geheel zijn ingezet.

4.2 Staat van baten en lasten en balans in meerjarig perspectief

Uitgangspunt bij de meerjarenbegroting is het beantwoorden van de vraag "op welke financiële hoofdlijn stuurt het bestuur de komende jaren?". Het antwoord op deze vraag is dat in de jaren 2023, 2024 en 2025 het eigen vermogen wordt afgebouwd naar de hoogte die het bestuur noodzakelijk acht voor de continuïteit van de organisatie. Zoals hiervoor aangegeven hanteert Ozeo daarvoor, naast de signaleringswaarde vanuit de overheid, ook een eigen risicoanalyse.

De afbouw van het eigen vermogen gebeurt, naast het begrote tekort voor 2023, door uitgaven in 2024 en 2025 vanuit de programmabegroting. Hierop worden alle incidentele lasten begroot die resulteren uit de doelstellingen van het huidige en het nieuwe koersplan. Deze uitgaven volgen uit de vier speerpunten: inclusief personeel, voldoende personeel vinden en behouden, goed onderwijs en zicht op de kwaliteit daarvan en als vierde het bouwen aan de organisatie- en samenwerkingscultuur. De programmabegroting wordt gefinancierd vanuit de gelijknamige bestemmingsreserve.

De focus van de meerjarenraming ligt vooral op het in beeld brengen hoe belangrijke kengetallen zich ontwikkelen bij een daling van het eigen vermogen en het besteden van de diverse bestemmingsreserves. Bij die kengetallen gaat het om weerstandsvermogen, solvabiliteit, liquiditeit en signaleringswaarde. In de managementletter van de accountant bij de jaarrekening 2021 is geadviseerd om de bestaande bestemmingsreserves te herschikken. Hier is door Ozeo gevolg aan gegeven bij het jaarrekeningtraject 2022. De herschikking en de besteding van de bestemmingsreserves zijn in de meerjarenbegroting 2023-2025 verder uitgewerkt.

Ook de ontwikkeling van de kasstromen is belangrijk omdat er in die drie jaren veel meer geld uitgaat dan er binnenkomt. Zeker ook omdat in die jaren de ontvangen NPO-gelden besteed worden. Daarmee geven we in deze meerjarenraming een minder belang aan een hoog detailniveau van bijvoorbeeld de personeelsformatie, gemiddelde personele last (GPL), de leerlingaantallen en de gemiddelde hoogte van de ondersteuningsbekostiging.

Bij het opstellen van de begroting 2023 heeft Ozeo haar begrotingskaders vastgelegd. Deze zijn in grote lijnen gelijk aan de kaders die beide rechtsvoorgangers ook al hanteerden. In plaats van deze hier te herhalen, verwijzen we naar de kadernota bij de begroting 2023. Het allocatiemodel van Ozeo wordt weergegeven in bijlage B van de kadernota 2023. Deze kaders zijn ook van toepassing op deze meerjarenbegroting. Voor het meerjarig perspectief hebben we onderstaande aanvullende bestuurlijke kaders vastgesteld:

- a) Het prijspeil en de kosten en baten houden we op het niveau als in de begroting 2023.
- b) Eind 2025 kent Ozeo geen bestemmingsreserves meer.
- c) De middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) worden besteed op schoolniveau en we gaan uit van een volledige besteding in 2023, 2024 en 2025.
- d) Per 01-01-2023 is de modernisering bekostiging PO ingevoerd. Eind boekjaar 2022 is de vordering op OCW van circa 1,9 miljoen euro afgeboekt.

De afbouw van het eigen vermogen, zoals onder b) genoemd betekent een extra investering in de organisatie van 5,9 miljoen euro totaal. De verdeling hierin is 2,8 miljoen euro in 2023, en 1,8 miljoen euro in 2024 en 1,3 miljoen in 2025. Bovenstaande betekent dat eind 2025 de financiële situatie binnen Ozeo als volgt is:

- Elke schoolbegroting sluit op tenminste een 0-resultaat, tenzij er uit solidariteitsoverwegingen een tekort wordt toegestaan. Omdat we verwachten dat enkele scholen een klein overschot hebben nemen we aan dat alle schoolbegrotingen samen een resultaat geven van 1 % van de rijksbaten.
- Zowel de begroting gemeenschappelijk als de begroting staf hebben een 0-resultaat.
- Omdat eind 2025 het eigen vermogen van de stichting op het niveau zit dat nodig is voor de continuïteit van de organisatie, kan innovatie op stichtingsniveau worden gefinancierd uit het verwachte overschot op de schoolbegrotingen van de hierboven genoemde 1% van de rijksbaten.

In de navolgende pagina's wordt de meerjarenbegroting 2023-2025 in tabellen en tekst nader toegelicht op stichtingsniveau. Deze komen uit een apart voor de meerjarenbegroting opgesteld document waarin de gemaakte aannames zijn toegelicht met een nadere duiding van de resultaten. We volstaan daarom in dit jaarverslag met een weergave van de belangrijkste resultaten (bedragen x EUR 1).

Staat van baten en lasten

KADERS MEERJARENBEGROTING
Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
Baten					
Rijksbijdragen	37.751.906	39.901.416	44.271.226	45.098.566	45.306.381
Rijksbijdragen - afboeking vordering duo					
Rijksbijdragen - npo	1.211.433	2.846.210	1.486.684	-	-
Rijksbijdragen - swv	2.602.460	3.017.260	1.759.739	1.759.739	1.759.739
Rijksbijdragen	41.565.799	45.764.886	47.517.648	46.858.305	47.066.120
Overige overheidsbijdragen en -subs.	413.140	295.110	334.895	298.375	298.375
Overige baten	1.764.420	1.891.443	1.141.177	1.141.177	1.141.177
Overige baten	1.764.420	1.891.443	1.141.177	1.141.177	1.141.177
Totaal baten	43.743.359	47.951.439	48.993.720	48.297.857	48.505.672
Lasten					
Personeelslasten	34.928.129	38.030.411	39.302.579	39.564.009	39.932.569
Personeelslasten - inhuur	1.167.638	708.991	575.000	575.000	485.000
Personeelslasten - overige	809.282	909.902	1.599.984	1.599.984	1.419.348
Personeelslasten - voorzieningen	74.244	640.040	-	-	-
Personeelslasten - uitkeringen	780.923	676.285	273.800	273.800	273.800
Personeelslasten	36.198.370	39.613.059	41.203.763	41.465.193	41.563.117
Afschrijvingen	902.884	994.532	1.010.735	996.167	993.773
afboeking activa		362.686			
Afschrijvingen	902.884	1.357.218	1.010.735	996.167	993.773
Huisvestingslasten	2.747.490	3.097.603	3.634.799	3.307.500	3.307.500
Huisvestingslasten	2.747.490	3.097.603	3.634.799	3.307.500	3.307.500
Overige lasten - administratie en beheer	1.009.723	952.053	782.595	656.595	656.595
Overige lasten - inventaris	52.844	35.960	51.750	51.750	51.750
Overige lasten - overige	836.529	1.230.257	3.674.737	2.217.628	1.836.884
Overige lasten - leermiddelen	1.574.690	1.511.298	1.392.200	1.381.700	1.381.700
Overige lasten	3.473.786	3.729.568	5.901.282	4.307.673	3.926.929
Totaal lasten	43.322.530	47.797.448	51.750.579	50.076.533	49.791.319
Saldo baten en lasten	420.829	153.991	2.756.859-	1.778.676-	1.285.647-
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	43.655	45.530	40.000	120.000	120.000
Financiële lasten	119.525	70.688	104.150	104.150	104.150
Saldo financiële baten en lasten	75.870-	25.158-	64.150-	15.850	15.850
Resultaat	344.959	128.833	2.821.009-	1.762.826-	1.269.797-
Buitengewoon resultaat		-	-	-	-
Netto resultaat	344.959	128.833	2.821.009-	1.762.826-	1.269.797-

Meerjarenbalans

KADERS MEERJARENBEGROTING Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Kader 2024	Kader 2025
Activa					
Materiële vaste activa	6.009.558	5.735.827	5.798.882	5.777.715	5.758.942
Financiële vaste activa	3.857.399	3.592.852	3.800.000	3.800.000	3.800.000
Vaste activa	9.866.957	9.328.679	9.598.882	9.577.715	9.558.942
Vorderingen	2.690.482	822.847	925.000	925.000	925.000
Liquide middelen	12.054.338	16.463.763	12.452.758	10.871.599	9.910.075
Vlottende activa	14.744.820	17.286.610	13.377.758	11.796.599	10.835.075
Totale Activa	24.611.777	26.615.289	22.976.639	21.374.314	20.394.017
Passiva					
Eigen vermogen	16.098.423	16.227.256	13.406.247	11.643.422	10.373.625
Voorzieningen	3.461.919	4.794.458	4.100.392	4.275.892	4.580.392
Langlopende schulden	107.932	89.360	70.000	55.000	40.000
Kortlopende schulden	4.943.503	5.504.215	5.400.000	5.400.000	5.400.000
Totale Passiva	24.611.777	26.615.289	22.976.639	21.374.314	20.394.017

Meerjarig investeringskader

KADERS MEERJARENBEGROTING Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Kader 2024	Kader 2025
Uitsplitsing materiële vaste activa					
Afschrijvingen MVA	902.884	994.532	1.010.735	996.167	993.773
Afschrijvingen terreinen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen gebouwen	80.270	94.859	100.000	100.000	100.000
Afschrijvingen G&T	80.270	94.859	100.000	100.000	100.000
Afschrijvingen MVA (excl. G&T)	822.614	899.673	910.735	896.167	893.773
Investerings Terreinen	-	-	-	-	-
Investerings Gebouwen	596.029	120.217	167.250	100.000	100.000
Investerings Technische zaken	77.436	22.614	28.600	75.000	75.000
Investerings OLP	242.185	154.142	166.700	225.000	225.000
Investerings Meubilair	388.318	383.148	298.250	300.000	300.000
Investerings ICT	565.692	420.561	277.990	275.000	275.000
Investerings Overige mat. vaste activa	440-	-	-	-	-
Investerings Bedrijfsauto	3.850	-	135.000	-	-
	1.873.070	1.100.682	1.073.790	975.000	975.000

Meerjarige mutaties in het eigen vermogen

KADERS MEERJARENBEGROTING Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Kader 2024	Kader 2025
Uitsplitsing eigen vermogen					
Algemene reserve	8.047.944	9.988.871	8.962.700	9.765.351	10.373.625
Bestemmingsreserve NPO	710.925	2.577.808	2.143.547	978.071	0-
Bestemmingsreserve NPO mva	167.303	-	-	-	-
Bestemmingsreserve NPO pro swv	17.480	-	-	-	-
Bestemmingsreserve bekostigingssystematiek po	1.800.000	-	-	-	-
Bestemmingsreserve nulmeting	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve projecten	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve eenm. kosten cao 2020	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve mobiliteit personeel Qwestor	103.880	-	-	-	-
Bestemmingsreserve huisvesting	618.808	-	-	-	-
Bestemmingsreserve duurzame gebouwen	414.581	-	-	-	-
Bestemmingsreserve ibp/avg	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve vso uitstroom	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve innovatiefonds	32.716	-	-	-	-
Bestemmingsreserve opleiden en ontwikkeling	1.616.813	-	-	-	-
Bestemmingsreserve programmabegroting	1.267.973	3.593.289	2.300.000	900.000	-
Bestemmingsreserve verbetering geb./arb.omst	1.300.000	-	-	-	-
Bestemmingsreserve werkdrukmiddelen VO	-	67.288	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	8.050.479	6.238.385	4.443.547	1.878.071	0-
Totaal eigen vermogen	16.098.423	16.227.256	13.406.247	11.643.422	10.373.625

Meerjarig kasstroomoverzicht

KADERS MEERJARENBEGROTING Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Kader 2024	Kader 2025
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo baten en lasten	420.829	153.991	2.756.859-	1.778.676-	1.285.647-
Afschrijvingen	902.884	1.357.218	1.010.735	996.167	993.773
Mutaties voorzieningen	198.853	1.332.540	694.066-	175.500	304.500
Vorderingen	481.375	1.867.635	102.153-	-	-
Kortlopende schulden	488.439	560.711	104.215-	-	-
Interest	75.870-	25.158-	64.150-	15.850	15.850
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.416.510	5.246.937	2.710.707-	591.159-	28.476
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiele vaste activa	1.873.108-	1.083.487-	1.073.790-	975.000-	975.000-
Investerings in financiële vaste activa	256.778-	264.547	207.148-	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	2.129.886-	818.940-	1.280.938-	975.000-	975.000-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie langlopende schuld	21.009-	18.572-	19.360-	15.000-	15.000-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	21.009-	18.572-	19.360-	15.000-	15.000-
Mutatie liquide middelen	265.615	4.409.425	4.011.005-	1.581.159-	961.524-
Beginstand liquide middelen	11.788.721	12.054.336	16.463.763	12.452.758	10.871.599
Eindstand liquide middelen	12.054.336	16.463.763	12.452.758	10.871.599	9.910.075
Mutatie liquide middelen	265.615	4.409.427	4.011.005-	1.581.159-	961.524-

4.3 Financiële positie

Ontwikkeling kengetallen

Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen die recent is aangepast. Kengetallen met betrekking tot het weerstandsvermogen en de huisvestingsratio (vervallen) maken geen onderdeel meer uit van het kader. Het kengetal weerstandsvermogen is vervangen door het kengetal (mogelijk) Bovenmatig Publiek Eigen Vermogen (BPEV). Zie hiervoor ook de meerjarige ontwikkeling vermogenspositie.

Kengetallen & signaleringswaarden		
	Omschrijving	Signaleringswaarde
1	Liquiditeit	Klein: minder dan 1,5
		Middel: minder dan 1
		Groot: minder dan 0,75
2	Solvabiliteit 2	0,3
3	Absolute omvang liquide middelen	Funderend onderwijs: €100.000
		MBO en HO: €2 miljoen

Toelichting klein, middel en groot (bij liquiditeit)

Klein: Besturen met totale baten minder dan € 3 miljoen

Middel: Besturen met totale baten tussen € 3 en € 12 miljoen

Groot: Besturen met totale baten meer dan € 12 miljoen

In het verleden heeft de inspectie ook andere kengetallen gebruikt voor het identificeren van financiële risico's, zoals de rentabiliteit. Met de invoering van het Onderzoekskader 2021 worden alleen de kengetallen, zoals deze hierboven vermeld, gebruikt voor het identificeren van besturen met een mogelijk financieel risico. Kengetallen zoals de rentabiliteit hebben een minder significante voorspellingswaarde dan de kengetallen die hierboven zijn gepresenteerd. De rentabiliteit (en andere kengetallen) blijven echter nog wel onderdeel uitmaken van de analyses die de inspectie uitvoert. In de tabel de ontwikkeling van de kengetallen die volgt uit de meerjarenbegroting

KENGETALLEN MEERJARENBEGROTING

Stichting OZEO

			Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
1. Vermogensbeheer							
Solvabiliteit 2	signaal	< 30%	79,48%	78,98%	76,19%	74,48%	73,33%
2. Budgetbeheer			Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
Rentabiliteit	< 10%		0,79%	0,27%	-5,75%	-3,64%	-2,61%
Liqui diteit (current ratio)	< 0,75		298,27%	314,06%	247,74%	218,46%	200,65%
Netto werkkapitaal	< 0%		22,38%	24,55%	16,27%	13,21%	11,18%
3. Weerstandsvermogen			Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
Weerstandsvermogen	signaal	< 5%	36,77%	33,81%	27,34%	24,05%	21,33%
Weerstandsvermogen PO	< 5% - 20% >		24,27%	22,92%	16,01%	12,52%	9,80%
4. Exploitatietekeningen			Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
Rijksbijdragen / totale baten	93,29%	benchmark	95,02%	95,44%	96,99%	97,02%	97,03%
Personele lasten/totale baten (max. 90%)	80,43%		82,75%	82,61%	84,10%	85,85%	85,69%
Personele lasten/rijksbijdragen (max. 95%)	86,22%		87,09%	86,56%	86,71%	88,49%	88,31%
Materiële lasten/rijksbijdragen	19,86%		17,14%	17,88%	22,20%	18,38%	17,48%
Huisvestingsratio (max. 10%)	7,54%		6,53%	6,68%	7,22%	6,80%	6,84%
5. Personeels- en leerlingkengetallen							
Percentage bestuur/management			6,24%	6,42%	5,72%	5,69%	5,88%
Percentage OP			52,67%	51,70%	51,31%	51,69%	51,59%
Percentage onderwijs OOP/OBP			41,09%	41,88%	42,96%	42,61%	42,53%
Leerling- FTE ratio			4,22	4,17	4,25	4,31	4,34
Leerling- bestuur/management ratio			67,65	64,89	74,24	75,61	73,81
Leerling- OP ratio			8,01	8,06	8,28	8,33	8,41
Leerling- OOP ratio			10,27	9,95	9,89	10,10	10,20
6. Materiele vaste activa							
Boekwaarde activa			6.009.558	5.735.827	5.798.882	5.777.715	5.758.942
Boekwaarde gebouwen en terreinen			1.783.566	1.792.875	1.860.125	1.860.125	1.860.125
Saldo boekwaarde			4.225.992	3.942.952	3.938.756	3.917.590	3.898.817
Aanschaffingswaarde activa excl. G&T			7.410.164	7.308.189	8.214.729	9.089.729	9.964.729
Veroudering mat. vaste activa (min. 30%)	< 30%		57,03%	53,95%	47,95%	43,10%	39,13%

De kengetallen staan achtereenvolgens voor:

- De solvabiliteit 2 betreft de verhouding van het eigen vermogen plus alle voorzieningen en het balanstotaal.
- De rentabiliteit betreft de verhouding tussen het exploitatieresultaat en de totale baten. Op de lange(re) termijn mag de rentabiliteit voor onderwijsinstellingen 0% zijn, aangezien het 'onnodig' oppotten van gelden geen bijdrage levert aan het realiseren van de maatschappelijke taak 'het geven van onderwijs'.
- De liquiditeit betreft de verhouding tussen de vlottende activa en het kortdurend vreemd vermogen. Een stichting is liquide als de omvang van de vlottende activa groter is dan de omvang van het kortdurend vreemd vermogen.
- Het weerstandsvermogen betreft de verhouding tussen het eigen vermogen (gecorrigeerd voor bestemmingsreserve nieuwbouw en private reserve) en de totale exploitatiebaten.
- De huisvestingsratio betreft de verhouding (huisvestingslasten + afschrijving gebouwen ten opzichte van de totale lasten (incl. financiële lasten).

Uit de kengetallen is af te leiden dat de stichting een goede balanspositie kent. Door het ingezette beleid waarbij tekorten worden begroot, komt de omvang van het buffervermogen in lijn te liggen met de signaleringswaarde voor het kengetal weerstandsvermogen. Daarnaast leidt de afwaardering van de vordering op DUO in 2022 tot een versnelde afname van het kengetal weerstandsvermogen.

Uit de opstelling van de kengetallen, die vanuit het intern perspectief breder is opgezet dan alleen de door de Inspectie gebruikte kengetallen is het volgende af te leiden:

- De solvabiliteit en liquiditeit laten een afname zien in de periode van 2023 t/m 2025 als gevolg van het ruimere begrotingsbeleid waarbij een deel van het eigen vermogen wordt ingezet voor de dekking van exploitatietekorten en het beleid zoals verwerkt in de programmabegroting. Een en ander leidt niet tot een signalering indien afgezet tegen het toetsingskader van de inspectie.
- Het kengetal waarbij een relatie wordt gelegd tussen personele lasten ten opzichte van de totale baten en het kengetal personele lasten ten opzichte van baten uit Rijksbijdragen liggen hoger dan de benchmark. Algemeen is bekend dat de bekostiging voor de materiële instandhouding ontoereikend is. Omdat de enige andere bekostiging de personele bekostiging is, wordt die gebruikt om het tekort te dekken. Deze afwijking in kengetallen van Ozeo en de benchmark is daarmee een indicator dat personele baten en personele lasten niet in balans zijn.

Ontwikkeling vermogenspositie

Het ministerie houdt voor de beoordeling van het aanwezige eigen vermogen als criterium de zogenaamde signaleringswaarde aan. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van deze signaleringswaarde aan in de opgestelde meerjarenbegroting. Eind 2025 bedraagt deze circa 7,9 miljoen euro. Indien we de risicobuffer zoals zelf berekend in 2021 dan zou het minimaal benodigde eigen vermogen circa 8,6 miljoen euro bedragen. De voorgaande paragraaf liet zien dat in de meerjarenbegroting het eigen vermogen fors terugloopt, maar eind 2025 het eigen vermogen nog 10,3 miljoen euro bedraagt.

We hebben besloten het eigen vermogen in de meerjarenbegroting niet verder terug te laten lopen omdat we denken deze ruimte nodig te hebben voor de nieuwe manier waarop in 2023 of 2024 de voorziene werkzaamheden groot onderhoud boekhoudtechnisch verwerkt moeten worden. De eerste berekeningen aan de zogenaamde componentenmethode lieten zien dat de huidige voorziening groot onderhoud 1-2 miljoen euro te laag zou zijn. In 2023 zal meer duidelijkheid volgen. Indien dit voorbehoud niet nodig is zal de meerjarenbegroting aangepast worden naar een sterkere afname van het eigen vermogen in 2024 en 2025. Onderstaande tabellen tonen de bijhorende berekeningen

KENGETALLEN MEERJARENBEGROTING					
Stichting OZEO					
	<i>Jaarrekening 2021</i>	<i>Jaarrekening 2022</i>	<i>Begroting 2023</i>	<i>Scenario 2024</i>	<i>Scenario 2025</i>
<i>7. Bovenmatig eigen vermogen - methode Inspectie</i>					
Totaal baten	43.787.014	47.996.969	49.033.720	48.417.857	48.625.672
Aanschafwaarde gebouwen	2.117.325	2.205.942	2.373.192	2.473.192	2.573.192
Boekwaarde overige materiële vaste activa	4.225.992	3.942.952	3.938.756	3.917.590	3.898.817
Omvangafhankelijke rekenfactor	0,0033	0,0000	0,0008-	0,0003-	0,0005-
Factor 0,5 * aanschafwaarde gebouwen x 1,27	1.344.501	1.400.773	1.506.977	1.570.477	1.633.977
Boekwaarde overige materiële vaste activa	4.225.992	3.942.952	3.938.756	3.917.590	3.898.817
Omvangafhankelijke rekenfactor * totaal baten	2.189.351	2.399.848	2.451.686	2.420.893	2.431.284
Normatief eigen vermogen methode Inspectie	7.759.844	7.743.573	7.897.419	7.908.960	7.964.078
<i>8. Bovenmatig eigen vermogen - methode intern risicoprofiel</i>					
Factor 0,5 * aanschafwaarde gebouwen x 1,27	1.344.501	1.400.773	1.506.977	1.570.477	1.633.977
Boekwaarde overige materiële vaste activa	4.225.992	3.942.952	3.938.756	3.917.590	3.898.817
Risicobuffer cf. rapportage Controlgroep	3.038.997	3.039.000	3.039.000	3.039.000	3.039.000
Normatief eigen vermogen methode intern	8.609.490	8.382.725	8.484.733	8.527.067	8.571.794

KENGETALLEN MEERJARENBEGROTING

Stichting OZEO

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Scenario 2024	Scenario 2025
<i>9. Aanwezige algemene en bestemmingsreserves</i>					
Algemene reserve	8.047.944	9.988.871	8.962.700	9.765.351	10.373.625
Bestemmings reserves	8.050.479	6.238.385	4.443.547	1.878.071	-0
Eigen vermogen	16.098.423	16.227.256	13.406.247	11.643.422	10.373.625
<i>10. Bovenmatige ruimte eigen vermogen - algemene reserve</i>					
Normatief eigen vermogen methode Inspectie	7.759.844	7.743.573	7.897.419	7.908.960	7.964.078
Aanwezig <u>eigen vermogen</u>	16.098.423	16.227.256	13.406.247	11.643.422	10.373.625
<i>Bovenmatige reserves</i>	<i>8.338.579</i>	<i>8.483.683</i>	<i>5.508.828</i>	<i>3.734.462</i>	<i>2.409.547</i>
<i>Ratio</i>	<i>2,07</i>	<i>2,10</i>	<i>1,70</i>	<i>1,47</i>	<i>1,30</i>
Normatief eigen vermogen methode intern	8.609.490	8.382.725	8.484.733	8.527.067	8.571.794
Aanwezig <u>algemene reserve</u>	8.047.944	9.988.871	8.962.700	9.765.351	10.373.625
<i>Bovenmatige reserves</i>	<i>-561.546</i>	<i>1.606.146</i>	<i>477.967</i>	<i>1.238.284</i>	<i>1.801.831</i>
<i>Ratio</i>	<i>0,93</i>	<i>1,19</i>	<i>1,06</i>	<i>1,15</i>	<i>1,21</i>

5. Verslag intern toezicht

Inleiding

Ozeo bestaat sinds 1 augustus 2021. Het is een fusie van de stichtingen De Korre en Respont. Ozeo verzorgt met 17 scholen het specialistisch onderwijs in Zeeland. Het werk van de raad van toezicht stond in 2022 vooral in het teken van de implementatie van de fusie. Verder was de rapportage van de onderwijsinspectie een belangrijk punt van aandacht. Die rapportage kwam in juni 2022 beschikbaar en vormt een belangrijke inspiratiebron om zaken nog verder te verbeteren.

In 2022 konden door het aflopen van de coronacrisis de meeste vergaderingen gelukkig weer fysiek plaatsvinden in ons bijzondere nieuwe kantoor aan de Kleverskerkseweg in Middelburg.

Fusietraject

De fusie is succesvol verlopen. In alle geledingen wordt positief over het fusieproces geoordeeld. Voor de centrale organisatie en het bestuurskantoor heeft de fusie de grootste impact gehad. Voor onze scholen en het daar werkend personeel heeft de fusie relatief minder gevolgen. Tussen de scholen is meer samenwerking en afstemming ontstaan. Het enthousiasme van de medewerkers daarover is inspirerend. In situaties van gezamenlijke huisvesting was dat uiteraard het makkelijkst. We zijn dan ook blij dat we de huisvesting van een aantal scholen hebben kunnen vernieuwen.

Uiteraard was er sprake van cultuurverschillen tussen Respont en De Korre. In de nieuwe organisatie lijken deze snel overbrugd te kunnen worden. Organisatorisch moeten processen verder worden vervolmaakt.

Direct na de start van de nieuwe organisatie was er, vooral van het bestuurskantoor, veel extra inzet nodig om de administratieve en financiële systemen in elkaar te schuiven. Door een personeelsmutatie bij ons administratiekantoor Groenendijk kwam tegelijkertijd de continuïteit van de ondersteuning onder druk te staan. De auditcommissie heeft het proces van stroomlijnen van administratieve processen nauwlettend gevolgd. Hoewel nog punten op de i gezet kunnen worden is de raad van toezicht tevreden over de gemaakte vorderingen.

Inhoudelijk zijn nog stappen nodig om de meerwaarde die met de fusie werd beoogd ook feitelijk te realiseren. Belangrijk doel van de fusie is om te komen tot een dekkend aanbod in het primair en voortgezet specialistisch onderwijs in Zeeland. Ozeo vindt dat passend onderwijs, zoveel als verantwoord mogelijk, georganiseerd moet worden binnen de reguliere scholen. Om dit mogelijk te maken biedt Ozeo waar nodig ondersteuning binnen deze scholen. Waar noodzakelijk wordt het onderwijs aangeboden in de Ozeo-scholen voor specialistisch onderwijs. Nu we als één organisatie functioneren kunnen we nog beter inspelen op de vaak sterk uiteenlopende onderwijsvragen en kunnen de laatste witte vlekken in het aanbod worden gedicht.

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen is samenwerking met andere organisaties nodig. Afstemming met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, met gemeenten, zorgorganisaties en bedrijfsleven kan vanuit één organisatie makkelijker plaatsvinden. We willen de komende tijd inzetten om de samenwerkingen verder te optimaliseren.

Ook in de nieuwe organisatie is ervoor gekozen om verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie te leggen en scholen daarmee een grote mate van zelfsturing te geven. Het college van bestuur (CvB) zorgt voor de samenhang en afstemming. En ziet toe op het behalen van de doelstellingen van Ozeo. Het CvB initieert met in- en externe partijen het ontwikkelen en in gang zetten van nieuwe ontwikkelingen. Met het bestuurskantoor zorgt het CvB dat aan alle basisvoorwaarden is voldaan voor een goed functioneren van de Ozeo- scholen en voor de effectieve inzet van Ozeo-medewerkers.

Inspectierapport

De onderwijsinspectie heeft in 2022 haar vierjaarlijks onderzoek gehouden naar de kwaliteit van bestuur en onderwijs bij Ozeo. De rapportage gaf in vele opzichten een positief beeld van de professionele cultuur binnen de organisatie en van de financiële situatie. Maar desondanks was het eindoordeel onvoldoende. Dat heeft veel te maken met het nog korte bestaan van Ozeo. De inspectie

heeft een aantal herstelopdrachten geformuleerd voor punten waarin Ozeo (nog) niet voldeed aan wettelijke vereisten.

De raad van toezicht heeft zowel bij de start van het onderzoek als bij de oplevering van het rapport contact gehad met de inspectie. De rapportage is 23 juni 2022 door de inspectie vastgesteld. Over de (totstandkoming van) het rapport en over de uitvoering van de herstelopdrachten is meerdere keren in de raad van toezicht gesproken.

Uiteraard heeft de inspectie ingezoomd op de bij ons reeds bekende problemen bij Acreon. Er was door het CvB al een traject ingezet om de kwaliteitszorg en het onderwijsconcept van deze school te verbeteren. De inspectie heeft aangedrongen om ook de kwaliteit van de leerlingenzorg en de leskwaliteit van de leraren op deze school aandacht te geven. Besloten is om Acreon extra formatie te geven en hetzelfde profiel te geven als onze bestaande vso-school De Argo in Terneuzen. De leiding van de school is gelegd bij de directeur van De Argo. De naam is gewijzigd in De Argo, locatie Goes. Er is een duidelijke verbeteragenda. Daar is later ook nog het kwaliteitsgebied onderwijsresultaten aan toegevoegd. Op aandringen van de inspectie heeft het CvB een nadere prioritering gemaakt om voldoende te kunnen focussen op de meest relevante aspecten in de noodzakelijk geachte kwaliteitsverbetering.

De raad van toezicht heeft het vertrouwen dat hiermee de noodzakelijke maatregelen ter verbetering zijn genomen en zal het traject blijven volgen. In februari 2023 wordt het verbeterplan (4JO 2022) voor De Argo, locatie Goes opnieuw in de raad van toezicht besproken.

De inspectie constateerde kwaliteitsverschillen tussen de Ozeo-scholen. Voor enkele scholen benoemde de inspectie signalen voor mogelijke risico's. Het CvB kon voldoende verklaringen geven voor deze signalen en zorgt voor maatregelen die deze signalen zullen wegnemen.

Verder heeft de inspectie geoordeeld dat het bestuur te weinig zicht heeft op de kwaliteit van de scholen. Als voornaamste oorzaak noemt de inspectie dat geen meetbare onderwijsdoelen zijn geformuleerd. Het CvB heeft samen met de schooldirecteuren als reactie hierop de ontwikkeling van een kwaliteitszorgsysteem in gang gezet. Een systeem met meetbare en toetsbare doelen waarmee meer zicht verkregen wordt op de behaalde resultaten van leerlingen, de leskwaliteit van leraren en het behalen van de ambities van Ozeo.

Tot slot heeft de inspectie ons erop geattendeerd dat (net als bij 63% van alle onderwijsorganisaties) in het jaarverslag van de raad van toezicht over 2021 te weinig aandacht is besteed aan de wijze van toezicht op de doelmatige inzet van middelen. De opdracht om dat in komende jaarverslagen wel te doen wordt uiteraard uitgevoerd. Om dat goed te kunnen doen hebben wij besloten ons te verdiepen in de instrumenten die we nodig hebben om een gefundeerd oordeel te kunnen vellen. Annex aan de zelfevaluatie 2023 is een studiemiddag over dit onderwerp gepland. In dit jaarverslag is een paragraaf aan de doelmatige inzet van middelen gewijd.

Op 8 december 2022 heeft het CvB een gesprek gehad met de inspectie over het traject in uitvoering om de (be-)sturing door het bestuur op de kwaliteit van de scholen te verbeteren. Over dat gesprek is in de raad van toezicht teruggekoppeld. Het herstelonderzoek op bestuursniveau vindt plaats in juni 2023.

Koersplan

In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen om tot een nieuw koersplan te komen voor Ozeo. Gestart is met een richtinggevende notitie "bruggen bouwen, kansen bieden". Het proces voor het nieuwe koersplan wordt in het eerste kwartaal van 2023 gestart. Alle interne en externe betrokkenen krijgen de kans om inbreng te leveren. Het is de bedoeling dat het koersplan na vaststelling wordt uitgewerkt in jaarplannen en dat de scholen op basis daarvan hun schoolplannen opstellen. Totdat dit proces is voltooid wordt gewerkt met de bij Respont en De Korre destijds gemaakte strategische plannen.

Doelmatige inzet van middelen

De raad van toezicht heeft de overtuiging dat de financiële organisatie en de financiële situatie op orde is. Er zijn wel bedenkingen over de relatief grote reserve. Zowel bij De Korre als bij Respont zijn daarover rapportages gemaakt en zijn plannen vastgelegd om het bovenmatig publiek eigen vermogen effectief in te zetten op concreet geformuleerde doelen. Die plannen zijn door Ozeo

overgenomen en in uitvoering gebracht. Onder andere door corona kon met de uitvoering nog niet het gewenste tempo worden gemaakt.

De raad van toezicht moet kunnen uitleggen hoe toezicht is gehouden op de doelmatige besteding van de middelen en kunnen beoordelen of het CvB de gewenste resultaten heeft weten te behalen. Dat is geen eenvoudige opdracht. VTOI-NVTK heeft checklists gemaakt aan de hand waarvan de bestuurders bevestigd kunnen worden op het behalen van gestelde doelen. De rechtmatige inzet wordt getoetst in de twee gesprekken per jaar van de auditcommissie met de controlerend accountant.

De raad van toezicht oefent alle taken en bevoegdheden uit die in de wet en in de statuten van Stichting Ozeo zijn vastgelegd. In de vergadering van 8 februari 2022 is het toezichtkader vastgesteld. In dat kader zijn de ijkpunten van toezicht vastgelegd. Bij de vaststelling is in ijkpunt 1 de doelstelling van Ozeo vastgesteld. Verder zijn er ijkpunten geformuleerd m.b.t. de doelmatige inzet van middelen, samenwerken en strategisch handelen, de rol van werkgever en gezonde financiën en bedrijfsvoering. Afsproken is dat op elk ijkpunt jaarlijks in één van de vergaderingen van de raad van toezicht specifiek zal worden ingezoomd. Het toezichtkader en de afspraken m.b.t. de verantwoording over de ijkpunten geeft de raad van toezicht al een beter beeld over de doelmatige inzet van middelen.

De reguliere rijksbijdrage gaat vooral naar salarissen. Om de doelmatige inzet daarvan nog nauwkeuriger te kunnen meten is het van belang dat de missie en doelstelling worden vertaald in meetbare gegevens over het terugdringen van de witte vlekken in het Zeeuwse funderend onderwijs, over de kwaliteit van de organisatie van de scholen, de leskwaliteit van de leraren, (de ontwikkeling in) uitstroomcijfers van de scholen, de tevredenheid van ouders en leerkrachten, het behalen van de verduurzaming van onze werkprocessen, gebouwen, en dergelijke. Over het tot stand brengen van meetbare gegevens zijn met het CvB afspraken gemaakt. We hebben het CvB ook gevraagd inzicht te geven welke bijsturingsinstrumenten er zijn, bv. in de (bij)scholing van personeel, in duurzame inzetbaarheid en lesmethoden en hoe zij deze hebben ingezet. Uiteindelijk moet dit resulteren in een periodieke rapportage aan de raad van toezicht. De commissie onderwijskwaliteit en HRM zal het proces begeleiden om tot meetbare gegevens te komen en zal over de gewenste wijze van rapporteren adviseren.

Bij al deze maatregelen moet bedacht worden dat in het werkveld specialistisch onderwijs er zeer grote verschillen zijn in ondersteuningsbehoefte. De effectiviteit van de inzet is vooral ook afhankelijk van maatwerk, soms zelfs op leerlingniveau. Dat maakt het moeilijk om de doelmatige inzet van middelen met precieze kengetallen meetbaar te maken.

Informatiebronnen van de raad van toezicht

De meeste informatie voor het uitvoeren van de toezichthoudende taken verkrijgt de raad van toezicht van het CvB. De onderlinge verhoudingen zijn zeer goed en het vertrouwen is groot. Toch probeert de raad van toezicht ook andere informatiebronnen open te houden. Daartoe wordt ook gevraagd om werkplannen en resultaten van de scholen, wordt tenminste twee keer per jaar overleg gepleegd met de externe accountant, met de GMR-en, wordt het directeurenoverleg tenminste één keer per jaar bezocht, worden personeelsbijeenkomsten bezocht en wordt deelgenomen aan bijeenkomsten ter voorbereiding van nieuw beleid en/of nieuwe ontwikkelingen van beleid. Twee keer per jaar worden schoolbezoeken gepland, waaraan alle leden van de raad van toezicht deelnemen. (In het verslagjaar moesten de bezoeken helaas worden gecancelled, maar voor 2023 zijn ze gepland). Daarnaast hebben de leden van de raad van toezicht een eigen netwerk waarin zij ook signalen opvangen over het functioneren van Ozeo.

Samenwerkingsverbanden

Op basis van de wet passend onderwijs participeert Ozeo in vijf samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW) heeft ervoor gekozen een raad van toezicht in te stellen die bestaat uit vertegenwoordigers van de leden van het samenwerkingsverband. Hans van Stel vertegenwoordigt Ozeo in deze raad van toezicht. In alle vijf de samenwerkingsverbanden heeft het bestuur van Ozeo een proactieve, constructieve en zichtbare rol, de leden van het college van bestuur hebben de taken onderling verdeeld. In 2022 heeft de problematiek in het samenwerkingsverband Zeeuws-Vlaanderen de nodige aandacht gevraagd.

Ozeo heeft besloten om met tijdelijke financiële inzet een bijdrage te leveren aan de oplossing. De uitvoering van de oplossing is in de raad van toezicht besproken en behoeft ook de komende periode aandacht.

College van Bestuur

Besloten is om de beide zittende bestuurders na de fusie te benoemen in het nieuwe college van bestuur van Ozeo. Theo Hut per 1 augustus 2021 tot voorzitter en Frank van Esch als lid. Gelet op het naderende pensioen van Theo Hut (per 1 juli 2023) is besloten zijn dienstverband tot die datum te verlengen. Verder is besloten om een procedure te starten tot het verlengen van het contract met Frank van Esch (zijn contract liep tot 1 augustus 2022). Beoogd werd dat hij met zijn herbenoeming het stokje van Theo als voorzitter van het CvB zou kunnen overnemen. Theo zou dan tot zijn pensionering als lid van het CvB fungeren. Ten behoeve van de besluitvorming over zijn herbenoeming heeft Frank een assessment gedaan. Na het positieve advies over de uitkomst van het assessment is de benoeming van Frank tot voorzitter van het CvB geëffectueerd.

De raad van toezicht heeft na een uitgebreide discussie en met betrokkenheid van CvB, GMR-en, directeuren en bestuurskantoor besloten om begin 2023 een procedure te starten voor de werving van een opvolger voor Theo Hut. Ter ondersteuning is bureau VDH van Djamilla van der Heijden ingehuurd. De opvolger krijgt een contract voor 4 jaar. De raad van toezicht ziet voor de voorzitter van het CvB de komende jaren vooral een rol om te investeren in de externe contacten. Met de samenwerkingsverbanden, de gemeenten en de zorgorganisaties. Doel daarbij dient te zijn om de in de missie en visie vastgelegde rol en positie van Ozeo in Zeeland voor de toekomst te verankeren en in de organisatie verder te implementeren. Van de nieuwe bestuurder wordt vooral verwacht dat de komende vier jaar gewerkt wordt aan de interne processen. Met als doel dat het bestuurskantoor en de scholen nog verder op eigen benen kunnen staan en de onderlinge afstemming en samenwerking tussen scholen soepel loopt. Die afstemming en samenwerking moet niet alleen op bedrijfsvoering maar ook op het wegwerken van witte vlekken en op het aanbieden van de best mogelijke plek en de best mogelijke begeleiding van de leerlingen.

Als deze processen succesvol worden doorlopen dan zou de organisatie, naar de opvatting van de raad van toezicht, na vier jaar verder kunnen met een éénhoofdig bestuur. Een definitief besluit daartoe wordt in 2026 genomen.

De remuneratiecommissie voert de voortgangsgesprekken met de bestuurders en bereidt de besluiten van de raad van toezicht voor m.b.t. de rechtspositie van de bestuurders. De Wet Normering Topinkomens is leidend. Op 29 november 2022 heeft het jaarlijks gesprek met de bestuurders plaatsgevonden. Met ieder individueel en aansluitend een gezamenlijk gesprek. Er is waardering uitgesproken over de wijze waarop het bestuur de organisatie door de fusie en de coronaproblematiek heeft geloodst en de voortgang en de kwaliteit van het onderwijs heeft geborgd. Van het gesprek is een verslag gemaakt met de gemaakte afspraken. De bestuurders hebben beiden geen nevenfuncties.

Raad van toezicht

Ozeo voldoet met toepassing van het raad van toezicht-model aan de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur.

Per 1 januari 2021 is de Code Goed Bestuur opnieuw geactualiseerd. De herziene Code besteedt meer aandacht aan de maatschappelijke opgave van het onderwijs en aan de verbinding met de maatschappelijke context. De statuten van de nieuwe stichting zijn volgens deze geactualiseerde code opgesteld. De zorg voor goed onderwijs in Zeeland voor alle kinderen die een vorm van extra ondersteuning nodig hebben, waarmee zij de kans krijgen hun talenten optimaal te ontwikkelen, is het leidend principe voor het bestuurlijk handelen. Ook wordt gewerkt binnen de Code Goed Toezicht zoals opgesteld door VTOI-VTTK.

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht bestond in 2022 uit:

Albert de Vries (voorzitter), Wilma Antes (vicevoorzitter), Toine Wevers, Wim Oving, Henk Noteboom, Nel Verhoeven en Hans van Stel.

De raad kende 3 commissies:

De remuneratiecommissie met Wilma Antes (voorzitter), Toine Wevers en Albert de Vries; de auditcommissie met Henk Noteboom (voorzitter) en Toine Wevers
De commissie onderwijskwaliteit en HRM met Nel Verhoeven (voorzitter), Wim Oving en Hans van Stel.

De nadere gegevens van de leden van de raad van toezicht zijn als volgt:

Naam en functie(s) binnen RvT	(Neven)functies, bezoldigd en onbezoldigd	Expertises	Datum 1 ^e toetreding RvT De Korre/Respont
Mevr. mr. drs. W.C. Antes <i>Vicevoorzitter RvT Voorzitter remuneratiecie.</i>	- Eigenaar Jurantes - Voorzitter van de bezwaarschriftencommissie van de Sociale aangelegenheden, tevens klachtencommissie, Gemeenschappelijke Regeling De Bevelanden - Lid RvT, tevens lid remuneratiecommissie ZB Planbureau te Middelburg - Bestuurslid Von Brucken Fockfonds	HRM, juridisch	18-04-2018
Dhr. H. Noteboom MBA <i>Voorzitter auditcie.</i>	- Interimmanager, projectleider en coach - Voorzitter RvT Ocho, St. Openbaar Primair Onderwijs Tholen - Lid RvT SBB Zomerland te Middelharnis	financieel	01-08-2018S
Dhr. D drs. W. Oving <i>Lid cie. O&K/HRM</i>	- Eigenaar Oving de Boer Advies - Lid Raad van Commissarissen Nucleus Zorg - Bestuurslid en secretaris/penningmeester TY Zeeuwskamerorkest - Lid Raad van Commissarissen Woningbouwcoöperatie De Leeuw van Putten - Voorzitter districtsbestuur Rode Kruis Zeeland - Lid RvT stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Goeree-Overflakkee	Bestuurlijk, zorg	01-08-2018
Dhr. J.M. van Stel <i>Lid cie. O&K/HRM</i>	- Plv. voorzitter geschillencommissie West-Brabant - voorzitter/lid bezwarencommissies: Terneuzen, Sluis, Tholen, Zuidplas, Orionis, DCMR en Scheldestromen. - Lid/voorzitter RvT Cederhof (Kapelle) en Klaver 4 (Woensdrecht) - Lid geschillencommissie IPO (provincies) - Secretaris klachtencommissie Gemiva-SVG (Gouda e.o.) - Fractievoorzitter PvdA gemeenteraad Reimerswaal	HRM, juridisch	01-01-2019
Mevr. dr. P.S. Verhoeven <i>Voorzitter cie. O&K/HRM</i>	- Onafhankelijk senior onderzoeker - Adviseur kwaliteitsprocessen hogescholen - Afstudeerbegeleider - Auteur tekstboeken over onderzoek en statistiek - Lid rekenkamercommissie Hulst-Terneuzen	Communicatie, onderwijs	01-05-2018
Dhr. A.A. de Vries <i>Voorzitter RvT Lid remuneratiecie.</i>	- Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Woongood Zeeuws-Vlaanderen - Ambassadeur/kwartiermaker voor de landelijke franchiseformule van Driestroom (zorgorganisatie uit de regio Arnhem/Nijmegen) - Incidentele hand- en spandiensten aan de PvdA	Politiek-maatschappelijk, jeugdzorg	01-03-2019
Dhr. A.P.M. Wevers <i>Lid remuneratiecie. Lid auditcie.</i>	- Voorzitter brassband Excelsior Kloetinge	Onderwijs, jeugdzorg	01-04-2015

Besloten is de raad van toezicht van Ozeo te starten met 7 leden en de komende jaren het aantal leden via natuurlijk verloop volgens het rooster van aftreden zo snel mogelijk terug te brengen tot 5. De deskundigheden van de leden geven een goede garantie voor continuïteit op alle relevante disciplines. Omdat bij het aflopen van de termijn van de eerste twee zittende leden niet tot vervanging zal worden overgegaan zal bezien worden of een eventueel hiaat in deskundigheden tijdelijk kan worden opgevangen door het inschakelen van een externe adviesfunctie. De eerste die zal terugtreden is Toine Wevers. Hij werd per 1 april 2015 benoemd als lid van de raad van toezicht van Respont en per 1 april 2019 herbenoemd voor een tweede periode van vier jaar.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dhr. A.A. de Vries (voorzitter)					1-3-2019				start 2e termijn: 1-3- 2023				aftreden d: 1-3- 2027
Mw. W.C. Antes			1-4-2017				start 2e termijn: 1- 4-2021				aftreden d: 1-4- 2025 (2)		
Dhr. A.P.M. Wevers	1-4-2015				start 2e termijn: 1- 4-2019				aftredend: 1- 4-2023 (1)				
Dhr. J.M. van Stel					1-1-2019		start 2e termijn: 1- 1-2021*				aftreden d: 1-1- 2025 (1)		
Mevr. P.S. Verhoeven				1-5-2018				start 2e termijn: 1- 5-2022				aftreden d: 1-5- 2026	
Dhr. H. Noteboom				1-8-2018				start 2e termijn: 1- 8-2022				aftreden d: 1-8- 2026 (2)	
Dhr. W. Oving				1-8-2018				start 2e termijn: 1- 8-2022				aftreden d: 1-8- 2026	
* na 2 jaar i.v.m. overname termijn													
Benoeming vindt in principe plaats voor één termijn van 4 jaar.													
Verlening met nogmaals één periode van 4 jaar is na besluitvorming van de RvT mogelijk.													
(1) om de RvT via natuurlijk verloop terug te brengen tot 5 leden is besloten dat deze vacatures t.z.t. niet vervuld worden.													
(2) om het rooster van aftreden geleidelijker te laten verlopen wordt de eerste termijn van de nieuwe in deze vacatures te benoemen leden gesteld op 3 jaar.													

Vergaderingen

De raad van toezicht heeft in 2022 6 formele vergaderingen gehouden. In de vergadering van 8 februari is het jaarplan en de begroting besproken, de invulling van de directiestructuur en het toezichtkader vastgesteld. In de vergadering van 20 april is aandacht gegeven aan het thema samenwerken en strategisch handelen, aan een begrotingswijziging, aan de problematiek bij het samenwerkingsverband Zeeuws-Vlaanderen en is het concept jaarverslag van de raad van toezicht over 2021 besproken. In de bijeenkomst van 10 mei is aandacht besteed aan het thema samenwerkingsverbanden en heeft de zelfevaluatie van de raad van toezicht plaatsgevonden. Deze keer hebben we de zelfevaluatie in eigen beheer gedaan. Volgend jaar zal weer een externe begeleider worden ingehuurd. De vergadering van 21 juni is besteed aan een gesprek met de accountant, aan het vaststellen van de jaarrekening en het jaarverslag, aan de meerjarenbegroting, aan het thema werkgeverschap, de verdere uitwerking van de directiestructuur en de herbenoeming van Frank van Esch. In de vergadering van 18 oktober is Nel Verhoeven benoemd voor een tweede termijn in de raad van toezicht, is de kadernota, het jaarplan en de begroting voor 2023 besproken, het thema onderwijskwaliteit is aan de orde gekomen en de definitieve rapportage van de inspectie. In de eerdere vergaderingen is tussentijdse informatie over het inspectiebezoek gewisseld. In de vergadering van 13 december is het jaarplan en de begroting voor 2023 goedgekeurd, is het thema financiën en bedrijfsvoering aan de orde gekomen, is besloten over de openstelling van een vacature in het CvB, is teruggekoppeld over het voortgangsgesprek met de inspectie, is de bezoldiging voor 2023 vastgesteld en is gesproken over de schoolbezoeken in 2023 en de organisatie van de zelfevaluatie van de raad van toezicht. Bij de zelfevaluatie zal gesproken worden over de verdere professionalisering van de leden en zal een studiebijeenkomst worden gekoppeld om ons verder te bekwamen in het toezichthouden op de doelmatige inzet van middelen.

Honorering

De raad van toezicht van Ozeo heeft besloten om voor haar beloning te kiezen voor het overnemen van de in 2020 genomen besluiten binnen de raad van toezicht van Respont. In dat besluit is vastgelegd dat de beloning een percentage is van het bedrag dat de beroepsvereniging VTOI-NVTK voor een stichting met onze omvang baseert op de WNT. In het jaaroverzicht zijn de aan de leden uitgekeerde bedragen vermeld (honorarium en eventuele onkostenvergoeding).

Bijlage 1: Belangrijkste risico's

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Omdat risico's nooit helemaal uitgesloten of beheerst kunnen worden is een financiële buffer - weerstandsvermogen - nodig. Het aanhouden van weerstandsvermogen is nodig voor de niet direct voorzienbare en dus slecht meetbare risico's in de bedrijfsvoering.

Met de kwantificering van de financiële risico's kan worden bepaald hoeveel vermogen minimaal nodig is om het financieel risicoprofiel af te kunnen dekken (de 'ondergrens'). Door middel van een risicosimulatie is in 2021 bepaald dat op basis van de omgevingsfactoren en de gehanteerde begrotingsuitgangspunten 2022, een buffervermogen van 3.039.000 euro (op basis van een Monte Carlo simulatie met een gewenste zekerheid van 90%) toereikend is om het financiële risicoprofiel van Ozeo af te kunnen dekken.

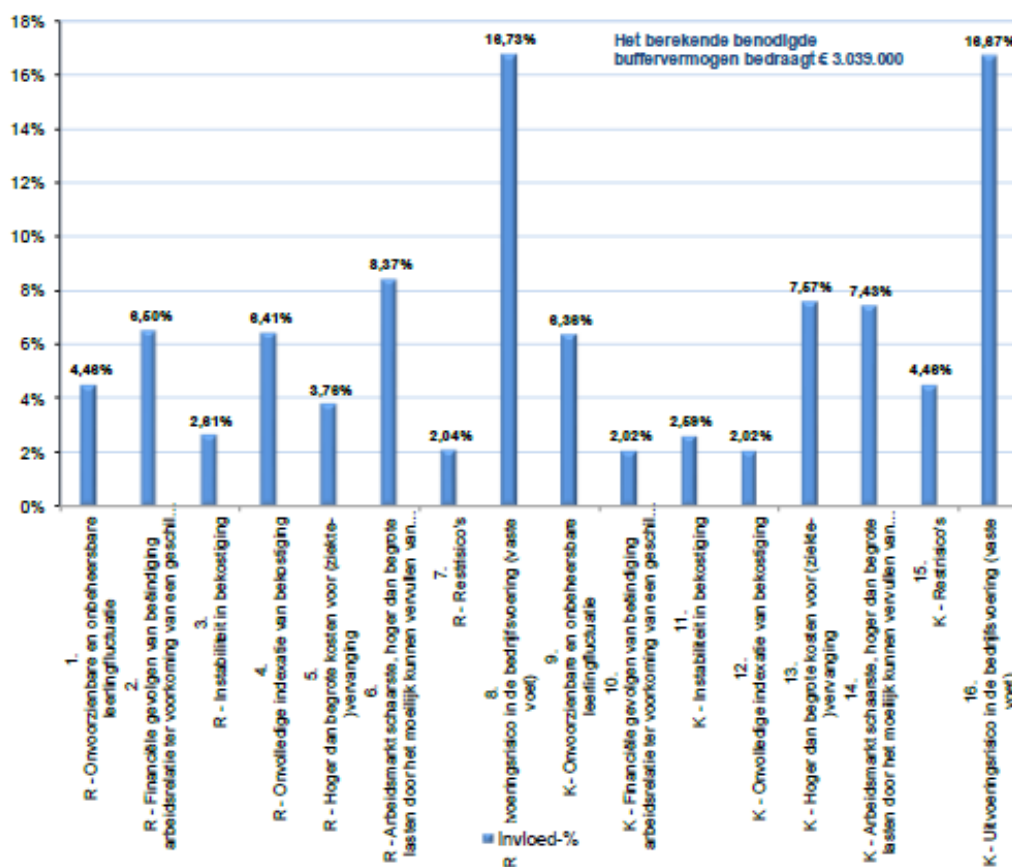
De risico's en onzekerheden zoals in 2021 bepaald zijn ook voor 2022 nog van toepassing. Voor de jaarrekening 2022 wordt uitgegaan van het buffervermogen wat is berekend in 2021 op basis van begroting 2022 en jaarrekening 2021 (de geconsolideerde jaarrekening van rechtsvoorgangers De Korre en Respont). Hieronder worden deze risico's benoemd en nader toegelicht. Daarnaast worden er nog nieuwe ontwikkelingen met mogelijk risico's en/of onzekerheden benoemd.

Als resultante van de risico-inventarisatie zijn de onderstaande financiële risico's als meest belangrijk gedefinieerd. De ingeschatte risico's bij de risico-inventarisaties (2021) van de rechtsvoorgangers De Korre en Respont zijn in onderstaande tabel opgenomen. Risico's met een voorafgaande "R" betreffende ingeschatte risico's van rechtsvoorganger Stichting Respont en risico's met een voorafgaande "K" betreffen ingeschatte risico's van rechtsvoorganger Stichting De Korre.

Onderstaande nummering van risico's geeft geen volgorde van belangrijkheid aan.

Nr.	Omschrijving	Kans	Gevolg min	Gevolg max
1	R - Onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingfluctuatie	50%	€ 150.000	€ 300.000
2	R - Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie ter voorkoming van een geschil of om een bestaand geschil op te lossen (o.a. arbeidsconflicten)	70%	€ 150.000	€ 300.000
3	R - Instabiliteit in bekostiging	30%	€ 150.000	€ 300.000
4	R - Onvolledige indexatie van bekostiging	70%	€ 150.000	€ 300.000
5	R - Hoger dan begrote kosten voor (ziekte-)vervanging	90%	€ 50.000	€ 150.000
6	R - Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het moeilijk kunnen vervullen van vacatureruimte	90%	€ 150.000	€ 300.000
7	R - Restriscio's	50%	€ 50.000	€ 150.000
8	R - Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet)	100%	€ 300.000	€ 500.000
9	K - Onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingfluctuatie	70%	€ 150.000	€ 300.000
10	K - Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie ter voorkom	50%	€ 50.000	€ 150.000
11	K - Instabiliteit in bekostiging	30%	€ 150.000	€ 300.000
12	K - Onvolledige indexatie van bekostiging	50%	€ 50.000	€ 150.000
13	K - Hoger dan begrote kosten voor (ziekte-)vervanging	50%	€ 300.000	€ 500.000
14	K - Arbeidsmarkt schaarste, hoger dan begrote lasten door het m	50%	€ 300.000	€ 500.000
15	K - Restriscio's	50%	€ 150.000	€ 300.000
16	K - Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet)	100%	€ 300.000	€ 500.000

In onderstaand figuur is een grafiek opgenomen die een beeld geeft van de invloed van de individuele risico's op het financieel risicoprofiel. Het betreft de relatieve invloed op het buffervermogen.

Toelichting risico's:

Onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingenfluctuaties:

Het gaat hierbij om een plotselinge, onvoorzienbare en onbeheersbare leerling fluctuaties, dat zowel een daling of juist een stijging van leerlingaantallen kan zijn. De leerlingendaling leidt tot een lagere rijksbekostiging, waarbij een situatie van gedwongen formatiebeperking ontstaat en lagere dekking voor bestaande materiële lasten. Omdat aanpassingen in de kosten tijd vergen zal een situatie van kostenremanentie optreden: de baten dalen in een harder tempo dan de lasten en er is tijd nodig om baten en lasten weer in evenwicht te brengen. Bij een plotselinge leerlingenstijging ontstaat daarentegen een tijdelijk financieringsprobleem, omdat pas een jaar later (personele lumpsum) geld wordt ontvangen voor het gestegen leerlingenaantal, terwijl wel al een schooljaar lessen moeten worden verzorgd voor het gestegen leerlingenaantal (voorfinanciering). Een pro-/sbo-/so-/vso-leerling levert bij benadering tussen de 13.877- 23.425 euro (bron: jaarrekening 2019) aan bekostiging op. Uitgaande van een daling of stijging met 30 leerlingen wordt het financieel risico wordt ingeschat in de gevolgklasse 300.000 - 600.000 euro.

Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelaties (o.a. arbeidsconflicten):

Er ontstaat een situatie waarbij de werkgever besluit dat ter voorkoming van een geschil of om een bestaand geschil op te lossen, de arbeidsovereenkomst tussen werkgever en werknemer niet meer voortgezet kan worden en dus beëindigd moet worden. De mate waarin er sprake is van een geschil tussen werknemer of werkgever bepaalt vaak de omvang van de kosten die door de werkgever gemaakt moeten worden om tot een beëindiging van de arbeidsovereenkomst te komen. Soms kan de arbeidsovereenkomst via een vaststellingsovereenkomst beëindigd worden en soms dient ontbinding via de rechter plaats te vinden.

Beëindiging van de arbeidsovereenkomst leidt tot (mogelijk) tot de volgende kosten:

- Ontslagvergoeding;
- Eventuele vrijstelling van werk tot ontslagdatum;
- Vervangingskosten;
- Outplacementkosten;
- Kosten van juridische bijstand.

Daarnaast komen de uitkeringskosten na de beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor eigen rekening van de werkgever. In de begroting wordt naar beste inzicht rekening gehouden met mogelijke tegenvallers op dit terrein. Concreet betekent dit dat veelal de 'bekende gevallen' worden begroot en begroot wordt op basis van ervaringen uit het verleden. Ozeo schat in dat wanneer enig jaar de lasten tegenvallen ten opzichte van de begroting er, gezien bovenstaande kostensoorten, een (maximale) gevolgschade kan zijn van 200.000 – 450.000 euro.

Instabiliteit in bekostiging:

Vermogensbeslag als gevolg van instabiliteit in bekostiging ontstaat als gevolg vandoor het ministerie van OCW doorgevoerde veranderingen in de systematiek van bekostiging en/of daarbij gehanteerde parameters.

Mogelijke oorzaken van de risicogebeurtenissen zijn:

- Bezuinigingen van de overheid (niet tijdig aangekondigd);
- Aangepaste regelgeving van het ministerie van OCW (passend onderwijs).

Als individuele onderwijs stichting kan op het risico op instabiliteit in de bekostiging in de preventieve sfeer weinig tot geen invloed uitgeoefend worden. Er zal altijd als gevolg van instabiliteit in bekostiging een algemeen risico zijn voor alle scholen. In de praktijk blijkt dat bij grotere effecten (gedeeltelijke) tijdelijke compensaties en/of geleidelijke invoering plaatsvindt. Tijdig aangekondigde bekostigingswijzigingen, waarbij de omvang bekend is en mogelijkheid ontstaat om lasten aan te passen op verminderde baten, vormen geen risico. Deze kunnen in de meerjarenbegroting worden opgenomen. Uit het onderzoek van de commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (2009) wordt voor de omvang van het risico op instabiliteit in bekostiging een indicatie gegeven van 2% van de jaarlijkse baten. Voor Ozeo is het risico ingeschat in de gevolgklasse 300.000 - 600.000 euro.

Verder is het van belang te melden dat per 1 januari 2023 de Vereenvoudiging bekostiging po is ingevoerd. Een onderdeel van de vereenvoudiging is dat de personele lumpsum niet meer op schooljaarbasis wordt beschikt, maar op kalenderjaarbasis. Concreet betekent dit dat het eigen vermogen is verminderd met ruim 1.800.000 euro. Dit effect is niet meegewogen in de risicobuffer maar verwerkt in de reservepositie ultimo 2022 en in de meerjarenbegroting 2023-2025.

Onvolledige indexatie van de bekostiging:

De belangrijkste oorzaken voor benodigd vermogensbeslag als gevolg van onvolledigheid van indexatie van bekostiging zijn:

- Bekostiging groeit niet of onvoldoende mee met ontwikkeling van werkgeverskosten en cao-afspraken;
- Lasten die voortvloeien uit nieuwe regelgeving (arbo/milieu) worden niet gecompenseerd.

Als enkelvoudige schoolorganisatie kan hier in de preventieve sfeer weinig invloed op uitgeoefend worden. Door te streven naar kostenflexibiliteit (zie de beheersmaatregelen) kan getracht worden het effect zoveel mogelijk te dempen. Schade in de vorm van kostenremanentie kan echter niet geheel worden voorkomen. De Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen heeft in haar onderzoek (2009) het risico op onvolledige indexatie van de bekostiging gekwantificeerd op 1% van de jaarbaten. Dit type (extra) lasten wordt niet separaat begroot. Het (netto) risico wordt voor Ozeo ingeschat in de gevolgklasse 200.000 - 450.000 euro.

Hogere dan begrote kosten voor (ziekte-)vervanging:

De Korre is (vanaf 2020) volledig eigen risicodragers voor de kosten van ziekte-vervanging en per fusiedatum is ook Ozeo volledig eigen risicodragers voor de kosten van ziekte-vervanging bij de poscholen. Het risico bestaat dat de kosten van vervanging van (met name) ziekteverlof in enig jaar hoger uitvallen dan begroot, waarbij het meerdere dus voor eigen rekening komt, leidend tot het noodzakelijkerwijs aanspreken van vermogen. Ozeo-scholen hebben in hun begroting ruimte ingebouwd in de formatie om kortstondig ziekteverzuim op te vangen dit is gekoppeld aan het

verwachte ziekteverzuimpercentage. Daarnaast dragen de scholen een bedrag af voor het middellang ziekte verzuim (> 6 weken en < 2 jaar) met elkaar te dragen. Voor langdurig zieken wordt een voorziening gevormd. De hoogte van de begrote post voor ziektevervanging wordt (mede) gebaseerd op de ervaringen uit het (recente) verleden. Gegeven de krapte op de arbeidsmarkt, liggen de kosten hoog omdat veelal dure externe inhuur plaats moet vinden. De financiële impact wordt ingeschat in de gevolgklasse 450.000 – 650.000 euro.

Arbeidsmarktschaarste:

Het (dreigend) lerarentekort vormt een landelijk probleem. De omvang van het verwachte tekort verschilt per regio. Ook Ozeo verwacht de aankomende jaren geconfronteerd te kunnen worden met het lerarentekort. Het hiermee samenhangend financieel risico kan onderverdeeld worden in de volgende deelrisico's:

- Dure inhuur van uitzendorganisaties;
- Duurder dan begrote aanstellingen van medewerkers, omdat gegeven de arbeidsmarkt medewerkers een stevigere onderhandelingspositie hebben;
- Extra kosten voor startende docenten, omdat deze meer begeleiding nodig hebben.

Met (eventuele) extra lasten als gevolg van een moeizame herbezetting van vacatureruimte wordt (jaarlijks) in de begroting naar beste inschatting rekening gehouden. Vooral de omvang van dure (hoger dan begrote) inhuur van uitzendorganisaties is daarbij een onzekere factor. Het (maximaal) financieel gevolg van hoger dan begrote lasten wordt ingeschat in de in de gevolgklasse 450.000 - 800.000 euro.

Restrisico's:

Naast de hierboven beschreven risico's bestaan restrisico's. Restrisico's omvatten alle risico's die niet hoog genoeg zijn voor een individueel risicoprocentage, maar cumulatief wel een buffer rechtvaardigen.

Restrisico's kunnen zich zowel aan de batenkant als aan de lastenkant openbaren. Het gaat hierbij om onvoorzienbare en onbeheersbare daling van baten of onvoorzienbare en onbeheersbare stijging van lasten.

- Onverwachte tegenvallers in de overige baten;
- Fiscale risico's;
- Onvoorzienbare aanspraak op eigen vermogen door veranderingen in wet- en regelgeving;
- Extra exploitatielasten door niet voorspelbaar en niet verzekeraar 'van buiten komend onheil';
- Financiële gevolgen van kwetsbaarheid ICT-beveiliging (cyberrisico's);

Het financieel gevolg wordt ingeschat in de gevolgklasse 200.000 - 600.000 euro.

Uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering:

Naast de hiervoor beschreven specifieke risico's die voldoen aan de criteria van onvoorzienbaarheid en onbeheersbaarheid bestaan (uiteraard) algemene bedrijfsrisico's, die met name een samenhang hebben met de bedrijfsvoering. Als zodanig zijn te noemen:

- Verkeerde aannames in de begroting;
- Het niet tijdig anticiperen op wijzigingen in de inkomsten;
- Weglekken van geld door fouten etc.;
- Het niet/te laat bijsturen bij begrotingsoverschrijdingen;
- Het niet tijdig realiseren van (eventuele) geplande bezuinigingsdoelstellingen;
- Het ontbreken van tijdige, volledige en betrouwbare stuurinformatie.

Een vaste voet in het risicoprofiel is (onder andere) bedoeld om dit type risico's af te dekken. Vooral wanneer de financiële functie onvoldoende verankerd is binnen de organisatie, ontstaat een mogelijkheid tot ontsporing als gevolg van uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering. De commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen heeft in haar onderzoek (2009) aangegeven dat een percentage van 2,0% à 3,0% reëel is voor restrisico's (waar dit risico deel van uitmaakt) voor een organisatie met de omvang Ozeo.

Gezien het feit dat de organisatie ondanks de mate van beheersing, gegeven de onzekere omgeving waarin de organisatie opereert, altijd geconfronteerd kan worden met onverwachte tegenvallers, wordt het verantwoord geacht het financieel gevolg in te schatten in de gevolgklasse 600.000 - 1.000.000 euro. Concreet betekent dit dat in het risicovermogen altijd een post van € 800.000 euro aanwezig is om uitvoeringsrisico's in de bedrijfsvoering af te kunnen dekken.

Nieuwe ontwikkelingen met mogelijke risico's en/of onzekerheden tot gevolg

- De landelijke ontwikkeling van de leerlingaantallen in het sbo en (v)so; tussen 2010 en 2022; sbo en vso tussen 2010 en 2016 en daling en vso een stijging, maar daarna in de periode 2016-2022 bij sbo en so een flinke stijging en vso een lichte daling.
- De financiering van het (speciaal) onderwijs staat onder druk en is gebaseerd op oude referentiedata.
- De doelgroepen binnen het speciaal onderwijs worden steeds breder.
- Het aantal EMB-leerlingen stijgt.
- Het aantal doorverwijzingen voor het speciaal onderwijs vanuit Auris neemt toe.
- De omvang van de groep thuiszitters is steeds beter in beeld.
- Samenwerkingen op gebied van onderwijs en zorg nemen toe.
- Door de groei van het aantal tlv's/ de toegenomen problematiek, ontstaan er mogelijk tekorten bij samenwerkingsverbanden; een voorbeeld hiervan is het tekort bij Samenwerkingsverband VO Zeeuws-Vlaanderen.

Jaarrekening

2022

Stichting Ozeo
te Middelburg

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht
Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht

T (0184) 41 25 07
<http://www.groenendijk.nl/>

Jaarrekening 2022

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Kengetallen	56
-------------	----

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	57
B2 Balans per 31 december 2022	63
B3 Staat van baten en lasten 2022	65
B4 Kasstroomoverzicht 2022	66
B5 Toelichting behorende tot de balans	67
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	79
B7 Overzicht verbonden partijen	85
B8 Segmentatie	86
B9 WNT	87
B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen	90
B11 Gebeurtenissen na balansdatum	91
B12 Ondertekening Jaarrekening	92

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Bestemming van het exploitatieresultaat	93
C2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	94

KENGETALLEN

	2022	2021
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	3,14	2,98
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	60,97	65,41
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	78,98	79,48
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	0,27	0,79
Weerstandsvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	22,92	24,27
Weerstandsvermogen incl. MVA (<i>Eigen vermogen / totale baten * 100%</i>)	33,81	36,77
Huisvestingsratio (<i>(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %</i>)	6,68	6,53
Personele lasten / totale lasten (in %)	82,88	83,56
Materiële lasten / totale lasten (in %)	17,12	16,44
Personele lasten / totale lasten + fin. lasten (in %)	82,75	83,33
Materiële lasten / totale lasten + fin. lasten(in %)	17,25	16,67

Liquiditeit

Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.

Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft de verhouding aan van de huisvestinglasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

De activiteiten van de stichting bestaan uit het in de provincie Zeeland vergroten van kansen van kinderen en jongeren in het onderwijs van wie vaststaat dat zij zijn aangewezen op overwegend orthopedagogische en/of orthodidactische ondersteuning waarvan gebleken is dat die niet in het reguliere onderwijs geboden kan worden. Het begeleiden van schoolorganisaties, ouders, leerlingen en onderwijzend personeel op het gebied van bijzonder onderwijs. De stichting is gevestigd te Middelburg en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41115349.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 1.000,- aangehouden.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen.

De overige activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Gebouwen en terreinen : 10 tot 40 jaar.

Technische zaken: 5 tot 25 jaar.

Vervoermiddelen: 5 tot 10 jaar.

Meubilair: alle meubilair 5 tot 30 jaar.

ICT: computers, servers en printers 3 tot 10 jaar; smartboards 10 jaar.

Onderwijsleerpakket en apparatuur: 5 tot 20 jaar.

Overige materiële vaste activa: 4 tot 10 jaar.

Egalisatierekening investeringssubsidies

Indien voor investeringen in de materiële vaste activa subsidies worden verkregen (bijv. van de gemeente voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket), worden deze opgenomen in de egalisatierekening (opgenomen onder de lang- en kortlopende schulden), mits het actief economisch eigendom van de school/bevoegd gezag is.

Uit de egalisatierekening valt jaarlijks een bedrag vrij ten gunste van de exploitatie, d.w.z. een lineaire vrijval gedurende dezelfde looptijd als waarin het actief wordt afgeschreven.

In voorkomende gevallen wordt onderscheid gemaakt tussen publiek en private subsidies.

Financiële vaste activa

De overige effecten in de financiële vaste activa betreffen verschillende obligaties die gewaardeerd worden tegen de geamortiseerde kostprijs.

De in de financiële vaste activa opgenomen waarborgsom wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in minderling zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea, de voorziening duurzame inzetbaarheid en de voorziening levensfase bewust

personeelsbeleid. Deze worden opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 900 per FTE.

Voorziening Duurzame Inzetbaarheid

Op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs moet voor de gespaarde uren op basis van het ouderenverlof (werknemers van 57 jaar en ouder) een voorziening worden aangelegd. Deze voorziening is gebaseerd op een vooraf ingediend plan hoe deze uren de komende vijf jaren worden ingezet.

De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Alleen de bijdrage van de werkgever is in de voorziening berekend.

Er is gerekend met een opnamekans van 80% en een rekenrente van 1% (gebaseerd op het model zoals beschikbaar is gesteld door de PO Raad).

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid (LFBPB)

De voorziening heeft betrekking op het basisbudget en het aanvullend budget.

Het basisbudget is voor personeelsleden, die maximaal 50 klokuren verlof (per fte) hebben gespaard en dit in de toekomst willen gaan opnemen. Deze uren zijn gewaardeerd tegen de loonkosten per uur. Dit is verhoogd met de werkgeverslasten.

Het aanvullend budget betreft aanvullend verlof voor de oudere werknemers (vanaf 57 jaar). De hoogte van de voorziening is gebaseerd op het aantal uur vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Alleen de bijdrage van de werkgever is in deze voorziening berekend. Er is gerekend met een opnamekans van 80% en een rekenrente van 1% (conform model VO-Raad).

Voorziening (eigen) wachtgelders

PO:

Indien een werknemer ontslagen wordt en de instroomtoets van het Participatiefonds niet positief wordt afgerond of er een negatieve beschikking wordt afgegeven, verhaalt het Participatiefonds de uitkeringen op het bevoegd gezag. Voor alle ex-werknemers waarvoor de instroomtoets niet met positieve beschikking is afgerond wordt voor de nog komende periode een voorziening gevormd.

Met ingang van 1 augustus 2022 is het Reglement van het Participatiefonds aangepast. Voor alle medewerkers die vanaf deze datum worden ontslagen zal het Participatiefonds 50% van de uitkering verhalen op de werkgever. Hiervoor wordt een voorziening gevormd. Indien de werkgever aantoonbaar kan maken aan alle voorwaarden van het Participatiefonds te hebben voldaan zal het Participatiefonds 90% van de uitkering compenseren. Voor het restant van 10% wordt een voorziening gevormd.

Voor alle ex-medewerkers waarvan op 31 december 2022 zeker is dat voor hen de instroomtoets niet tot een positieve beschikking heeft geleid, of van wie het bevoegd gezag aangeeft geen positieve beschikking te verwachten en waarvan de ontslagdatum vóór 1 augustus 2022 ligt wordt een voorziening gevormd. Voor medewerkers waarvan de ontslagdatum op of na 1 augustus 2022 ligt zal een voorziening voor 50% resp. 10% van de uitkering worden gevormd. Deze is berekend als het aantal maanden dat het bevoegd gezag verwacht dat de uitkering zal duren vermenigvuldigd met het maandelijks bedrag dat verhaald wordt op de instelling, gebaseerd op informatie van het UWV.

VO:

De voorziening ww uitkeringen is gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting per balansdatum af te wikkelen. In het VO is 75% collectief en 25% individueel per school. Voor het individuele deel wordt een voorziening opgebouwd.

Voorziening langdurig zieken (bij eigen risicodragerschap ziekteverzuim en/of WGA):

De instelling is eigen risicodragers voor het ziekteverzuim van de medewerkers gedurende de eerste 2 jaar. Voor medewerkers die per balansdatum langdurig ziek zijn (en dit naar verwachting blijven) wordt een voorziening gevormd voor de loonkosten van de nog resterende maanden van deze periode. Dit vanuit de veronderstelling dat deze medewerkers tijdens hun ziekte geen prestaties voor de instelling leveren. De voorziening wordt opgenomen voor de nominale waarde. De dotatie wordt ten laste van de personeelskosten gebracht. De werkelijke loonkosten voor deze medewerkers worden onttrokken aan de voorziening.

Voorziening WAB (Wet Arbeidsmarkt in Balans)

Per 1 januari 2021 is de wet WAB in werking getreden. Eén van de gevolgen van deze wet is dat werknemers met een tijdelijk dienstverband recht hebben op een transitievergoeding indien de werkgever besluit het tijdelijk dienstverband niet te verlengen.

Aangezien dit tot een toekomstige verplichting kan leiden dient hiervoor een voorziening opgenomen te worden. Deze voorziening is gebaseerd op de in de wet vastgelegde berekening voor een transitievergoeding. Wanneer de verplichtingen worden ingeschat op minder dan € 5.000 of 0,5% van de baten wordt geen voorziening opgenomen.

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 20 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Voor de voorziening groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2022 is 110,9%. Ultimo 2021 was deze 110,2%.

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen:

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het marktrisico, het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico:

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico:

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico:

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

De instelling loopt geen renterisico en geen kasstroomrisico.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden:

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

		Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Baten				
(Rijks)bijdragen	9	45.764.886	40.530.200	41.565.798
Overige overheidsbijdragen en subsidies	10	295.110	171.000	413.140
Overige baten	11	1.891.443	894.400	1.764.420
		<u>47.951.438</u>	<u>41.595.600</u>	<u>43.743.359</u>
Lasten				
Personele lasten	12	39.613.059	36.672.450	36.198.370
Afschrijvingen	13	1.357.218	1.204.400	902.884
Huisvestingslasten	14	3.097.603	3.394.682	2.747.490
Overige instellingslasten	15	3.729.568	4.636.400	3.473.786
		<u>47.797.448</u>	<u>45.907.932</u>	<u>43.322.530</u>
Saldo baten en lasten		<u>153.990</u>	<u>-4.312.332</u>	<u>420.828</u>
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	16	45.530	0	43.655
Financiële lasten	17	70.688	3.800	119.525
Financiële baten en lasten		<u>-25.158</u>	<u>-3.800</u>	<u>-75.870</u>
Resultaat		<u>128.832</u>	<u>-4.316.132</u>	<u>344.959</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2022

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2022	2021
€	€	
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	153.990	420.828
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1.357.218	902.884
- Mutaties voorzieningen	1.332.540	198.853
	2.843.748	1.101.737
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	1.867.635	481.375
- Kortlopende schulden	560.711	488.439
	2.428.345	969.814
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	5.272.093	2.492.379
- Ontvangen interest	45.530	43.655
- Betaalde interest	-70.688	-119.525
	-25.158	-75.870
Kasstroom uit operationele activiteiten	5.246.936	2.416.509
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-1.083.480	-1.873.108
Mutaties leningen u/g	-9.734	13.950
Mutaties financieel vaste activa	274.280	-270.726
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-818.934	-2.129.884
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutaties langlopende schulden	-18.572	-21.009
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-18.572	21.009
Mutatie liquide middelen	4.409.430	265.615
Beginstand liquide middelen	12.054.336	11.788.721
Mutatie liquide middelen	4.409.430	265.615
Eindstand liquide middelen	16.463.766	12.054.336

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	1.792.875	1.783.566
Technische zaken	318.084	382.933
Vervoermiddelen	52.312	84.982
Meubilair	1.783.668	1.782.002
ICT	1.189.319	1.283.736
OLP en apparatuur	599.215	685.886
Overige MVA	352	6.457
	<u>5.735.826</u>	<u>6.009.563</u>

	Gebouw- en en terreinen	Tech- nische zaken	Vervoer- middelen	Meubilair	ICT	OLP en appara- tuur	Overige MVA	Totaal
<i>Boekwaarde 31 december 2021</i>								
Aanschaffingswaarde	2.117.325	750.798	164.247	3.043.072	2.186.400	1.171.258	94.829	9.527.929
Cumulatieve afschrijvingen	-333.761	-367.864	-79.266	-1.261.068	-902.665	-485.374	-88.372	-3.518.370
Boekwaarde 31 december 2021	<u>1.783.566</u>	<u>382.933</u>	<u>84.982</u>	<u>1.782.002</u>	<u>1.283.736</u>	<u>685.886</u>	<u>6.457</u>	<u>6.009.563</u>
<i>Mutaties</i>								
Investerings	120.217	22.614	0	383.148	420.561	154.142	-	1.100.682
Desinvesteringen	-31.600	-83.737	-45.315	-504.641	-186.732	-253.095	-9.360	-1.114.480
Afschrijvingen	-94.859	-66.521	-10.510	-202.799	-467.540	-148.035	-4.268	-994.532
Afschrijvingen desinvesteringen	15.551	62.795	23.155	325.960	139.293	160.317	7.523	734.594
Mutaties boekwaarde	<u>9.309</u>	<u>-64.849</u>	<u>-32.670</u>	<u>1.668</u>	<u>-94.418</u>	<u>-86.671</u>	<u>-6.105</u>	<u>-273.736</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2022</i>								
Aanschaffingswaarde	2.205.942	689.675	118.932	2.921.579	2.420.229	1.072.305	85.469	9.514.131
Cumulatieve afschrijvingen	-413.069	-371.590	-66.621	-1.137.907	-1.230.912	-473.092	-85.117	-3.778.308
Boekwaarde 31 december 2022	<u>1.792.875</u>	<u>318.084</u>	<u>52.312</u>	<u>1.783.668</u>	<u>1.189.319</u>	<u>599.215</u>	<u>352</u>	<u>5.735.826</u>

Afschrijvingspercentages

	van	t/m
Gebouwen en terreinen	2,50 %	10,00 %
Technische zaken	4,00 %	20,00 %
Overige MVA	10,00 %	25,00 %
Meubilair	3,33 %	20,00 %
ICT	5,00 %	33,33 %
OLP en apparatuur	5,00 %	20,00 %
Vervoermiddelen	10,00 %	20,00 %
	31-12-2022	31-12-2021
	€	€

2 Financiële vaste activa

Overige effecten	3.566.919	3.841.199
Overige leningen u/g	25.934	16.200
	<u>3.592.852</u>	<u>3.857.399</u>

Overige leningen u/g

Waarborgsom	10.950	16.200
Bankgarantie	14.984	0
	<u>25.934</u>	<u>16.200</u>
	31-12-2022	31-12-2021
	€	€

Overige effecten

Rabobank 1,375% 2015/2027	307.311	309.096
ABN-AMRO 1% 2015/2025	302.546	303.761
Credit Agricole 2,375% 2014/2024	307.148	313.639
BFCM 1,25% 2017/2027	305.082	306.314
Dexia CL 0,5% 2017/2025	300.632	300.930
ING 4,5% 2012/2022	0	251.529
Ile de France 2,375% 2014/2026	323.476	330.844
Nederland 0,25% 2019/2029	301.265	301.468
Finnvera 0,5% 2016/2026	303.958	305.142
Dexia CLF 1% 2017/2027	204.815	205.932
Credit Agricole 0,01% 2019/2028	299.248	299.099
Nordea Bank 0,5% 2020/2027	305.043	306.164
BPCE 0,625% 2020/2030	306.394	307.281
	<u>3.566.919</u>	<u>3.841.199</u>

Verloop effecten

	Nominale waarde €	Boekwaarde 1-1-2022 €	Mutaties + 2022 €	Mutaties - 2022 €	Boekwaarde 31-12-2022 €
Rabobank 1,375% 15/27	300.000	309.096		1.785	307.312
ABN-AMRO 1% 15/25	300.000	303.761		1.215	302.546
Credit Agricole 2,375% 14/24	300.000	313.639		6.490	307.149
BFCM 1,25% 17/27	300.000	306.314		1.233	305.081
Dexia CL 0,5% 17/25	300.000	300.930		297	300.632
ING 4,5% 12/22	250.000	251.529		251.529	0
Ile de France 2,375% 14/26	300.000	330.844		7.368	323.476
Nederland 0,25% 19/29	300.000	301.468		203	301.265
Finnvera 0,5% 16/26	300.000	305.142		1.183	303.959
Dexia CLF 1% 17/27	200.000	205.932		1.117	204.816
Credit Agricole 0,01% 19/28	300.000	299.099	149		299.248
Nordea Bank 0,5% 20/27	300.000	306.164		1.122	305.042
BPCE 0,625% 20/30	300.000	307.281		886	306.395
	<u>3.750.000</u>	<u>3.841.199</u>	<u>149</u>	<u>274.428</u>	<u>3.566.919</u>

	Saldo 1-1-2022	Investerings	Desinvesterings	Saldo 31-12-2022
Overige leningen u/g				
Waarborgsom	16.200	0	-5.250	10.950
Bankgarantie	0	14.984	0	14.984
Financiële vaste activa	<u>16.200</u>	<u>14.984</u>	<u>-5.250</u>	<u>25.934</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
3 Vorderingen		
Debiteuren	136.243	83.998
Ministerie van OCW	0	1.745.464
Overige vorderingen en overlopende activa	686.604	861.019
	<u>822.847</u>	<u>2.690.482</u>
Ministerie van OCW		
Bekostiging OCW	0	1.745.464
	<u>0</u>	<u>1.745.464</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
Gemeente inzake schade / ozb	3.815	8.424
Gemeente huisvesting	51.294	130.417
Vordering op SWV	6.874	154.214
Vordering op UWV inzake transitievergoedingen	116.042	0
Vooruitbetaalde kosten	44.629	43.112
Overige vorderingen	104.468	233.373
Overige overlopende activa	359.482	291.480
	<u>686.604</u>	<u>861.019</u>
	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
4 Liquide middelen		
Kasmiddelen	3.174	3.166
Banktegoeden	16.460.589	12.053.460
Overige	0	-2.290
	<u>16.463.764</u>	<u>12.054.336</u>
Kasmiddelen		
Kas	3.174	3.166
	<u>3.174</u>	<u>3.166</u>
Banktegoeden		
Betaalrekening bestuur	6.683.161	2.800.938
Betaalrekening school	393.216	366.528
Spaarrekening	9.384.213	8.885.993
	<u>16.460.589</u>	<u>12.053.460</u>
Overige		
Kruisposten	0	-2.290
	<u>0</u>	<u>-2.290</u>

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1-2022	Resultaat	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	8.047.943	1.940.926	9.988.869
Bestemmingsreserve publiek			
Mobiliteit personeel Qwestor	103.880	-103.880	0
Bijdr. bouw Asteria en Keurhove/Springtij	618.808	-618.808	0
Innovatiefonds	32.716	-32.716	0
Duurzame gebouwen	414.581	-414.581	0
NPO	710.925	1.866.883	2.577.808
NPO MVA	167.303	-167.303	0
NPO PRO SWV	17.480	-17.480	0
Opleiden en Ontwikkeling	1.616.813	-1.616.813	0
Werkdrukmiddelen VO	0	67.288	67.288
Programmabegroting	1.267.973	2.325.316	3.593.289
BPEV Huisvesting	1.300.000	-1.300.000	0
Bekostigingssystematiek PO	1.800.000	-1.800.000	0
	<u>8.050.479</u>	<u>-1.812.094</u>	<u>6.238.385</u>
Totaal bestemmingsreserves	<u>8.050.479</u>	<u>-1.812.094</u>	<u>6.238.385</u>
Eigen vermogen	<u><u>16.098.422</u></u>	<u><u>128.832</u></u>	<u><u>16.227.257</u></u>
Segmentatie eigen vermogen VO			
Algemene reserve	-584.171	571.730	-12.441
Bestemmingsreserves	347.479	283.890	631.369
Eigen vermogen VO	<u><u>-236.692</u></u>	<u><u>855.620</u></u>	<u><u>618.928</u></u>

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2022 ad € 128.832 positief als volgt:

	<u>2022</u>
Algemene reserve	1.940.926
<i>Bestemmingsreserves publiek</i>	
Mobiliteit personeel Qwestor	-103.880
Bijdr. Bouw Asteria en Keurhove/Springtij	-618.808
Innovatiefonds	-32.716
Duurzame gebouwen	-414.581
NPO	1.866.883
NPO MVA	-167.303
NPO PRO SWV	-17.480
Opleiden en Ontwikkeling	-1.616.813
Werddrukmiddelen VO	67.288
Programmabegroting	2.325.316
BPEV Huisvesting	-1.300.000
Bekostigingssystematiek PO	<u>-1.800.000</u>
Bestemmingsreserves	-1.812.094
Resultaat	<u><u>128.832</u></u>

	Saldo 1-1-2022	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Rente- mutatie	Saldo 31-12-2022
6 Voorzieningen						
Personeel:						
Duurzame inzetbaarheid	96.108	34.183	0	-11.873	0	118.418
Jubilea	418.581	64.894	-23.217	0	0	460.258
Langdurig zieken	327.534	516.300	-237.221	-38.235	0	568.378
Overige pers. voorz.	202.962	159.181	0	-56.127	0	306.016
	<u>1.045.185</u>	<u>774.558</u>	<u>-260.438</u>	<u>-106.235</u>	<u>0</u>	<u>1.453.068</u>
Overig:						
Onderhoud	2.416.734	1.101.894	-177.240	0	0	3.341.389
	<u>2.416.734</u>	<u>1.101.894</u>	<u>-177.240</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.341.389</u>
Voorzieningen	<u>3.461.919</u>	<u>1.876.452</u>	<u>-437.678</u>	<u>-106.235</u>	<u>0</u>	<u>4.794.457</u>

	Kortlopend < 1 jaar	Middellang 1-5 jaar	Langlopend > 5 jaar
Voorzieningen			
Personeel:			
Duurzame inzetbaarheid	118.418	0	0
Jubilea	38.437	171.547	250.274
Langdurig zieken	391.173	177.204	0
Overige pers.voorz.	57.648	248.369	0
	<u>605.676</u>	<u>597.120</u>	<u>250.274</u>
Overig:			
Onderhoud	1.365.000	1.976.389	0
	<u>1.365.000</u>	<u>1.976.389</u>	<u>0</u>
Voorzieningen	<u>1.970.676</u>	<u>2.573.509</u>	<u>250.274</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€

7 Langlopende schulden

Overige langlopende schulden	89.360	107.932
	<u>89.360</u>	<u>107.932</u>

	Boek- waarde 01-01-2022	Aange- gane lening 2022	Mutaties 2022	Boek- waarde 31-12-2022	Looptijd > 1 jaar < 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
Vooruitontv. inv.subs. gem.	107.932	0	- 18.572	89.360	48.553	40.807
	<u>107.932</u>	<u>0</u>	<u>- 18.572</u>	<u>89.360</u>	<u>48.553</u>	<u>40.807</u>

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
8 Kortlopende schulden		
Crediteuren	957.921	943.591
Ministerie van OCW	115.964	0
Belasting en premie sociale verzekeringen	1.848.341	1.577.304
Schulden terzake van pensioenen	495.548	476.267
Overige schulden en overlopende passiva	2.086.441	1.946.342
	<u>5.504.214</u>	<u>4.943.503</u>
Ministerie van OCW		
OCW teveel ontvangen	115.964	0
	<u>115.964</u>	<u>0</u>
Belasting en premie sociale verzekeringen		
Loonheffing	1.823.871	1.573.363
Premies sociale verzekeringen	43.788	2.606
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	-19.318	1.335
	<u>1.848.341</u>	<u>1.577.304</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
OCW niet geormerkt: Overige subsidies	254.408	96.215
OCW verrekening uitkeringskosten	0	3.764
Nog te betalen vakantiegeld	1.234.328	1.116.431
Nog te betalen bindingstoelage	85.482	20.315
Schuld inzake wachtgelders	70.240	84.599
Vooruitontvangen investeringssubsidies gemeente	18.573	21.009
Vooruitontvangen bedragen	48.486	73.000
Overige	374.923	531.009
	<u>2.086.441</u>	<u>1.946.342</u>

Model G: Verantwoording subsidies (bijlage behorend bij RJ 660.402, geldend vanaf het verslagjaar 2014)

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	
		Kenmerk	datum J/N
Studieverlof	1165004-1	aug-21	J
Studieverlof	1165031-1	aug-21	J
Studieverlof	1177127-1	sep-21	J
Studieverlof	1165555-1	aug-21	J
Zij-instroom	1122938-1	feb-21	J
Zij-instroom	1160527-1	jul-21	J
Zij-instroom	1240493-1	apr-22	N
Zij-instroom	1212674-1	feb-22	N
Zij-instroom	1240459-1	apr-21	N
Zij-instroom	1308215-1	dec-22	N
Zij-instroom	1288290-1	nov-22	N
Zij-instroom	1308473-1	dec-22	N
Studieverlof	1277823-1	aug-22	N
Studieverlof	1277979-1	aug-22	N
Studieverlof	1278223-1	aug-22	N
Studieverlof	1277649-1	aug-22	N
Studieverlof	1277654-1	aug-22	N
Verbetering basisvaardigheden	VBV-PO-5159	nov-22	N
Kansengelijkheid	GKO22-05	sep-22	N

G2 Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangsten t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangsten t/m vorig verslagjaar	Subsidie-ontvangsten in verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Baten

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
9 (Rijks)bijdragen			
Vergoeding personeel	21.964.989	17.407.600	18.091.785
Rijksbijdragen OCW zware ondersteuning	14.471.833	13.856.600	13.839.782
Doorbetaling Rijksbijdragen SWV	3.153.554	3.088.500	2.602.460
Vergoeding zware ondersteuning materieel	959.016	1.016.900	917.985
Vergoeding materiële instandhouding	2.233.681	2.173.000	2.900.364
Vergoeding P&A budget	2.455.070	2.103.900	1.999.940
Niet-geoordeelde subsidies	197.327	226.200	305.055
Overige subsidies Ministerie van OCW	329.415	657.500	908.427
	<u>45.764.886</u>	<u>40.530.200</u>	<u>41.565.798</u>

10 Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeente: schoolbegeleidingsmiddelen	6.903	0	3.174
Gemeente: overige vergoedingen	267.198	171.000	385.066
Gemeente: vrijval investeringssubsidies	21.009	0	24.900
	<u>295.110</u>	<u>171.000</u>	<u>413.140</u>

11 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	314.744	179.200	245.307
Ouderbijdragen	41.425	26.100	16.852
Bijdrage personeel IPAP	71.374	90.000	18.499
Zorggelden leerlingen	345.368	250.000	296.587
Detachering personeel	219.085	122.200	209.892
Projecten	0	0	8.119
Ambulante dienst	0	0	21.866
Cursuscentrum	102.478	70.000	17.757
Baten Levensloop	0	0	100.214
Overige baten Samenwerkingsverbanden	530.093	0	478.038
Overige baten	266.875	156.900	351.288
	<u>1.891.443</u>	<u>894.400</u>	<u>1.764.420</u>

Lasten

12 Personele lasten

Lonen en salarissen	28.982.777	34.740.450	26.190.565
Sociale lasten	4.373.788	0	3.796.861
Premies PF	311.904	0	594.880
Premies VF	10.805	0	207.638
Pensioenlasten	4.351.135	0	4.138.183
Overige personele lasten	2.258.934	2.186.700	2.051.166
Uitkeringen (-/-)	-676.285	-254.700	-780.923
	<u>39.613.059</u>	<u>36.672.450</u>	<u>36.198.370</u>

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	3.545.977	3.097.500	3.047.050
Salariskosten OP	19.993.206	18.849.800	18.697.142
Salariskosten OOP	11.012.600	10.583.000	9.863.588
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	0	0	351.066
Salariskosten zw gerelateerde vervanging	139.497	79.200	195.223
Salariskosten vervanging eigen rekening	648.096	254.200	448.371
Salariskosten vervanging BAPO	2.757	0	2.960
Salariskosten "Zachte landing"	93.542	106.200	87.593
Salariskosten Werkdrukverlaging	0	364.700	0
Salariskosten Zij-instromers	0	176.900	0
Salariskosten rugzak-leerling	7.725	0	1.346
Salariskosten ouderschapsverlof	174.507	98.000	211.737
Salariskosten gemeente	1.493	25.300	24.451
Correctie sociale lasten	-4.373.788	0	-3.796.861
Correctie pensioenen	-4.351.135	0	-4.138.183
Correctie premie PF	-311.904	0	-594.880
Correctie premie VF	-10.805	0	-207.638
Nascholing	849	0	11.813
BAPO kosten	387.444	298.300	364.502
Salariskosten t.l.v. projecten	5.681	9.400	0
Salariskosten t.l.v. OCW-subsidies	292.843	7.200	178.443
Werkkosten PSA	121.529	25.250	80.173
Salariskosten SWV gerelateerd	457.859	114.700	138.082
Onttrekking voorziening langdurig zieken	-237.221	0	0
Salariskosten onbetaald verlof	8.536	1.700	5.481
Salariskosten overig	1.373.489	649.100	1.219.105
	<u>28.982.777</u>	<u>34.740.450</u>	<u>26.190.565</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	<u>4.373.788</u>	<u>0</u>	<u>3.796.861</u>
	<u>4.373.788</u>	<u>0</u>	<u>3.796.861</u>
Premies PF			
Premies PF	<u>311.904</u>	<u>0</u>	<u>594.880</u>
	<u>311.904</u>	<u>0</u>	<u>594.880</u>
Premies VF			
Premies VF	<u>10.805</u>	<u>0</u>	<u>207.638</u>
	<u>10.805</u>	<u>0</u>	<u>207.638</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	<u>4.351.135</u>	<u>0</u>	<u>4.138.183</u>
	<u>4.351.135</u>	<u>0</u>	<u>4.138.183</u>

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Overige personele lasten			
Kantinekosten	42.431	28.000	34.194
Nascholing	430.447	599.700	268.647
Mutatie VU/EJU	-16.236	0	0
Kosten Arbo	140.917	207.300	174.346
Reis- en verblijfkosten	42.139	70.300	35.636
Werving personeel	19.446	0	280
Dotatie voorziening duurzame inzetbaarheid	34.183	3.500	2.042
Vrijval voorziening duurzame inzetbaarheid	-11.873	0	-6.141
Dotatie voorziening jubilea	67.610	51.500	72.850
Dotatie voorziening langdurig zieken	516.300	314.600	223.201
Vrijval voorziening langdurig zieken	-38.235	-437.800	-277.430
Mutatie overige personeelsvoorzieningen	72.055	0	59.722
Overige personeelskosten	78.746	401.800	174.248
Personele kosten contractbasis	708.991	761.500	1.167.638
Werkkosten FA	172.012	186.300	121.931
	<u>2.258.934</u>	<u>2.186.700</u>	<u>2.051.166</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	<u>-676.285</u>	<u>-254.700</u>	<u>-780.923</u>
	<u>-676.285</u>	<u>-254.700</u>	<u>-780.923</u>

Personeelsbezetting

	2022	2021
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	32,10	30,45
OP	258,41	257,06
OOP	209,35	200,56
Stagiaire	16,70	0,00
	<u>516,56</u>	<u>488,07</u>

Het aantal FTE's is een gemiddelde en gebaseerd op de gegevens in de salarisadministratie en inclusief tijdelijke contracten. Met ingang van 2022 worden stagiaires ook opgevoerd in de personeelsadministratie.

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
13 Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	94.859	96.600	80.270
OLP en apparatuur	148.035	149.600	135.177
Meubilair	202.799	213.300	166.349
ICT	467.540	452.000	386.121
Vervoermiddelen	10.510	26.800	13.214
Technische zaken	66.521	57.000	57.429
Overige MVA	4.268	209.100	9.483
Boekverlies afgestoten activa	362.686	0	54.842
	<u>1.357.218</u>	<u>1.204.400</u>	<u>902.884</u>

14 Huisvestingslasten			
Huur huisvesting/terrein	217.137	211.000	267.210
Dotatie onderhoudsvoorziening	1.101.894	865.500	769.167
Onderhoud gebouw/installaties	207.065	126.000	205.533
Energie en water	467.021	460.700	480.557
Schoonmaakkosten	591.829	558.700	569.060
Heffingen	19.313	60.600	50.109
Tuinonderhoud	48.513	46.000	52.491
Bewaking en beveiliging	40.197	49.000	48.650
Onderhoudsbeheer	179.992	253.500	231.751
Overige huisvestingslasten	224.642	763.682	72.963
	<u>3.097.603</u>	<u>3.394.682</u>	<u>2.747.490</u>

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
15 Overige instellingslasten			
<i>Administratie- en beheerslasten</i>			
Administratie en beheer	269.708	264.000	308.941
Accountantskosten	41.928	28.500	50.170
Deskundigenadvies	223.659	77.500	81.348
Kosten RvT	105.217	125.000	101.273
Telefoonkosten	116.774	47.500	107.392
Portikosten/drukwerk	19.004	37.600	35.343
Kantoorbenodigdheden	24.108	28.000	24.498
PR en marketing	29.163	80.500	21.160
Fusiekosten	4.316	0	162.933
Overige administratie- en beheer	118.174	135.600	116.664
	952.053	824.200	1.009.723
<i>Inventaris en apparatuur</i>			
	35.960	46.250	52.844
	35.960	46.250	52.844
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	9.545	16.000	16.871
Contributies	55.040	69.950	53.378
Excursies / werkweek / sport	53.307	39.750	35.269
Schoolzwemmen	33.912	28.250	33.581
Medezeggenschap	10.238	27.400	7.947
Abonnementen	29.217	19.900	14.645
Verzekeringen	-7.486	59.700	20.987
Kantinekosten	46.838	36.250	36.552
Culturele vorming	-7.597	31.500	18.562
Schooltest / onderzoek / begeleiding	50.331	44.200	37.893
Vervoersmiddelen	69.371	83.000	53.326
Projecten	26.365	20.000	98.072
Materiële lasten NPO	508.116	1.067.800	240.361
Lasten schoolfonds	15.041	35.500	6.926
Bijdrage in schoolreis	26.115	13.000	1.721
Overige uitgaven	311.905	827.500	160.438
	1.230.257	2.419.700	836.529
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	790.857	760.050	725.655
Informatietechnologie	562.623	415.700	689.465
Kopieerkosten	157.818	170.500	159.571
	1.511.298	1.346.250	1.574.690
Totaal Overige instellingslasten	3.729.568	4.636.400	3.473.786

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Financiële baten en lasten			
16 Financiële baten			
Ontvangen couponrente obligaties	45.530	0	43.655
	45.530	0	43.655
17 Financiële lasten			
Waardeveranderingen FVA	24.280	0	37.206
Overige financiële lasten	46.408	3.800	82.319
	70.688	3.800	119.525
Totaal financiële baten en lasten	-25.158	-3.800	-75.870

Specificatie honorarium accountant

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Onderzoek jaarrekening	41.928	28.500	50.170
Due dilligence onderzoek	0	0	0
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	1.240
	41.928	28.500	51.410

B7 Overzicht verbonden partijen

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2022	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2022	Resultaat jaar 2022	Art.2:403 Deelname BW		Consolidatie
				EUR	EUR	Ja/Nee	%	Ja/Nee
VO2901 SWV VO Walcheren	Stichting	Vlissingen		4 NB	NB	Nee		0 Nee
VO2902 SWV VO Oosterschelde	Coöperatie	Goes		4 NB	NB	Nee		0 Nee
VO2903 SWV VO Zeeuws-Vlaanderen	Stichting	Terneuzen		4 NB	NB	Nee		0 Nee
SWV Kind op 1	Stichting	Goes		4 NB	NB	Nee		0 Nee
PO2903 SWV PO Zeeuws-Vlaanderen	Stichting	Terneuzen		4 NB	NB	Nee		0 Nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Art. 2:403 BW:Nee invullen, tenzij SWV als rechtspersoon behoort tot een groep.

B8 Segmentatie

	VO Realisatie 2022 €	PO Realisatie 2022 €
Baten		
(Rijks)bijdragen	7.907.400	37.857.486
Overige overheidsbijdragen en subsidies	9.966	285.144
Overige baten	<u>317.685</u>	<u>1.573.758</u>
Totaal baten	<u>8.235.051</u>	<u>39.716.388</u>
Lasten		
Personele lasten	5.800.826	33.812.233
Afschrijvingen	114.733	1.242.485
Huisvestingslasten	394.795	2.702.808
Overige instellingslasten	<u>1.067.951</u>	<u>2.661.617</u>
Totaal lasten	<u>7.378.305</u>	<u>40.419.143</u>
Saldo baten en lasten	<u>856.746</u>	<u>-702.755</u>
Financiële baten en lasten		
Financiële baten	0	45.530
Financiële lasten	<u>1.126</u>	<u>69.562</u>
Financiële baten en lasten	<u>-1.126</u>	<u>-24.032</u>
Resultaat	<u><u>855.620</u></u>	<u><u>-726.787</u></u>

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op Stichting Ozeo

Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 168.000

Gemiddelde baten 6 complexiteitspunten.

Gemiddeld aantal leerlingen 2 complexiteitspunten.

Het aantal gewogen onderwijssoorten is 4 complexiteitspunten.

Dit totaal van 12 complexiteitspunten correspondeert met WNT Klasse D.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022	T.J. Hut	F.J.M. van Esch
Bedragen x € 1		
	Bestuurder	Bestuurder
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als dienstverband in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 147.860	€ 129.482
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.728	€ 22.266
Bezoldiging	€ 170.588	€ 151.749
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 168.000	€ 168.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 170.588	€ 151.749
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	€ 2.588	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

De overschrijding van €2.588 komt uit hoofde van een nagekomen nabetaling over 2021, welke in de vrije ruimte zou vallen van de de WNT-bezoldiging 2021. De nagekomen betaling is gevolg van een CAO-aanpassing in 2022 over 2021, met terugwerkende kracht.

Gegevens 2021	T.J. Hut	F.J.M. van Esch
Bedragen x € 1		
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 134.687	€ 114.970
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.852	€ 21.791
Bezoldiging	€ 155.539	€ 136.761
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 163.000	€ 163.000
Totaal bezoldiging	€ 155.539	€ 136.761

1c.Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	A.A. de Vries	A.P.M. Wevers	P.S. Verhoeven	J.M. van Stel
Functie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functie vervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 19.560	€ 13.260	€ 13.103	€ 13.473
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 25.200	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling				
Gegevens 2021				
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/03-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging	€ 18.840	€ 12.621	€ 14.591	€ 14.905
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 20.498	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

Bedragen x € 1	W.C. Antes	H. Noteboom	W. Oving
Functie	Vice-voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functie vervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 16.502	€ 13.452	€ 13.040
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	<u>N.v.t.</u>	<u>N.v.t.</u>	<u>N.v.t.</u>
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling			
Gegevens 2021			
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging	€ 10.752	€ 7.078	€ 8.467
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 16.300	€ 16.300	€ 16.300

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen

Crediteur	Looptijd	Bedrag per jaar	
<i>Huurovereenkomst</i>			
Rothuizen Vastgoed B.V.	30-6-2026	€	76.000
A.M.P. van Velzen	30-5-2026	€	24.000
Stichting Emergis	30-9-2027	€	50.000
<i>Leaseverplichtingen</i>			
Van Mossel Autolease Zuid B.V.	7-7-2027	€	4.600
PSA Financial Services Nederland B.V.	Onbepaald	€	6.000

B11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

B12 Ondertekening Jaarrekening

Goedkeuring door de Raad van Toezicht d.d. 27 juni 2023

Naam:

Handtekening:

Dhr. A.A. de Vries

.....

Mw. W.C. Antes

.....

Mw. P.S. Verhoeven

.....

Dhr. J.M. van Stel

.....

Dhr. H. Noteboom

.....

Dhr. W. Oving

.....

Vastgesteld door het College van Bestuur d.d. 26 juni 2023

Naam:

Handtekening:

Dhr. T.J. Hut

.....

Dhr. F.J.M. van Esch

.....

C1 Statutaire regeling omtrent bestemming resultaat

De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het resultaat. Er is dus geen statutaire regeling resultaatsbestemming.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De raad van toezicht van Stichting OZEO, gevestigd te Middelburg

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting OZEO te Middelburg, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting OZEO op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2022;
- (2) de staat van baten en lasten over 2022; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting OZEO, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een

normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 30 juni 2023

Moore DRV

w.g. drs. F. van der Maas RA